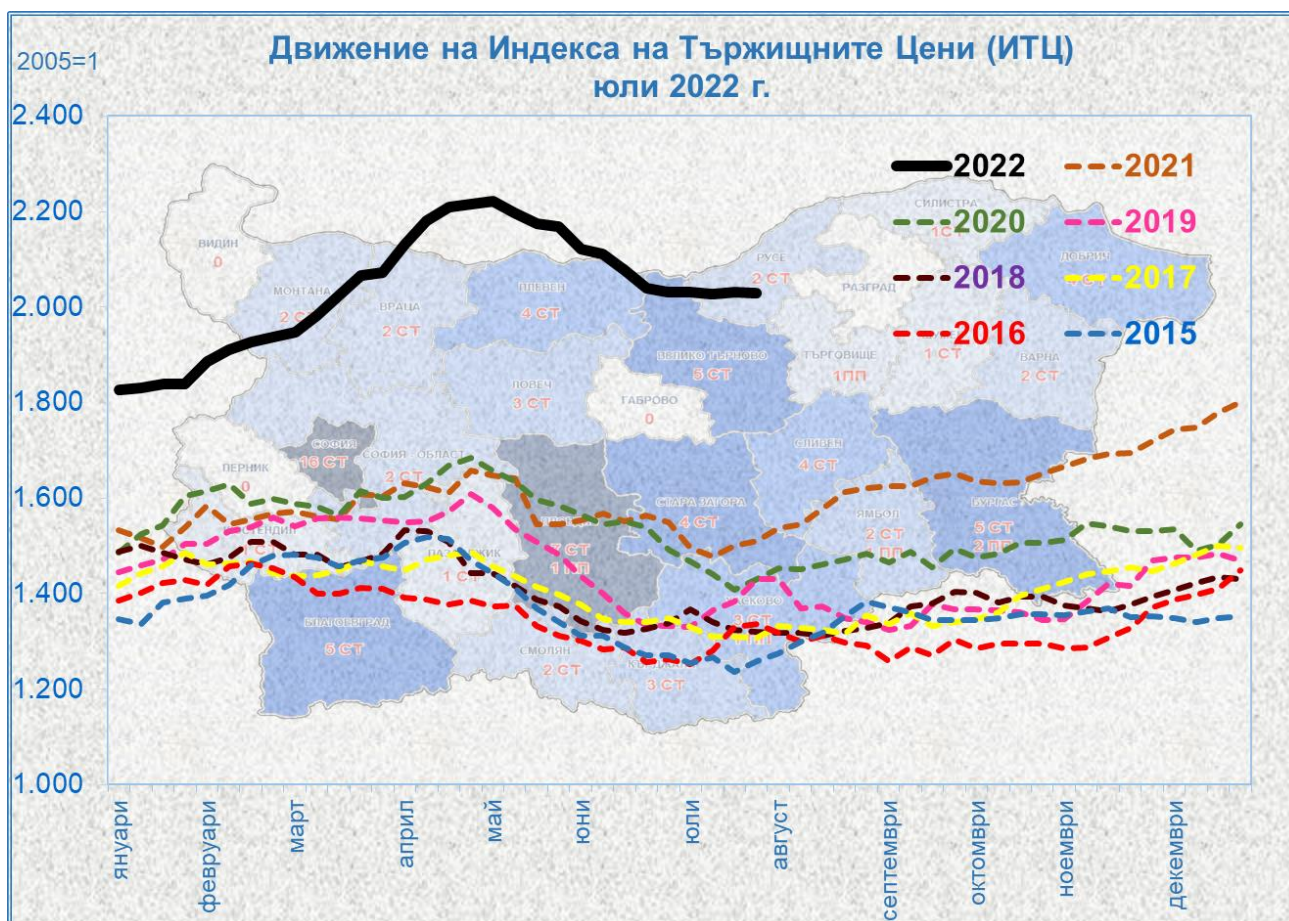


Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България



юли 2022 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	5
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	8
Хранителни стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	13
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	14
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	16
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през юли 2015 / 2022	20
• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец юли	22
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	23
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	25
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	26
Плодове и зеленчуци	30
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	32
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база	33
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през юли 2015/2022 г.	36
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	38
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	41
Международни цени	43
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	43
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	46
• Международни цени на зърнените култури	48
• Международни цени на растителните масла	53
• Международни цени на млечните продукти	58
• Международни цени на месата	59
• Международни цени на захарта	64
• Международни цени на плодовете	69

Таблици

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към юли 2022 г. *	8
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през юли 2022 г. на месечна и годишна база*	17
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. юли за периода 2015/2022 г.*	20
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през юли за периода 2015/2022 г. *	21
Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. юли 2022 г.*	22
Таблица 6 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец юли 2022 г.*	24
Таблица 7 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец юли 2022 г.*	25
Таблица 8 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за юли на месечна и годишна база*	34
Таблица 9 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец юли за периода 2015/2022 г.*	36
Таблица 10 Цени на едро на зеленчуци по области през юли 2022 г.*	38
Таблица 11 Цени на едро на плодове по области през юли 2022 г.*	39
Таблица 12 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към юли 2022 г. *	44
Таблица 13 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към юли 2022 г.*	46

Фигури

фигура 1	Индекси на тържищните цени към месец юли 2022 г.	9
фигура 2	Индекс на тържищните цени 2015/2022 г.	10
фигура 3	ИТЦ за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.	10
фигура 4	ИТЦ за периода януари 1999 г. – юли 2022	11
фигура 5	ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.	11
фигура 6	ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.	12
фигура 7	ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.	13
фигура 8	ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.	14
фигура 9	ИТЦ на месните произведения за периода януари 2021 г. – юни 2022 г.	15
фигура 10	ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.	15
фигура 11	Промяна на цените на хранителните стоки през м. юли 2022 г. на месечна база	18
фигура 12	Промяна на цените на хранителните стоки през м. юли 2022 г. на годишна база	18
фигура 13	Цени на едро на харнителните стоки през м. юли 2015/2022 г.	20
фигура 14	Стойност на потребителската кошница през юли 2015/2022 г.	21
фигура 15	Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. юли 2022 г.	22
фигура 16	Цени на едро на захар, олио и брашно през м. юли 2022 г. по области	24
фигура 17	Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. юли 2022 г. по области	26
фигура 18	фигура 19.....	26
фигура 20	фигура 21.....	27
фигура 22	фигура 23.....	27
фигура 24	фигура 25.....	27
фигура 26	фигура 27.....	27
фигура 28	фигура 29.....	28

фигура 30	фигура 31.....	28
фигура 32	фигура 33.....	28
фигура 34	фигура 35.....	28
фигура 36	фигура 37.....	29
фигура 38	фигура 39.....	29
фигура 40	фигура 41.....	29
фигура 42	фигура 43.....	29
фигура 44	фигура 45.....	30
фигура 46	Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. юли 2022 г.	31
фигура 47	Относителен дял на продажбите на плодове през м. юли 2022 г.	31
фигура 48	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.....	32
фигура 49	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.....	33
фигура 50	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. юли'22 на месечна база	35
фигура 51	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. юли'22 на годишна база	35
фигура 52	Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли 2015/2022 г.	36
фигура 53	Цени на едро на домати и краставици през м. юли 2022 г. по области	39
фигура 54	Цени на едро на плодове през м. юли 2022 г. по области	40
фигура 55	фигура 56.....	41
фигура 57	фигура 58.....	41
фигура 59	фигура 60.....	41
фигура 61	фигура 62.....	41
фигура 63	фигура 64.....	42
фигура 65	фигура 66.....	42
фигура 67	фигура 68.....	42
фигура 69	фигура 70.....	42
фигура 71	фигура 72.....	43
фигура 73	фигура 74 фигура 75	43
фигура 76	ФАО индекс през юли'22 фигура 77 ФАО индекс на храните през юли'22	43
фигура 78	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.	45
фигура 79	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – юли 2022 г.	45
фигура 80	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'21 – юли'22.....	47
фигура 81	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – юли'22.....	47
фигура 82	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'21 - юли'22	49
фигура 83	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - юли'22	49
фигура 84	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – юли'22.....	50
фигура 85	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – юли'22.....	50
фигура 86	Цена на царевичната на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – юли'22	51
фигура 87	Цена на царевичната на Чикагската борса за периода януари'14 – юли'22	52
фигура 88	Международна цена на ориз за периода януари'21 – юли'22	52
фигура 89	Международна цена на ориз за периода януари'99 – юли'22	53
фигура 90	ФАО индекс на растителните масла за периода януари'21 – юли'22	54
фигура 91	ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – юли 2022 г.	54
фигура 92	Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'21-юли'22	55

фигура 93 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'13-юли'22	56
фигура 94 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'21 – юли'22	57
фигура 95 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – юли'22 г.....	57
фигура 96 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'21 – юли'22	58
фигура 97 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.	59
фигура 98 ФАО индекс на месата за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.....	59
фигура 99 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.....	60
фигура 100 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'21 – юли'22	61
фигура 101 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – юли'22	61
фигура 102 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'21 – юли'22 ..	62
фигура 103 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99 – юли'22 ..	63
фигура 104 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 2021 - юли 2022.....	63
фигура 105 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 1999 - юли 2022.....	64
фигура 106 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.....	65
фигура 107 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – юли 2022 г.....	65
фигура 108 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'21– юли'22.....	66
фигура 109 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – юли'22.....	67
фигура 110 Цена на захар от Международната организация за зарар през януари'21- юли'22.....	68
фигура 111 Цена на захар от Международната организация за зарар през януари'14-юли'22.....	68
фигура 112 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – юли 2022 г.	70
фигура 113 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – юли 2022 г.	70
фигура 114 Международна цена на банани и портокали за периода януари'21 – юли'22	71

Увод

През месец юли като цяло пазарът на храни остава спокоен. При цените на стоките от стоковите групи на хранителните продукти, месните произведения и зеленчуците се зараждат слаби низходящи тенденции. Продължава поскъпването на млечните произведения.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдава стабилизиране и слаби низходящи тенденции.

При цените на млечните произведения възходящият тренд се запазва, като темповете на нарастване до известна степен се успокояват.

При месечните цени на месата и месните произведения се наблюдава известен натиск за поевтиняване.

На **годишна база** цените на всички основни хранителни стоки бележат ръст, който е средно в диапазона 20 - 60%. В резултат на устойчивото покачване на цената на олиото през втората половина на предходната година и достигането на нови пикови стойности през месец май тази година, е отчетен значителен ръст на годишна база от 60%.

Значителното поскъпване на захарта през есента на миналата година и устойчивият възходящ тренд през тази година рефлектират върху отчетения силен ръст на стойностите на годишна база от 62%. Увлечение от 20 – 50% има при цените и на другите стоки от тази група.

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при всички млека и млечни продукти, което е по-силно изразено при кашкавала, сиренето и маслото и е около 40%.

На пазара на месо през юли също се наблюдават силни колебания нагоре, като цените на пилето и пилешките разфасовки бележат значителен ръст на годишна база от 35-40%. По-стабилна остава единствено цената на свинското месо.

През месец юли цените на зеленчуците и плодовете следват характерните сезонни трендове, като се наблюдава значително поевтиняване на по-голяма част от зеленчуците и плодовете, които са в активен период на производство и предлагане.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юли в **периода 2015 – 2022 г.** показва, че през тази година цените на всички хранителни продукти са най-високи за периода. Темповете на нарастване на цените са най-силно изразени при олиото и млечните произведения.

През месец юли 2022 г. са отчетени най-високите нива за анализирания период на цените на захарта, фасула, ориза, брашното, олиото и яйцата.

Мониторингът на цените на млечните произведения праз месеца показва най-високи за периода стойности при кашкавала, сиренето и маслото.

Аналогични са изводите от наблюденията на цените на месата и месните произведения с достигнати максимални стойности през юли тази година в сравнените със същия месец на анализирания период при пилето, каймата и рибата. Цената на свинското месо също е малко над нивата от предходните седем години.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са възходящи спрямо предходните две – три години, а част от тях бележат пикови за периода стойности. Цените на плодовете с изключение на лимоните са над нивата от предходните години.

От наблюдаваните от Комисията 149 стоки е направена извадка от 27 хранителни стоки, включени в **потребителската кошница**. 13 от тях са основни хранителни стоки и 14 съответно плодове и зеленчуци. Анализът на стойността за единица продукт на стоките от потребителската кошница показва, че през месец юли 2022 г. сумата е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г., като нарастването на годишна база е 21 пункта или 28%, а увеличението на стойността на потребителската кошница за последните осем години е 34 пункта или 56%.

След известно стабилизиране на кривата на **Индекса на тържищните цени** през януари, през следващите месеци кривата отново тръгва нагоре, стойностите остават значително над нивата от същия период на миналите години, като през първата седмица на месец май е достигнат нов стойностен пик. През следващите седмици за първи път от десет месеца трендът се обръща и кривата на индекса тръгва надолу. Низходящият тренд се задържа и през месец юни, а през юли индексът се стабилизира на нивото предходния месец.

Аналогични са изводите от наблюдението на груповите¹ индекси на тържищните цени със стабилизиране на стойностите през месеца на хранителните стоки и месните продукти. Индексът на млечните произведения запазва възходящия си тренд, като достига за пореден месец стойностен пик. Със започването на сезона на плодовете и зеленчуците, индексът на тези стоки отбелязва низходящ тренд.

През месец юли се запазва наблюдаваната от предходните три месеца тенденция на успокояване на **международния пазар** на храните, като е регистриран значителен спад на стойностите при цените на маслата и мазнините и на зърнените храни. Сравнително по-малко намаление на месечна база се наблюдава при захарта, млечните продукти и месото.

¹ ИТЦ на хранителните стоки, на млечните произведения, на месните произведения и на плодовете и зеленчуците

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

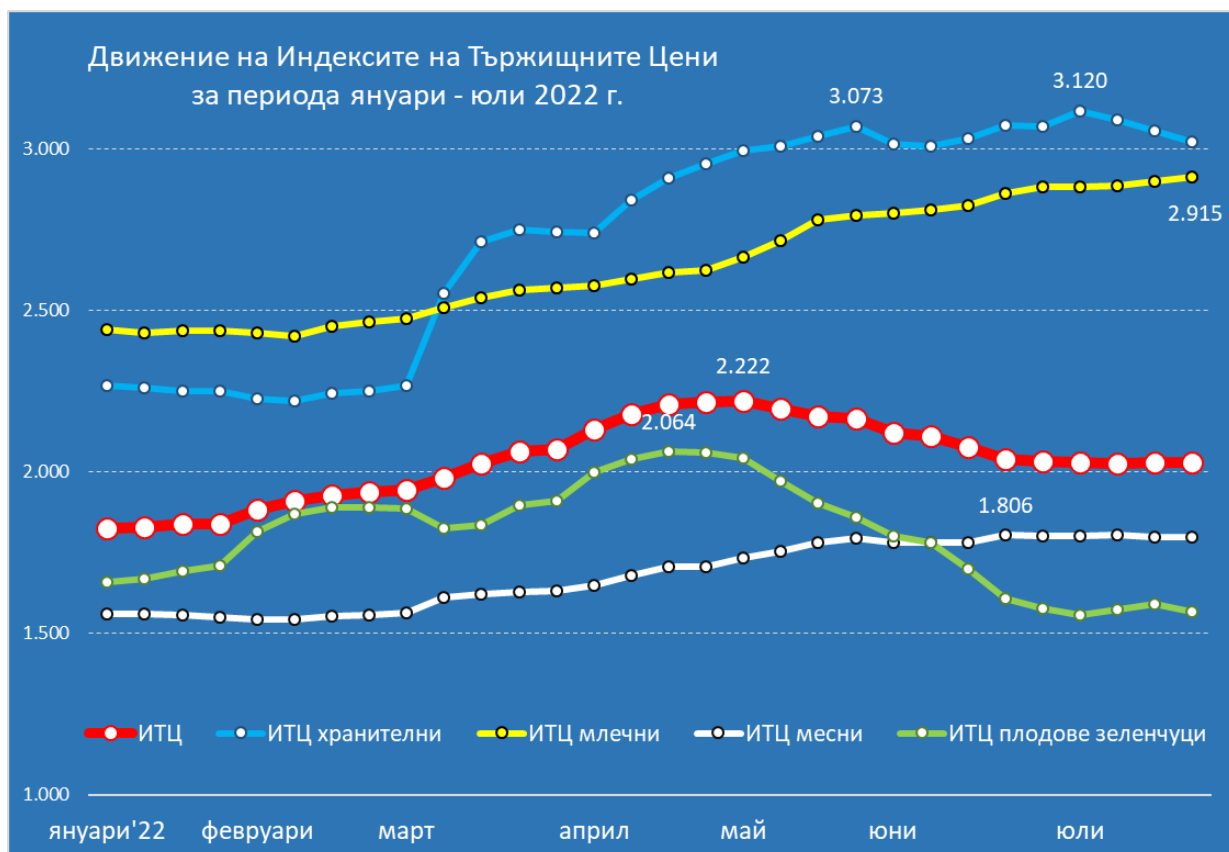
От началото на месец юли 2021 г. кривата на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ) има устойчив и стръмен възходящ тренд, който се запазва и през 2022 г. Особено силно това покачване на стойностите се наблюдава в периода февруари – първата седмица на май настоящата година, когато кривата стъпва на най-високото ниво за периода, в който е конструиран и наблюдаван този индексът.

Таблица 1, фигура 4

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към юли 2022 г. ^{*2}

месец	седмица	ИТЦ Индекс на Тържищните Цен	ИТЦ на хранителните стоки	ИТЦ на млечните продукти	ИТЦ на месните продукти	ИТЦ на плодвете и зеленчуци
януари'22	1	1.827	2.267	2.442	1.561	1.660
	2	1.830	2.261	2.430	1.562	1.671
	3	1.838	2.250	2.440	1.556	1.692
	4	1.839	2.250	2.439	1.552	1.709
февруари	1	1.886	2.229	2.432	1.545	1.816
	2	1.910	2.222	2.422	1.544	1.872
	3	1.927	2.246	2.453	1.554	1.889
	4	1.938	2.252	2.467	1.556	1.892
март	1	1.947	2.268	2.476	1.563	1.887
	2	1.982	2.553	2.511	1.611	1.825
	3	2.026	2.713	2.541	1.620	1.837
	4	2.065	2.752	2.565	1.629	1.897
	5	2.072	2.745	2.571	1.634	1.912
април	1	2.132	2.740	2.579	1.648	2.001
	2	2.182	2.844	2.598	1.681	2.040
	3	2.210	2.911	2.618	1.705	2.064
	4	2.216	2.955	2.624	1.706	2.060
май	1	2.222	2.995	2.666	1.733	2.043
	2	2.197	3.011	2.717	1.753	1.971
	3	2.174	3.040	2.782	1.784	1.906
	4	2.168	3.073	2.796	1.796	1.861
юни	1	2.122	3.018	2.804	1.783	1.802
	2	2.111	3.011	2.813	1.781	1.781
	3	2.076	3.033	2.825	1.781	1.700
	4	2.039	3.074	2.862	1.806	1.608
	5	2.032	3.072	2.885	1.803	1.577
юли	1	2.030	3.120	2.883	1.801	1.558
	2	2.028	3.093	2.888	1.807	1.573
	3	2.031	3.057	2.901	1.800	1.591
	4	2.029	3.022	2.915	1.798	1.569

² * Хистограмите в колоните показват движението на стойностите за периода



фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец юли 2022 г.

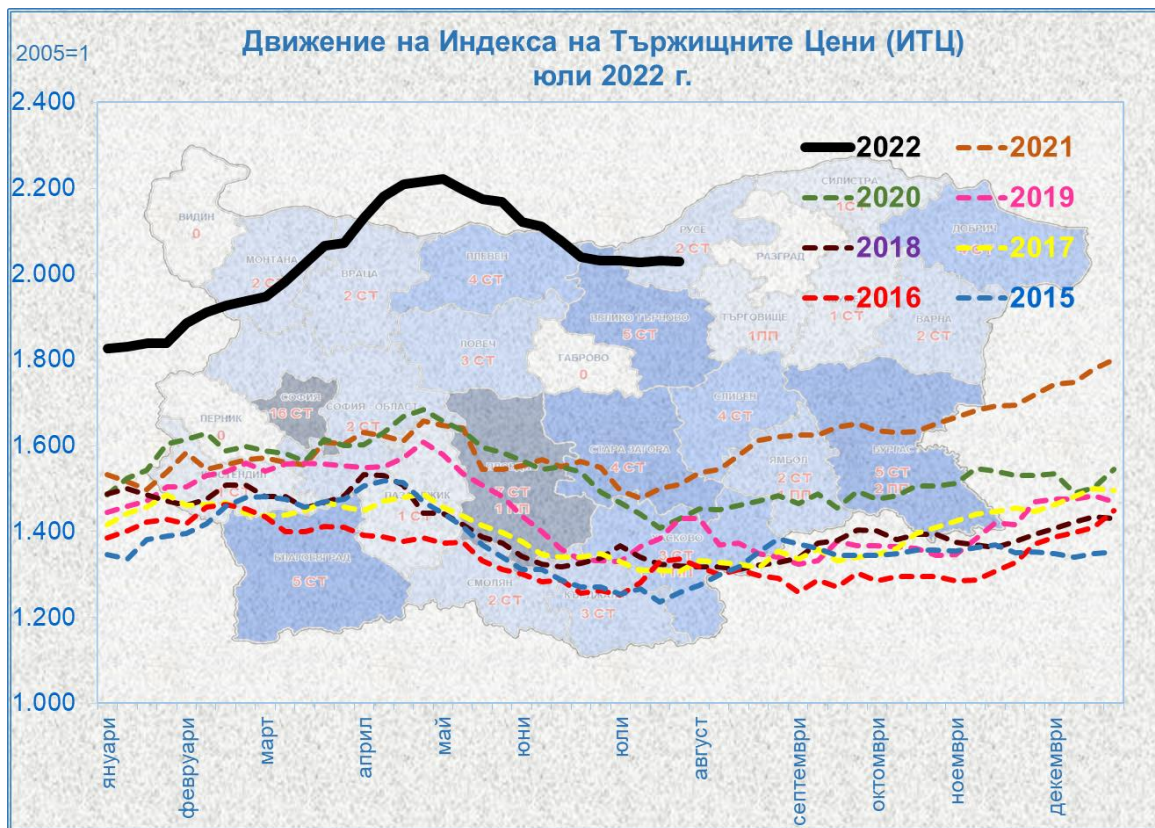
От втората седмица на м. май Индексът на Тържищните Цени (ИТЦ) бележи плавно понижение на стойностите, което се задържа и през целия месец юни. През юли кривата се стабилизира на нивото от предходния месец.

В началото на месец юли кривата стартира от ниво 2,030 пункта. През следващите седмици стойностите се стабилизират около това ниво в края на месеца индексът е 2,029 пункта. Средномесечните стойности през юли са с 2,4% по-ниски спрямо предходния месец. От началото на май до края на юли е отбелязан спад от 8,7%.

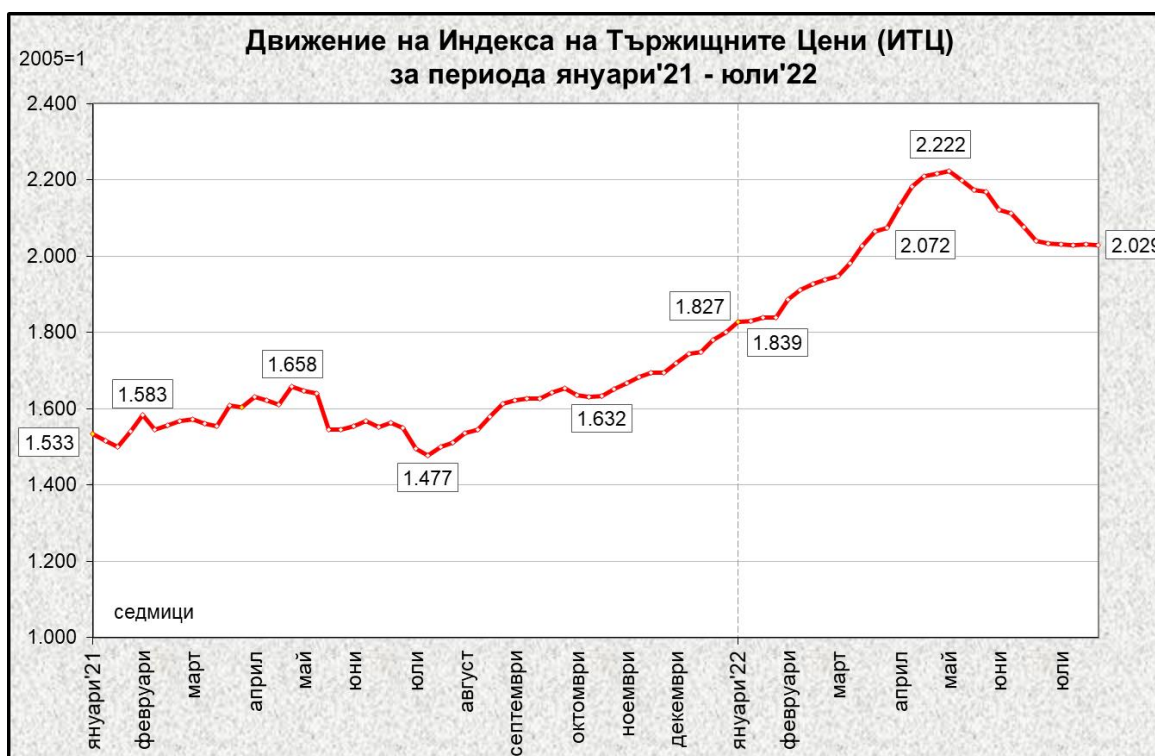
Върху понижението на индекса през юли влияние оказва поевтиняването на сезонните плодове и зеленчуци. Това е видно и от намалението на стойностите на груповия индекс на плодовете и зеленчуците, който през месеца бележи спад от 7,1%. Друг фактор е известното стабилизиране на индексите на хранителните стоки и месните продукти. *фигура 3, фигура 1*

През м. юли 2022 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години и въпреки намалението на стойностите през последните три месеца, нивата остават изключително високи. *фигура 2*

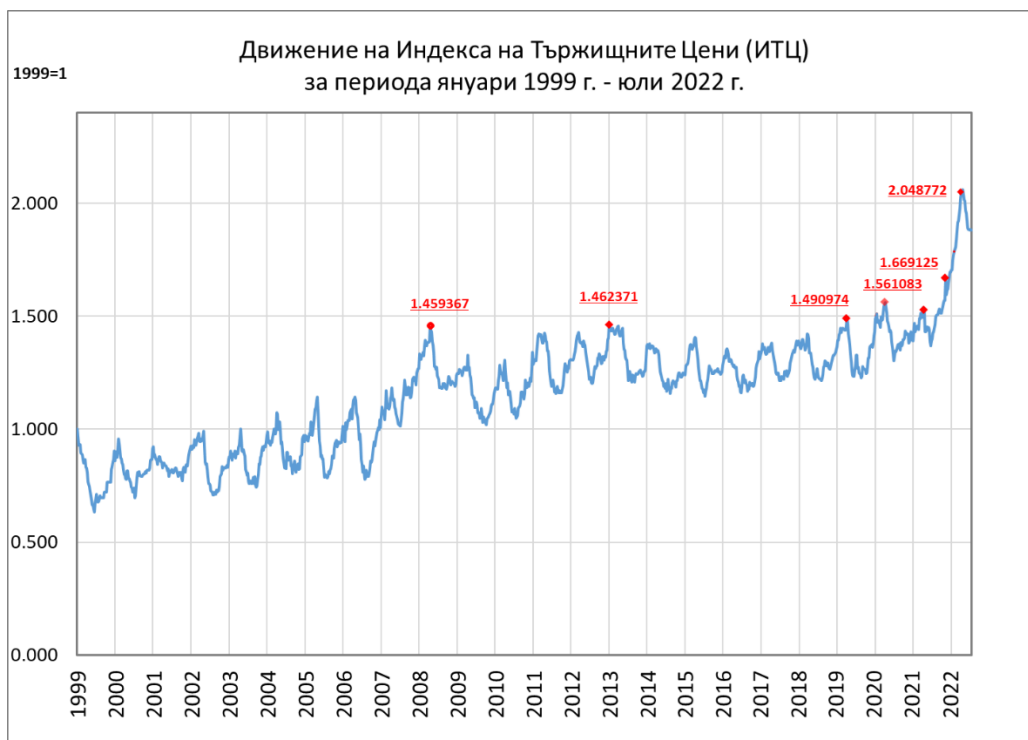
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – юли 2022 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на май 2022 г. Пикови стойности, но на значително по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г. *фигура 4*



фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2022 г.



фигура 3 ИТЦ за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.

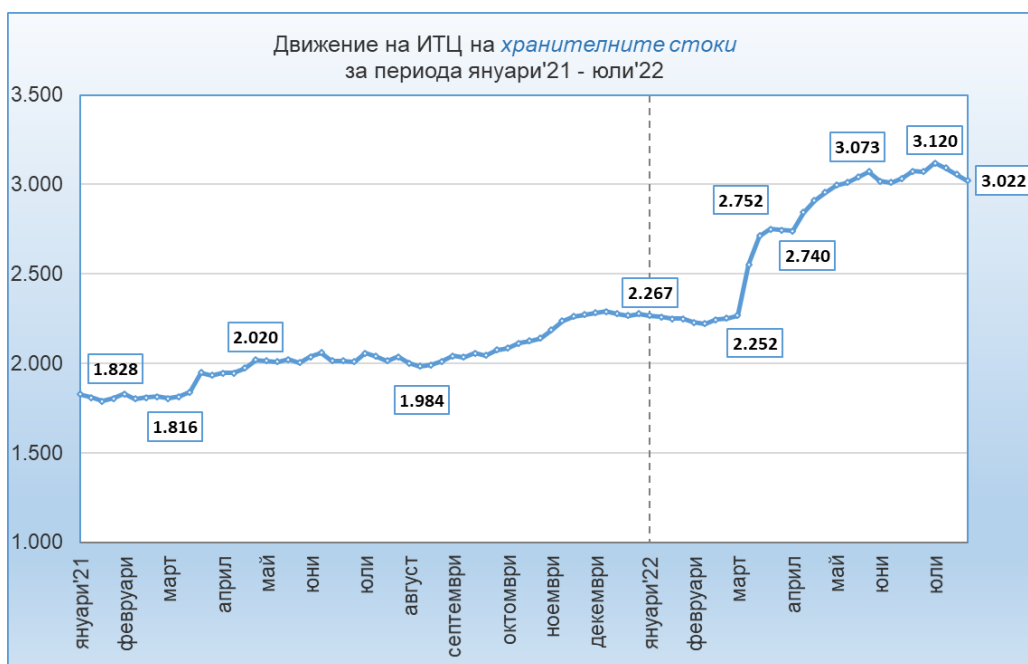


фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юли 2022

Хранителни стоки

• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав³.



фигура 5 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.

³ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

В началото на юли ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 3,120 пункта. Още през втората седмица на месеца кривата бележи спад и до края на юли кривата се стабилизира около ниво от 3,022 пункта.

Цените на повечето стоки (брашно, олио и варива), които влизат в състава на индекса бележат лек спад от порядъка на 1-3%, което рефлектира върху движението на кривата.

В сравнение със същия период на миналата година средномесечните стойности на този индекс са с 50,8% по-високи. *фигура 5*

В началото на май 2022 г. стойностите на ИТЦ достигат за пореден месец пикови нива, които са най-високите за периода, в който е конструиран този индекс. *фигура 6*

Високи стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г.



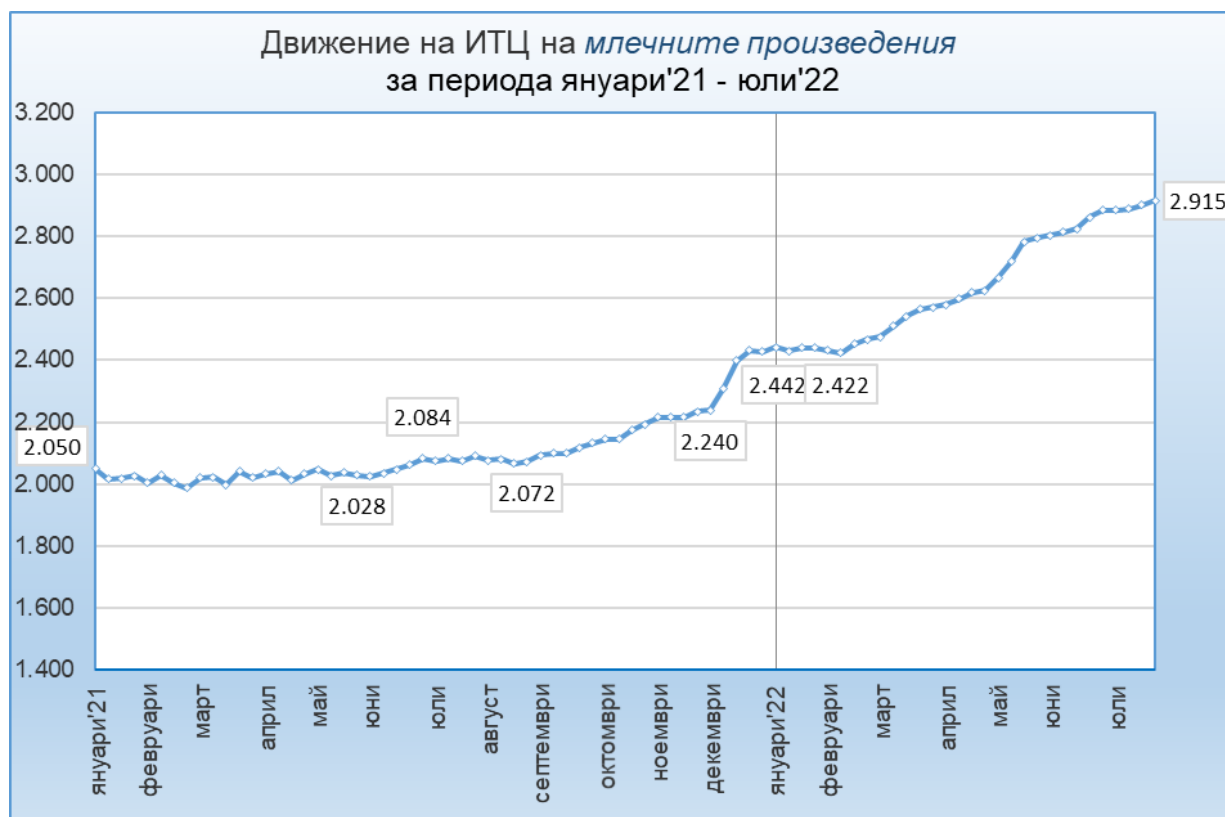
фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура⁴.

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 2,883 пункта. В резултат на трайния възходящ тренд на цените на млечните произведения през втората половина на миналата година, както и в периода февруари – юли тази година, кривата на индекса на млечните произведения през последната седмица на юли достига до нови пикови нива за целия период, в който Комисията наблюдава млечните произведения. През целия месец индексът запазва устойчив възходящ тренд, което се обуславя от пълзящото поскъпване на млечните произведения. През последната седмица стойностите стъпват на ниво от 2,915 пункта. Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили с 39,3%. *фигура 7*

Ретроспекцията на движението на индекса на млечните произведения показва, че рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше през втората половина на 2017 г. *фигура 8*



фигура 7 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.

⁴ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло



фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месец юли ИТЦ на месото стартира от ниво 1,801 пункта. През следващата седмица стойностите се стабилизират на това ниво, а до края на месеца индексът има лек низходящ тенд.

Колебанието при движението на кривата през юли се дължи на отклоненията в двете посоки при цените на пилето и някои месни произведения.

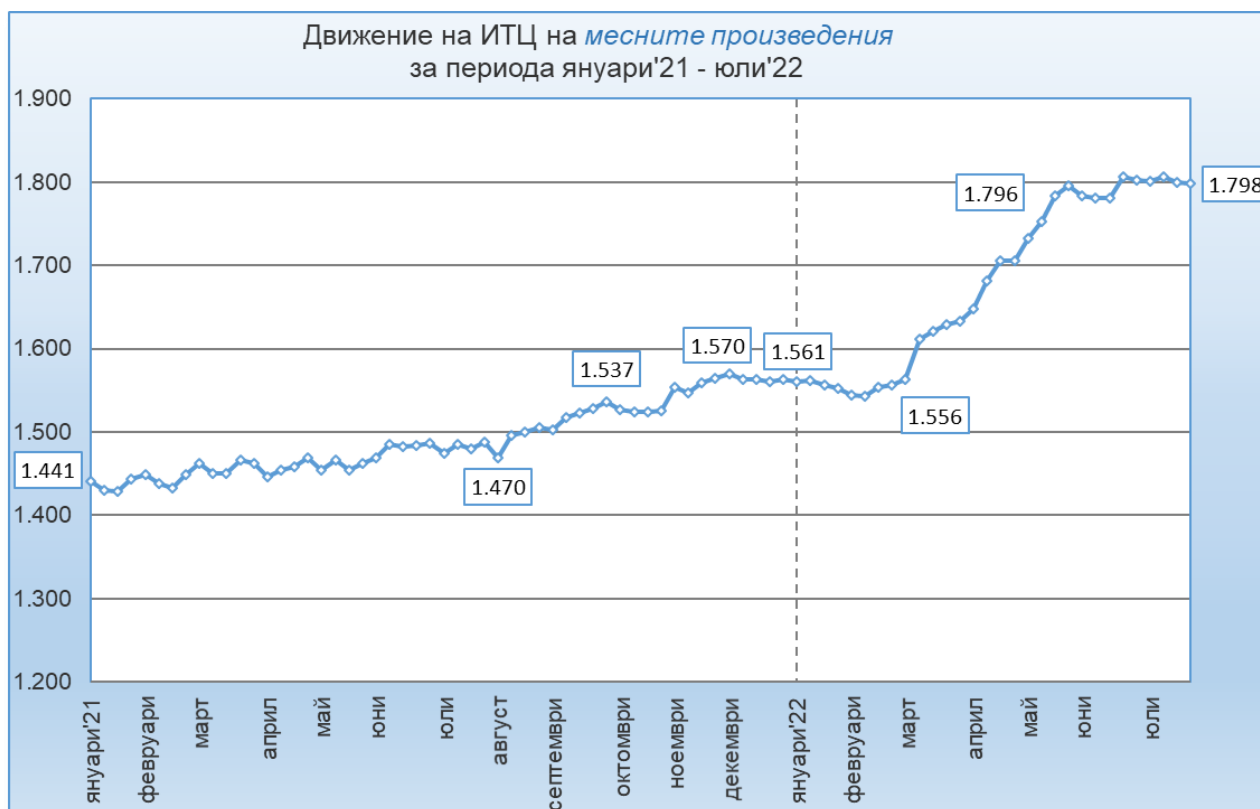
В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 21,5 % по-високи. *фигура 9*

През втората седмица на месец юли са регистрирани нови пикови стойности на индекса на месните произведения от периода на неговото създаване.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетети и през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни 2021 г., кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скумрия).

следващите месеци на 2021 г., през ноември отново са достигнати най-високи към онзи момент нива. *фигура 10*



фигура 9 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2021 г. – юни 2022 г.



фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.

- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Движението на цените на едро на хранителните стоки през м. юли показва низходящ тренд, който обаче е с много по-слаб темп на намаляване. Спрямо предходния месец, през юли е отчетен спад на цените с около 1-3%.

Цената на захарта поскъпва на месечина база с 1%. От началото на февруари се заражда силна възходяща тенденция. За периода февруари – май е отчетен ръст от 31% на цената на захарта. В този период се наблюдаваше значително поскъпване и на международната цена на захарта. Спрямо същия месец на миналата година захарта е поскъпнала с 62%. *фигура 21, фигура 11, Таблица 2*

През първите два месеца на годината цената на олиото има стабилен характер. От началото на март започва плавно покачване на стойностите. В края на втората седмица на месеца кривата рязко тръгва нагоре и до четвъртата седмица е регистрирано екстремно покачване на цената, която достига до 4.85 лв./л. Поскъпването за този кратък период е 40%.

В периода 28 март – 8 април 2022 г. се наблюдава спад на цената на олиото и стойностите стъпват на ниво от 4.53 лв./л. Следва ново обръщане на тренда и през следващите две-три седмици кривата трайно се движи нагоре. В средата на април е регистриран исторически пик от 5.10 лв. До края на месеца има стабилизиране на стойностите, но на високите нива около 5.05 лв. Поскъпването на олиото в края на април спрямо началото на март е 45%. През месец май цената на олиото продължава плавно да се покачва и на 26 май е регистрирана цена от 5.25 лв./л. През последните две седмици на месеца се наблюдава леко стабилизиране на стойности около ниво от 5.20 лв.

В началото на юни цената на олиото се задържа на малко по-ниски нива, но от четвъртата седмица кривата отново тръгва нагоре и през първата седмица на юли е отчетена цена от 5,27 лв./л. След достигането на тази висока стойност, кривата тръгва надолу и в края на месеца цената на олиото е 5.00 лв.

Отчетеният спад на цената на олиото на месечна база е 2%, а на годишна база има ръст от 60%. *фигура 12, Таблица 2, фигура 11*

През месец юли се наблюдава поевтиняване в диапазона 1-3% и на брашното, ориза и лещата. Цената на яйцата остава на нивото от предходния месец, а фасулът поевтинява незначително с 0,3%.

При цените на млечните произведения през месец юли отново се наблюдава поскъпване, което при кашкавала е 2%, при кравето сирене с 5% и при маслото 4 %. Цената на киселото мляко се задържа около нивото от предходния месец, а прясното мляко поскъпва леко с 1%.

При цените на месото и месните произведения през анализирания месец се наблюдава поскъпване на пилето и някои пилешки разфасовки с 2-3%.

Цените на другите месни произведения, както и на свиското месо се намаляват слабо с около 1-2%, трайният салам поскъпва незначително с 1%.

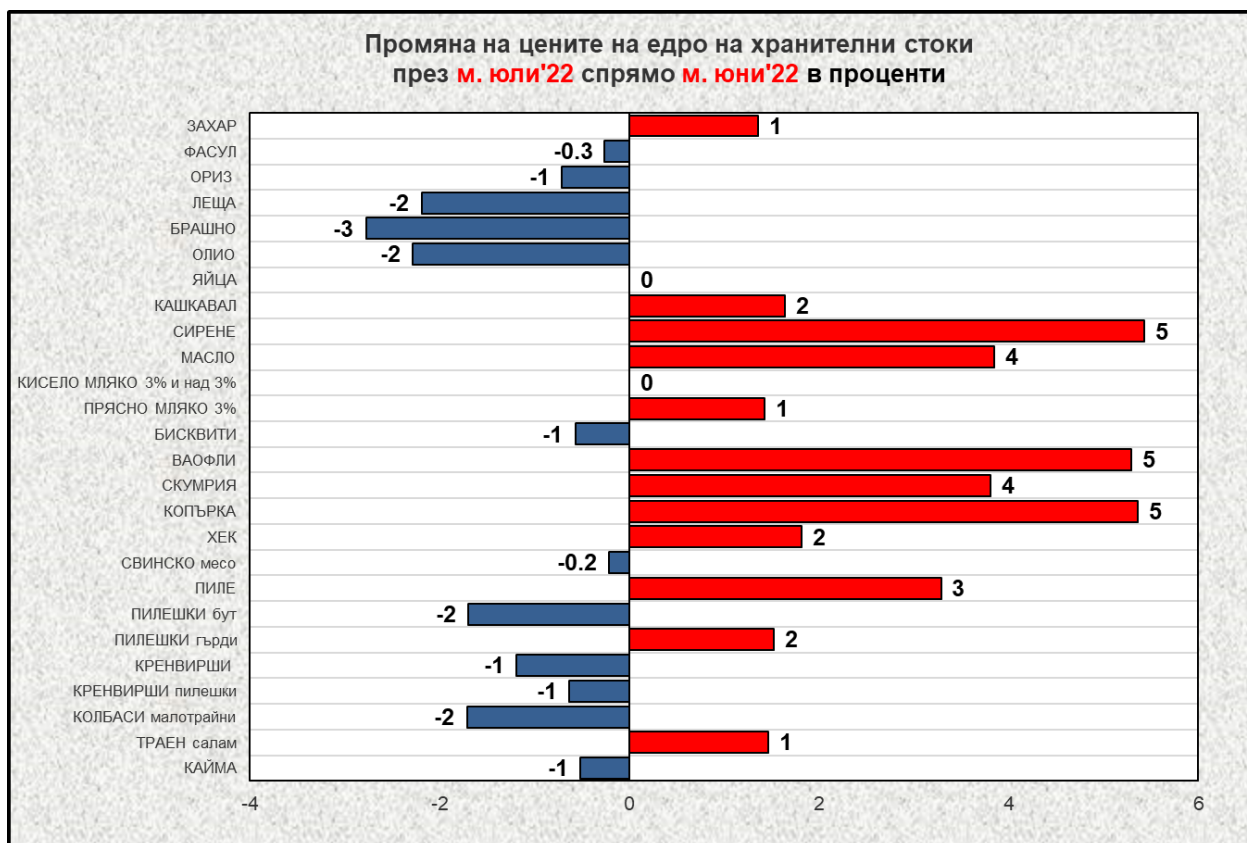
От групата на сладкарските изделия (бисквити, вафли) има лек спад на цената на бисквитите с 1% и поскъпване на вафлите с 5%.

Месечните наблюдения на рибите показват ръст на цените в диапазона 2-5%.

Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през юли 2022 г. на месечна и годишна база^{*6}

СТОКА	юни'22	юли'22			юли'21		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	2.21	2.24	▲ 1	0.03	1.38	▲ 62	0.86
ФАСУЛ	3.85	3.84	▼ 0	-0.01	3.64	▲ 5	0.20
ОРИЗ	2.80	2.78	▼ -1	-0.02	2.34	▲ 19	0.44
ЛЕЩА	3.65	3.57	▼ -2	-0.08	2.43	▲ 47	1.14
БРАШНО	1.44	1.40	▼ -3	-0.04	1.00	▲ 40	0.40
ОЛИО	5.26	5.14	▼ -2	-0.12	3.21	▲ 60	1.93
ЯЙЦА	0.27	0.27	■ 0	0.00	0.17	▲ 59	0.10
КАШКАВАЛ	15.27	15.52	▲ 2	0.25	11.04	▲ 41	4.48
СИРЕНЕ	9.58	10.10	▲ 5	0.52	6.92	▲ 46	3.18
МАСЛО	2.60	2.70	▲ 4	0.10	1.94	▲ 39	0.76
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	1.09	1.09	■ 0	0.00	0.86	▲ 27	0.23
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2.10	2.13	▲ 1	0.03	1.68	▲ 27	0.45
БИСКВИТИ	1.75	1.74	▼ -1	-0.01	1.70	▲ 2	0.04
ВАОФЛИ	3.40	3.58	▲ 5	0.18	3.11	▲ 15	0.47
СКУМРИЯ	4.99	5.18	▲ 4	0.19	4.95	▲ 5	0.23
КОПЪРКА	2.61	2.75	▲ 5	0.14	2.01	▲ 37	0.74
ХЕК	5.50	5.60	▲ 2	0.10	4.83	▲ 16	0.77
СВИНСКО месо	9.34	9.32	▼ 0	-0.02	9.00	▲ 4	0.32
ПИЛЕ	5.78	5.97	▲ 3	0.19	4.24	▲ 41	1.73
ПИЛЕШКИ бут	4.71	4.63	▼ -2	-0.08	3.44	▲ 35	1.19
ПИЛЕШКИ гърди	10.51	10.67	▲ 2	0.16	7.82	▲ 36	2.85
КРЕНВИРШИ	6.71	6.63	▼ -1	-0.08	5.67	▲ 17	0.96
КРЕНВИРШИ пилешки	4.72	4.69	▼ -1	-0.03	3.94	▲ 19	0.75
КОЛБАСИ малотрайни	5.84	5.74	▼ -2	-0.10	5.05	▲ 14	0.69
ТРАЕН салам	10.93	11.09	▲ 1	0.16	8.84	▲ 25	2.25
КАЙМА	7.79	7.75	▼ -1	-0.04	5.91	▲ 31	1.84

⁶ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база и големината на изменението в левова стойност.



фигура 11 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юли 2022 г. на месечна база



фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юли 2022 г. на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават изцяло възходящи тенденции. *Таблица 2, фигура 12*

Най-голям ръст на годишна база е отчетен при цената на олиото, захарта и яйцата, който е в диапазона 59-62%. Поскъпване с 40-47% има при брашното и лещата, следвани от ориза (19%) и фасула (5%).

От началото на месец февруари се наблюдава устойчив възходящ тренд на млечните произведения.

Месец юли е поредният месец с достигнати пикови стойности на цените на кашкавала и сиренето. Цената на маслото също се повишава в периода април – юли. *фигура 40*

Движението на цената на маслото от средата на миналата година е с плавна и устойчива възходяща тенденция, която през месец април се засилва и стъпва на най-високото до момента ниво. През месец май се наблюдава известно стабилизиране на цената на маслото, през юни кривата отново има плавен възходящ тренд, като са регистрирани най-високите нива за последните години. Стабилизиране на кривата се наблюдава през месец юли. *фигура 44*

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват изцяло възходящи тенденции, като поскъпване в диапазон от 35-41% е отчетено при пилето и пилешките разфасовки.

Каймата поскъпва на годишна база с 31%, а месните произведения съответно с 14-19%.

Сравнително стабилна се задържа цената на свинското месо, чиято цена се е повишила спрямо същия месец на миналата година с 4%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване от 5% на скумрията и с 16-37% на копърката и хека.

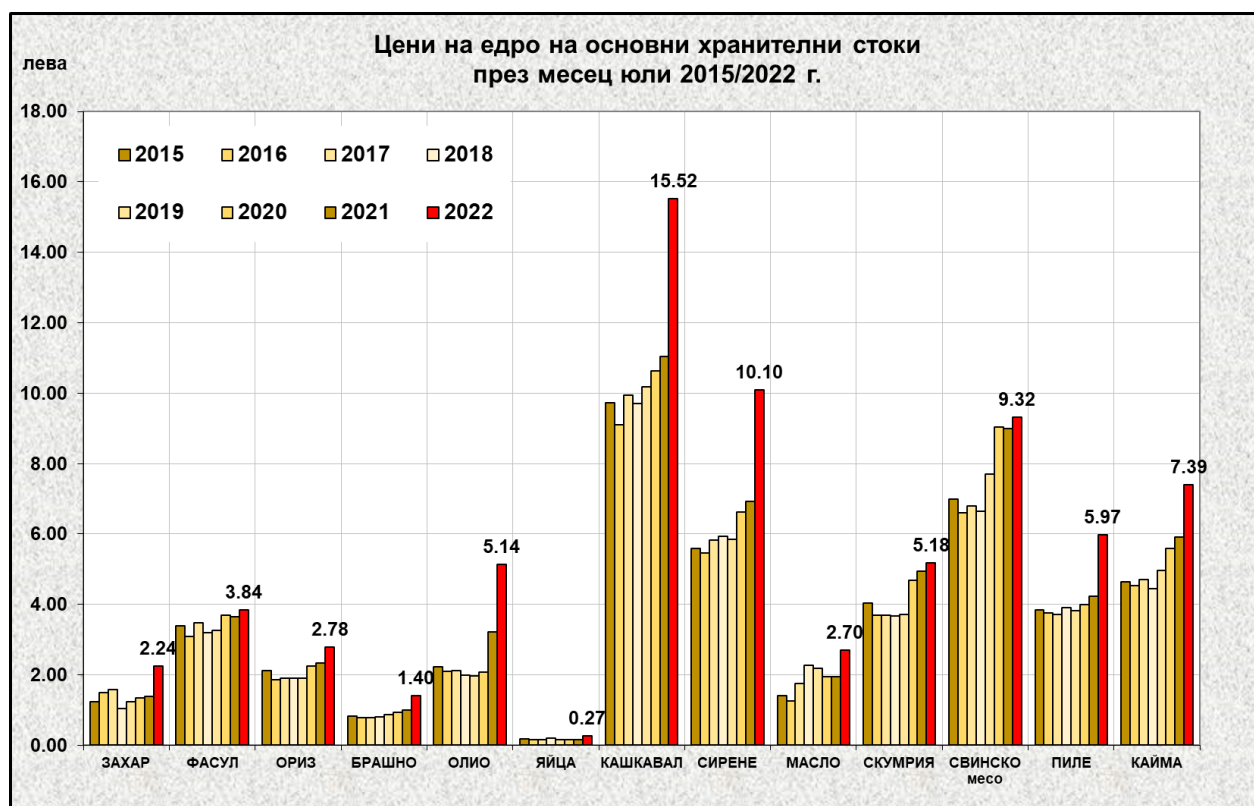
При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 2-15%.

- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през юли 2015 / 2022

Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. юли за периода 2015/2022 г.*⁷

ЮЛИ	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
2015	1.24	3.40	2.12	0.83	2.23	0.19	9.73	5.58	1.40	4.03	7.00	3.84	4.64	46
2016	1.49	3.09	1.86	0.79	2.10	0.15	9.11	5.45	1.25	3.70	6.60	3.75	4.54	44
2017	1.58	3.47	1.90	0.79	2.13	0.17	9.94	5.83	1.76	3.69	6.80	3.72	4.70	46
2018	1.04	3.19	1.91	0.80	2.00	0.20	9.70	5.93	2.27	3.67	6.64	3.90	4.45	46
2019	1.23	3.27	1.90	0.88	1.97	0.17	10.17	5.84	2.18	3.72	7.71	3.82	4.96	48
2020	1.35	3.69	2.25	0.94	2.07	0.17	10.63	6.63	1.95	4.69	9.03	4.00	5.60	53
2021	1.38	3.64	2.34	1.00	3.21	0.17	11.04	6.92	1.94	4.95	9.00	4.24	5.91	56
2022	2.24	3.84	2.78	1.40	5.14	0.27	15.52	10.10	2.70	5.18	9.32	5.97	7.39	72

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юли в периода 2015 – 2022 г. показва, че през тази година цените на всички хранителните продукти, предмет на този анализ са най-високи за периода. Таблица 3 Поскъпването спрямо същия месец на предходните седем години е най-силно изразено при олиото и млечните произведения. Цените на пилето и каймата през месец юли тази година също са най-високи. *фигура 13*



фигура 13 Цени на едро на хранителните стоки през м. юли 2015/2022 г.

⁷ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година.

Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през юли за периода 2015/2022 г. ^{*8}

Стойност на потребителската кошница за единица продукт на база на цените на 27 хранителни стоки			
юли	хранителни стоки	плодове и зеленчуци	общо
2015 г.	46	15	61
2016 г.	44	18	62
2017 г.	46	16	62
2018 г.	46	19	65
2019 г.	48	19	67
2020 г.	53	18	71
2021 г.	56	18	74
2022 г.	72	23	95

Анализът на стойността за единица продукт на 13 хранителни стоки, включени в потребителската кошница показва, че през месец юли 2022 г. сумата е 72 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 16 пункта или 29%. Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г. Увеличението на стойността на хранителните стоки в потребителската кошница за последните осем години е 26 пункта или 57%. *Таблица 4, фигура 14*



фигура 14 Стойност на потребителската кошница през юли 2015/2022 г.

⁸ *Хоризонталните хистограми в колоните визуализират движението на стойностите през годините

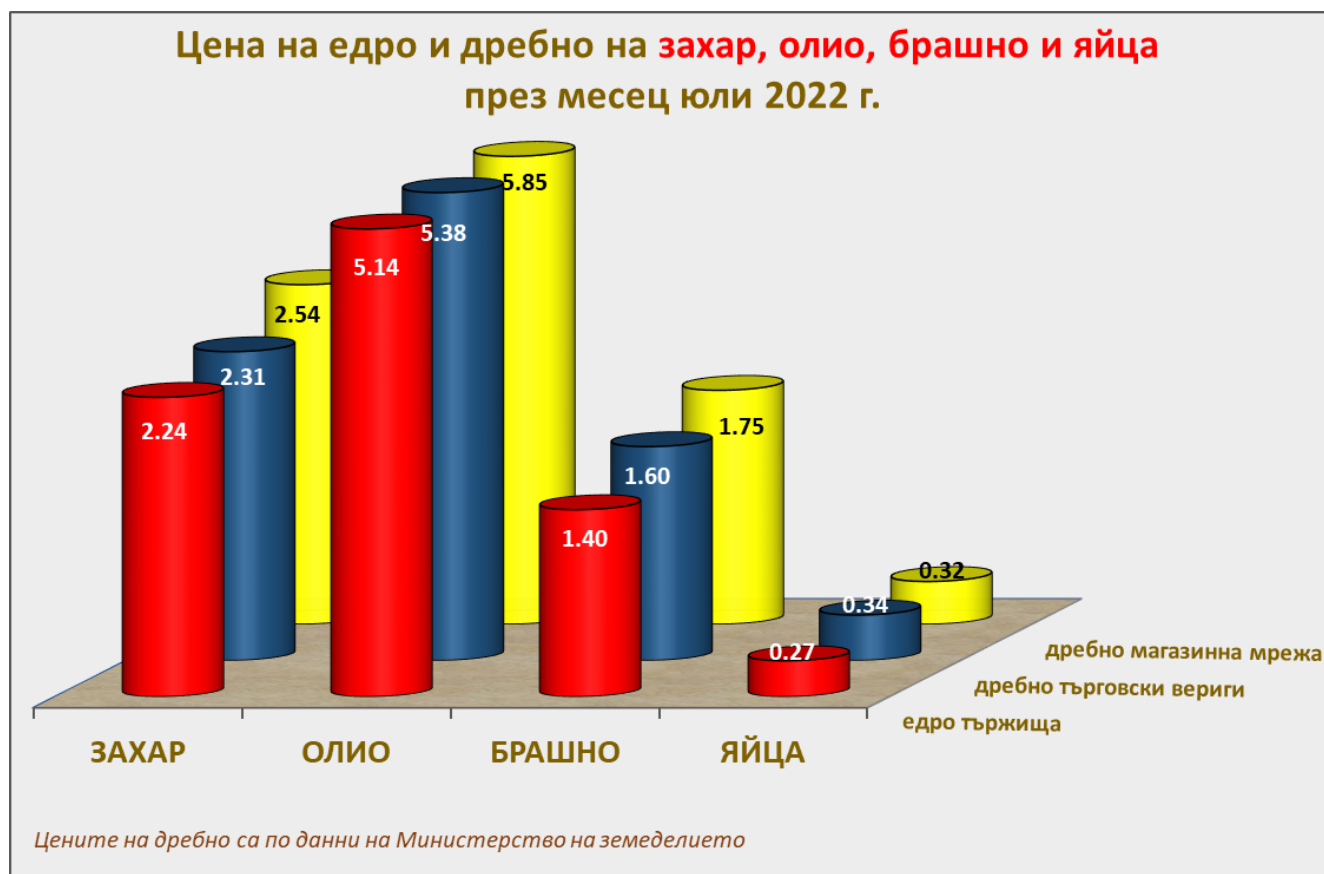
- Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец юли

Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. юли надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазона 3 – 26%, като надценката, отчетена при яйцата е 26% и 3% при брашното.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 25% е при брашното и 13-19% при цените на захарта, олиото и яйцата. *Таблица 5, фигура 15*

Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. юли 2022 г.*⁹

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	2.24	2.31	3	0.07	2.54	13	0.30
ОЛИО	5.14	5.38	5	0.24	5.85	14	0.71
БРАШНО	1.40	1.60	14	0.20	1.75	25	0.35
ЯЙЦА	0.27	0.34	26	0.07	0.32	19	0.05



фигура 15 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. юли 2022 г.

⁹ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

- **Анализ на цените на хранителни стоки по региони**

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони през месец юли показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона $\pm 26 - 82\%$. *Таблица 6, фигура 16*

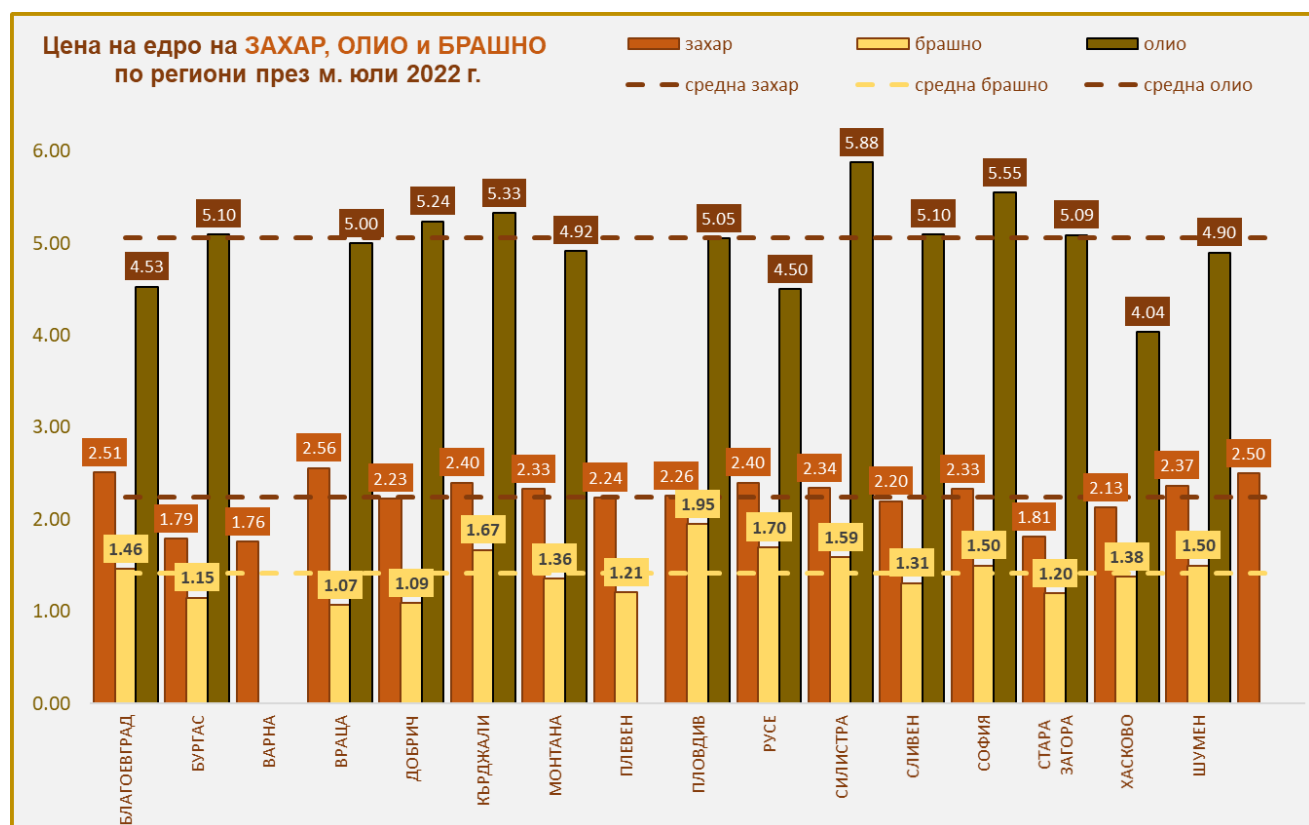
Средната за страната през месец юли 2022 г. цена на захарта е 2,24 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Враца – 2.56 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Варна – 1,76 лв./кг. На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 59% от тържищата, в две от областите цената е на нивата на средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 45%.

При средна за страната цена на олиото 5,06 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Силистра – 5,10 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в област Хасково – 4,04 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 26%. В 33% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена и в три от тях цената се доближава до средната за месеца.

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през юни в Пловдивска област – 1,95 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Враца – 1,07 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,42 лв./кг. В 50% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 82%.

Таблица 6 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец юли 2022 г.*¹⁰

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната	БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната	ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕГРАД	▲ 2.51	2.24	12	▲ 1.46	1.42	3	▼ 4.53	5.06	▼ -10
БУРГАС	▼ 1.79	2.24	-20	▼ 1.15	1.42	-19	▲ 5.10	5.06	1
ВАРНА	▼ 1.76	2.24	-21		1.42			5.06	
ВРАЦА	▲ 2.56	2.24	14	▼ 1.07	1.42	-25	▼ 5.00	5.06	▼ -1
ДОБРИЧ	▲ 2.23	2.24	0	▼ 1.09	1.42	-23	▲ 5.24	5.06	4
КЪРДЖАЛИ	▲ 2.40	2.24	7	▲ 1.67	1.42	18	▲ 5.33	5.06	5
МОНТАНА	▲ 2.33	2.24	4	▼ 1.36	1.42	-4	▼ 4.92	5.06	▼ -3
ПЛЕВЕН	▲ 2.24	2.24	0	▼ 1.21	1.42	-15		5.06	
ПЛОВДИВ	▲ 2.26	2.24	1	▲ 1.95	1.42	37	▼ 5.05	5.06	0
РУСЕ	▲ 2.40	2.24	7	▲ 1.70	1.42	20	▼ 4.50	5.06	▼ -11
СИЛИСТРА	▲ 2.34	2.24	4	▲ 1.59	1.42	12	▲ 5.88	5.06	16
СЛИВЕН	▼ 2.20	2.24	-2	▼ 1.31	1.42	-8	▲ 5.10	5.06	1
СОФИЯ	▲ 2.33	2.24	4	▲ 1.50	1.42	6	▲ 5.55	5.06	10
СТАРА ЗАГОРА	▼ 1.81	2.24	-19	▼ 1.20	1.42	-15	▲ 5.09	5.06	1
ХАСКОВО	▼ 2.13	2.24	-5	▼ 1.38	1.42	-3	▼ 4.04	5.06	▼ -20
ШУМЕН	▲ 2.37	2.24	6	▲ 1.50	1.42	6	▼ 4.90	5.06	▼ -3
ЯМБОЛ	▲ 2.50	2.24	12	▲ 1.50	1.42	6	▲ 5.70	5.06	13



фигура 16 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. юли 2022 г. по области

¹⁰ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

- Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 7 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец юли 2022 г.*¹¹

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕВГРАД	▼ 14.73	15.58	■ -5	▲ 12.33	10.37	19 ■	▲ 3.08	2.68	15 ■
БУРГАС		15.58		▼ 7.30	10.37	■ -30		2.68	
ВРАЦА	▲ 16.50	15.58	6 ■	▲ 10.70	10.37	3 ■	▲ 2.83	2.68	6 ■
ДОБРИЧ	▼ 13.94	15.58	■ -11	▼ 7.32	10.37	■ -29		2.68	
КЪРДЖАЛИ	▲ 16.08	15.58	3 ■	▲ 12.20	10.37	18 ■	▲ 2.83	2.68	6 ■
МОНТАНА	▲ 16.39	15.58	5 ■	▲ 10.73	10.37	3 ■		2.68	
ПЛЕВЕН	■ 15.70	15.58	1 ■	▼ 8.94	10.37	■ -14	▼ 2.37	2.68	■ -12
ПЛОВДИВ	▲ 17.65	15.58	13 ■	▲ 14.18	10.37	37 ■		2.68	
СИЛИСТРА		15.58		▲ 11.52	10.37	11 ■	■ 2.70	2.68	1 ■
СЛИВЕН	■ 15.50	15.58	■ -1	▼ 6.41	10.37	■ -38		2.68	
СОФИЯ	▼ 14.58	15.58	■ -6	▲ 13.18	10.37	27 ■	▼ 2.52	2.68	■ -6
СТАРА ЗАГОРА	▼ 15.05	15.58	■ -3	▲ 11.44	10.37	10 ■		2.68	
ШУМЕН	▼ 15.28	15.58	■ -2	▼ 8.50	10.37	■ -18	▼ 2.46	2.68	■ -8

Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазон 27-121%, като тези отклонения са значителни при кравето сирене.

Таблица 7, фигура 17

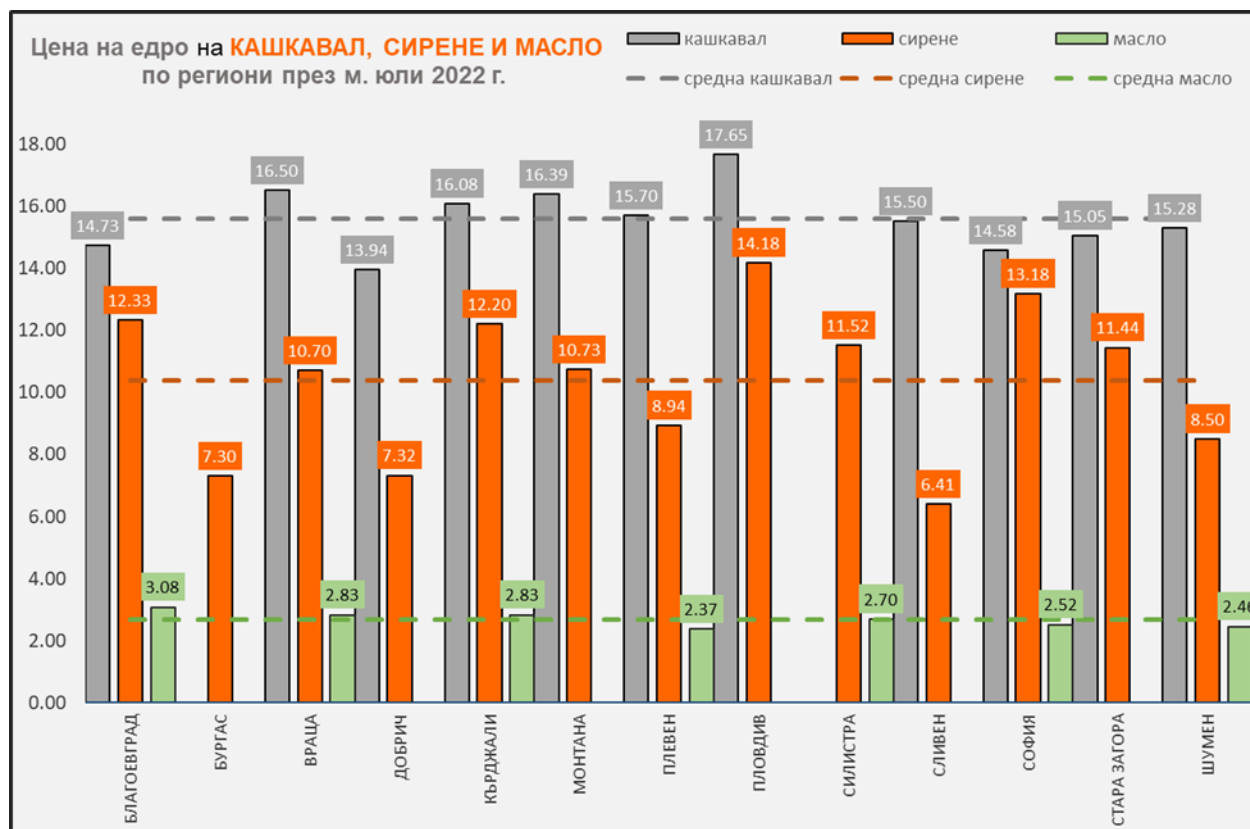
Средната за страната през месец юли 2022 г. цена на кашкавала е 15,58 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 17,65 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 13,94 лв./кг. В 36% от областите, в които има данни за продажби тя е била по-висока от средната, в две области (Сливен и Плевен) кашкавалът се е търгувал на цена близка до средната, а отклоненията в цените в различните региони са 27%.

При средна за страната цена на сиренето 7,37 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 14,18 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Бургас – 7,30 лв./кг. В 62% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 121%. Този марж на цените при сиренето се дължат на различното качество и различните фирми производителки, които търгуват на съответните тържища.

При средна за страната за месец юни цена на маслото 2,68 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област Благоевград– 3,08 лв./бр., а минималната

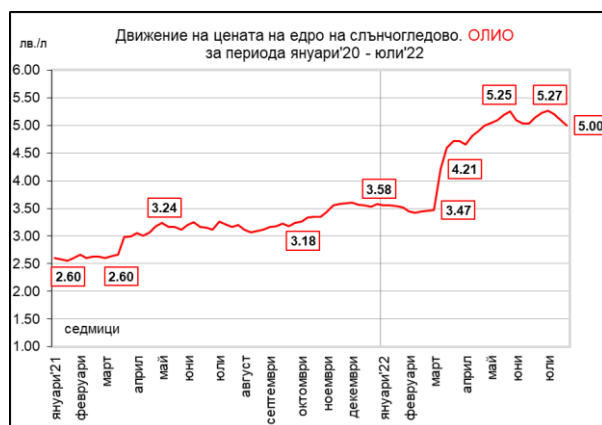
¹¹ Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

средна за месеца цена е била в област Плевен – 2,37 лв. В 43% от областите маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а в една област цената е близка до средната. Отклоненията в цените в различните региони са 30%.



фигура 17 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. юли 2022 г. по области

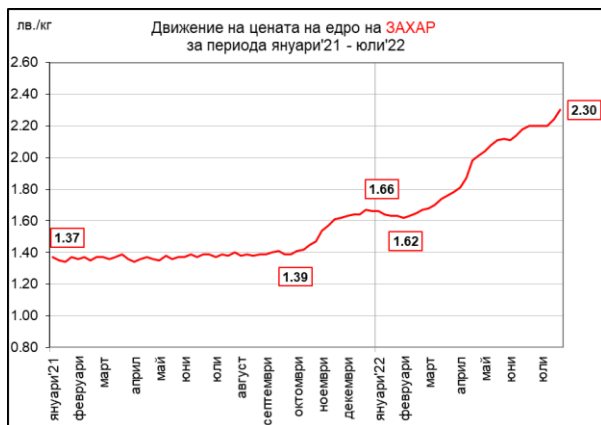
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**



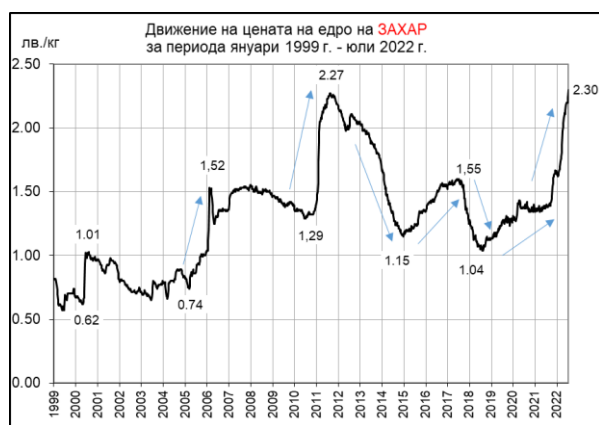
фигура 18



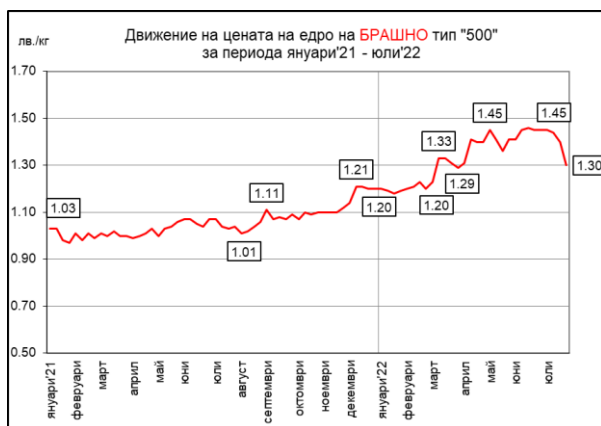
фигура 19



фигура 20



фигура 21



фигура 22



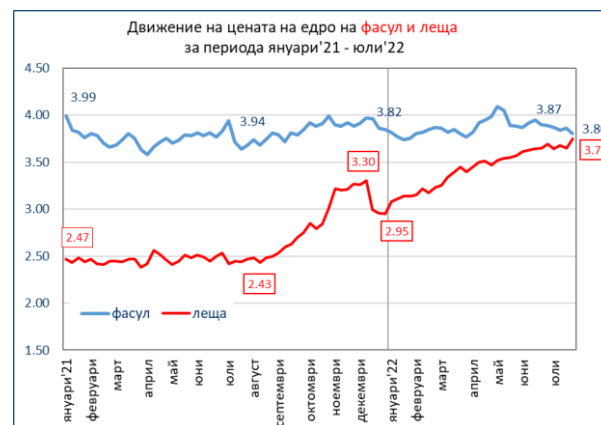
фигура 23



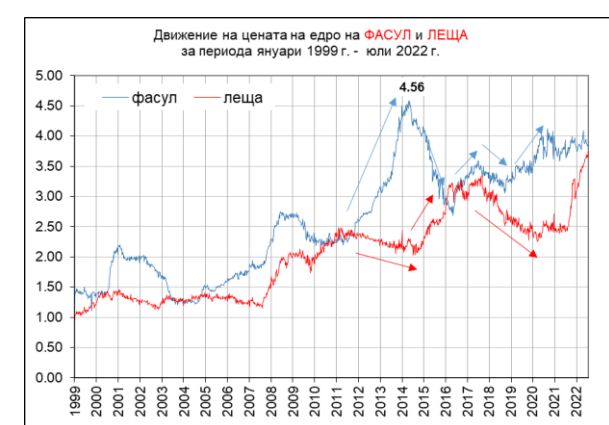
фигура 24



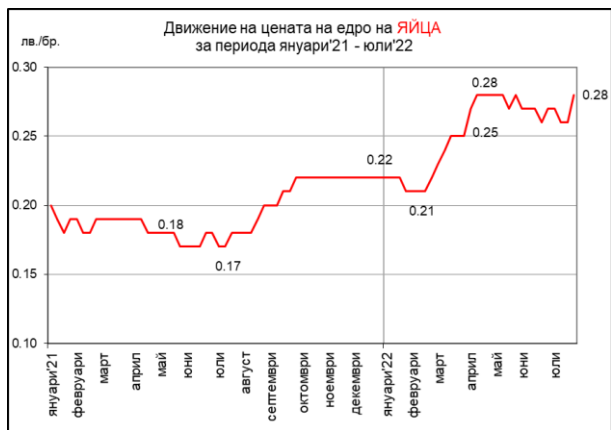
фигура 25



фигура 26



фигура 27



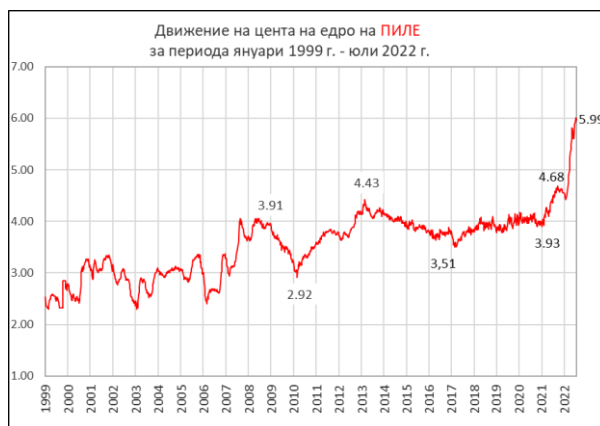
фигура 28



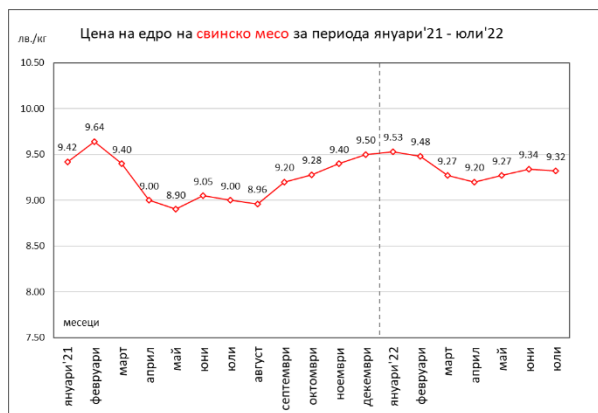
фигура 29



фигура 30



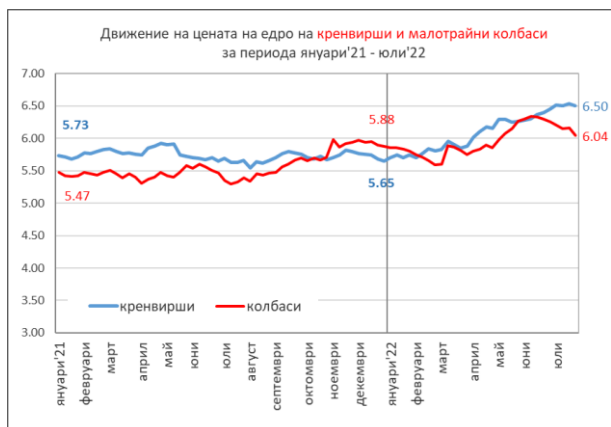
фигура 31



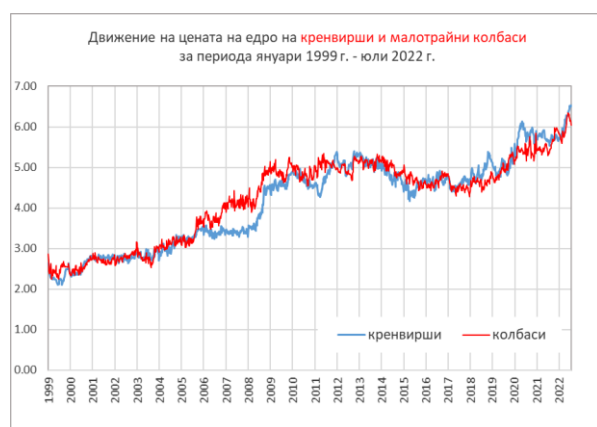
фигура 32



фигура 33



фигура 34



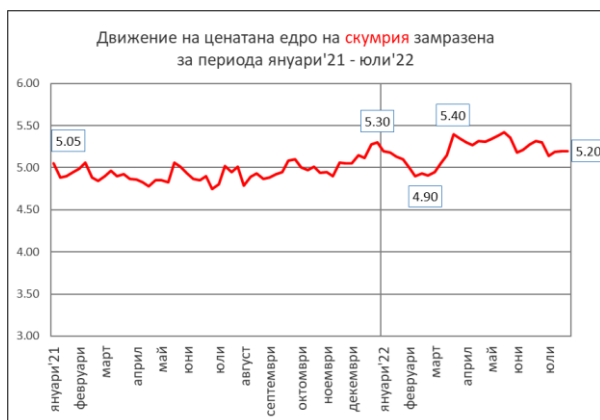
фигура 35



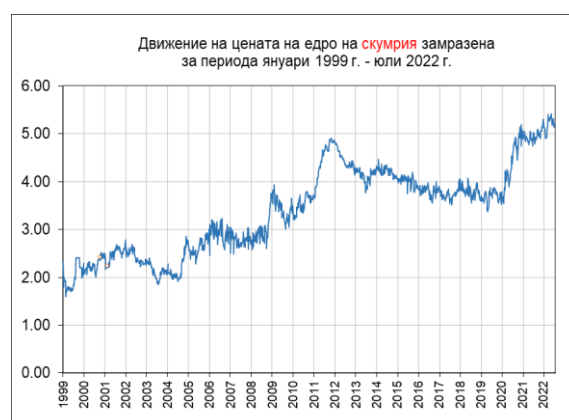
фигура 36



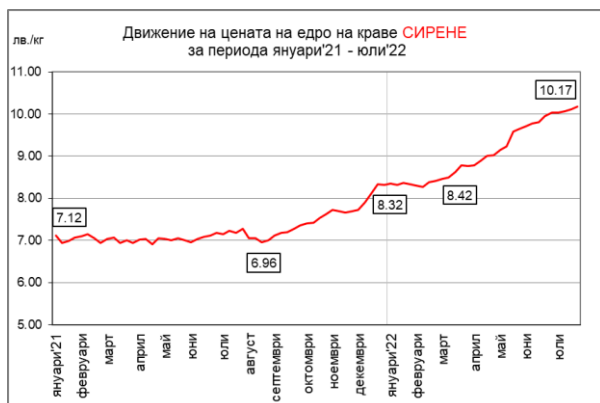
фигура 37



фигура 38



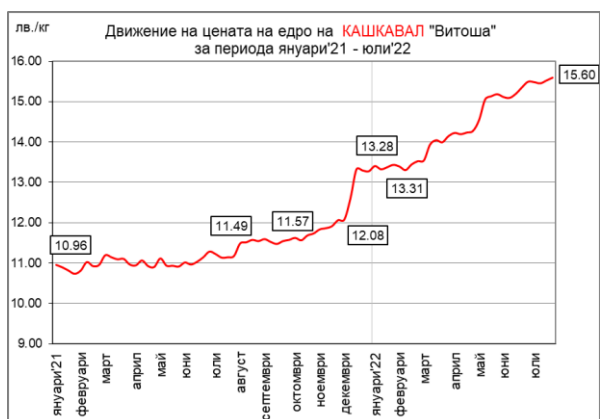
фигура 39



фигура 40



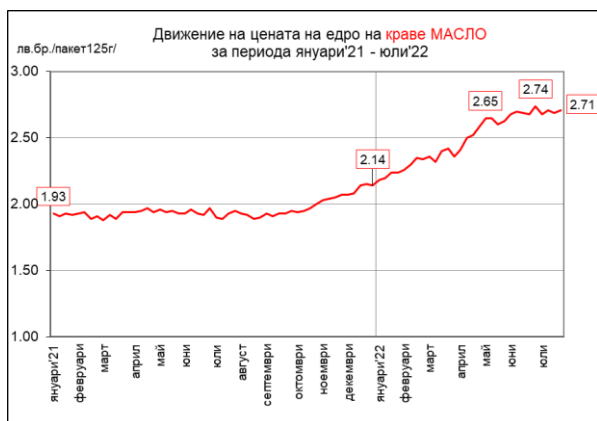
фигура 41



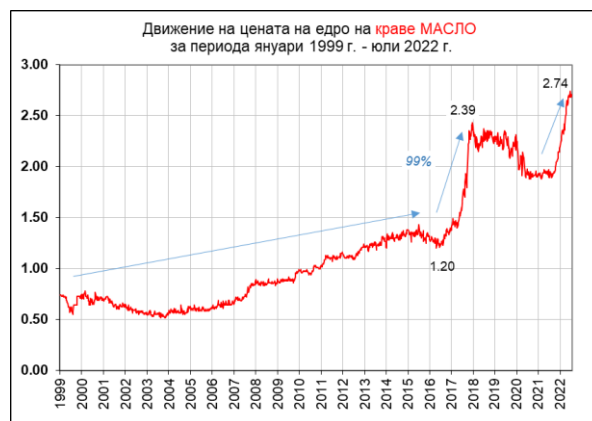
фигура 42



фигура 43



фигура 44



фигура 45

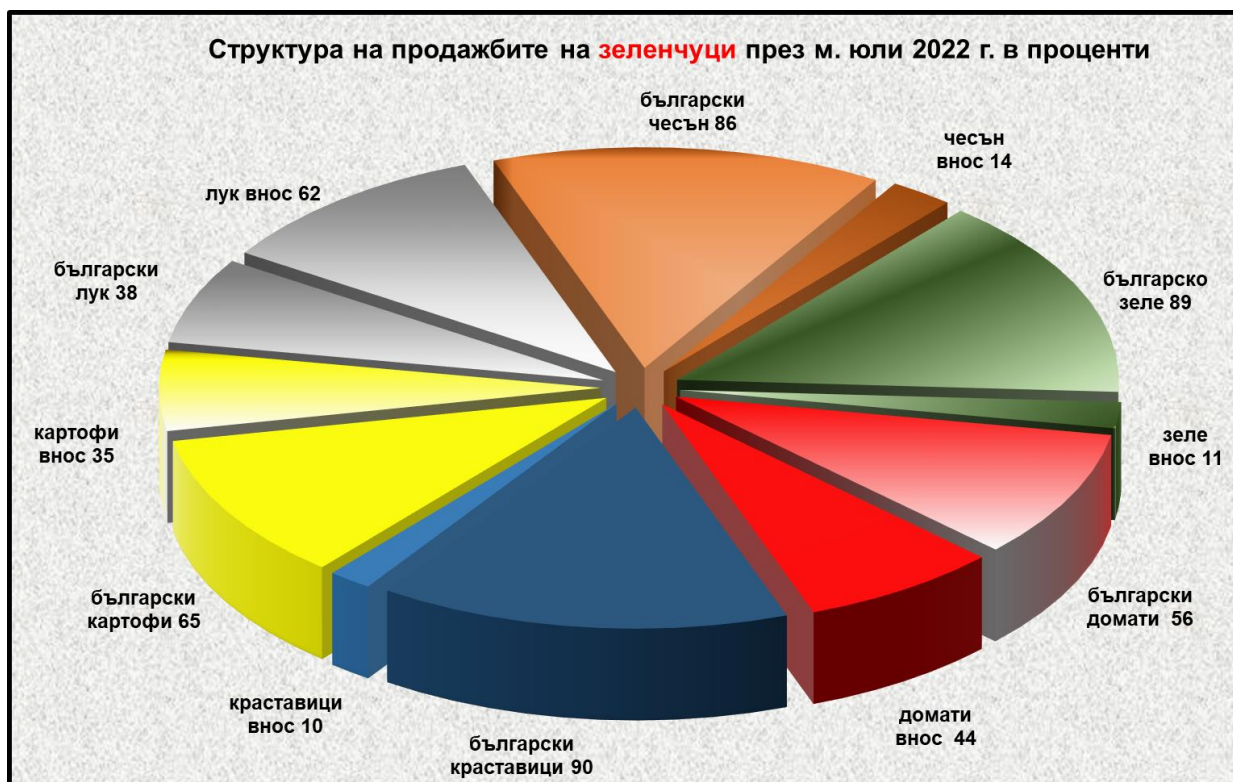
Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

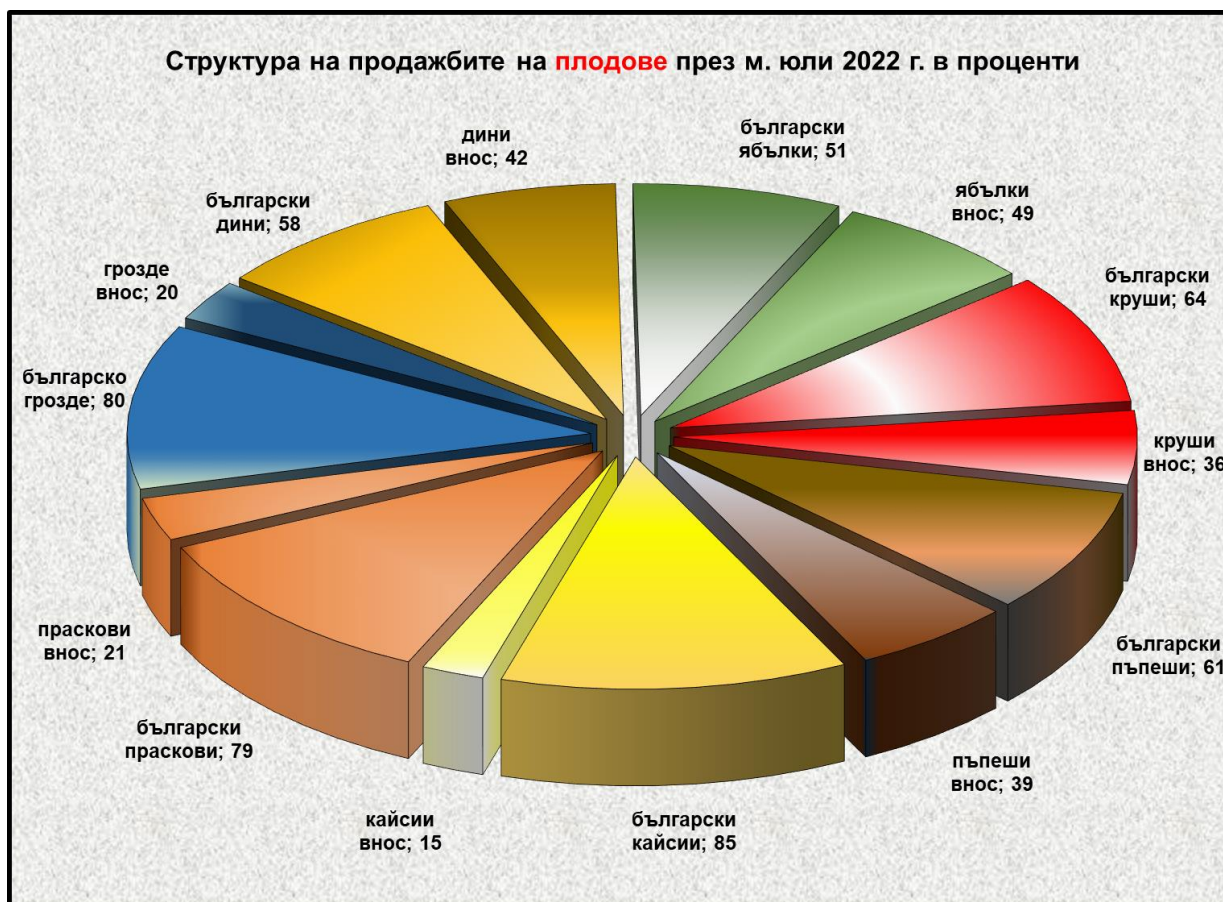
Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. юли показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция на повечето стоки е по-голям от дела на продажбите от внос.

Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на вносната продукция само при продажбите на лук (62%). Предлаганите количества български краставици, зелето и чесъна преобладават на пазара през месеца и са около 90% от общо предлаганите зеленчуци. Количествата български картофи съставляват 65% от общите продажби, а българските домати леко надвишават продажбите от внос. *фигура 46*

Наблюденията на пазара на плодове през юли показват, че относителният дял на българската продукция на стоките, които са в сезона на производство и предлагане е по-голям. Количествата български праскови, кайсии и грозде са около 80%, а количествата български ябълки, круши, пъпеши и дни са около 50-60%. *фигура 47*



фигура 46 Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. юли 2022 г.



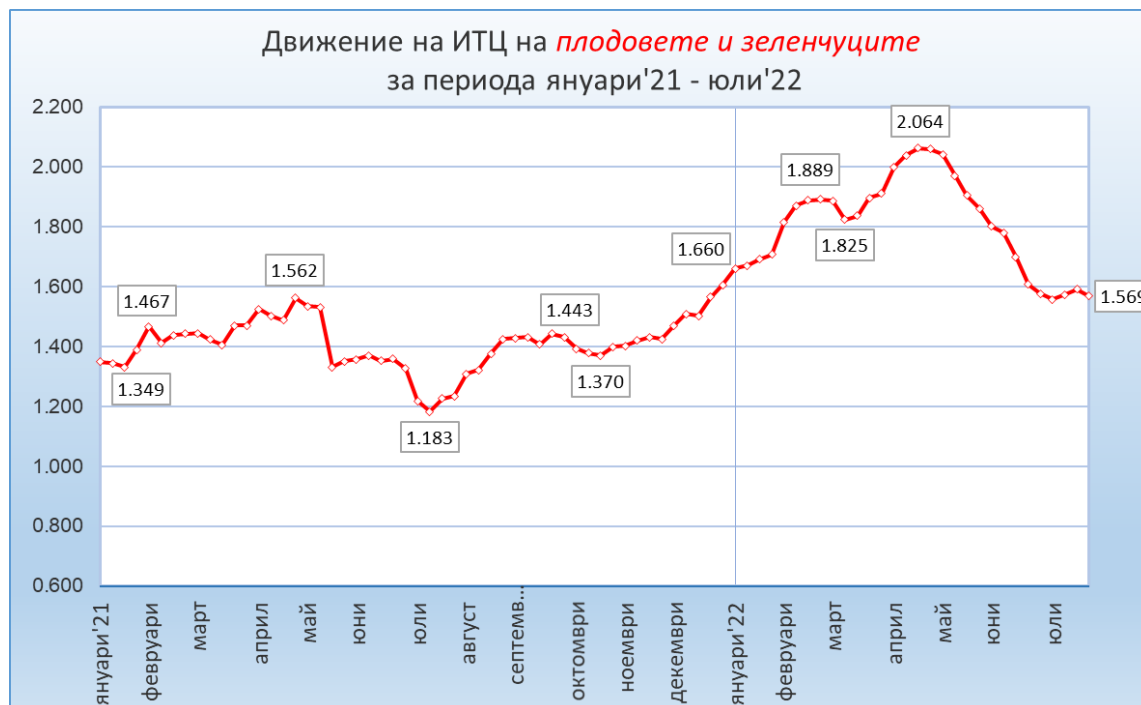
фигура 47 Относителен дял на продажбите на плодове през м. юли 2022 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

Движението на кривата на ИТЦ¹² на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през настоящата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август.

През третата седмица на април този индекс стъпи на най-високото до момента ниво от 2,064 пункта и тези стойности са пикови за последните 20 години. От началото на месец май кривата придобива устойчив низходящ тренд, който се запазва и през месец юни. В началото на юли кривата стартира от ниво 1,558 пункта. През следващите седмици стойностите се стабилизират около това ниво и през последната седмица на месеца стойността на този индекс е 1,569. В сравнение със същия месец на предходната година средномесечните стойности са с около 30% по-високи. *фигура 48*

Върху движението на индекса през месеца рефлектира сезонното поевтиняване на голяма част от зеленчуците и плодовете, които са в активния сезон на производство и предлагане. *фигура 49*



фигура 48 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.

¹² В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони



фигура 49 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – юли 2022 г

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец юли преобладаващите трендове са низходящи при повечето зеленчуците. При цените на плодовете, които са в активен период на предлагане (в този анализ – праскови, кайсии, дини, пъпеши и грозде) се наблюдава сезонно намаление.

Цените на българските домати намаляват на месечна база с 10-30%, а вносните домати поскъпват леко с 2%. Българските оранжерийни краставици поскъпват спрямо предходния месец с 8%, а корнишоните и вносните краставици поевтиняват в диапазона 3-7%. Цените на пипера и патладжана бележат спад от 25-35%. Цените на картофите, чесъна, тиквичките и зелето намаляват с 3-5%. Поскъпване при зеленчуците през юли се наблюдава при зрелия лук, салатите и морковите.

През месец юли цените на прасковите, кайсиите, дините, пъпешите и гроздето имат спад в интервала 13-50%. Поскъпване на месечна база има при

лимоните от 9%, а цените на ябълките и бананите са около нивата от предходния месец. Таблица 8, фигура 50

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са с ясно изразени положителни трендове.

Поскъпването на зеленчуците на годишна база е значително и е в интервала 5–77%. Най-голям ръст спрямо същия месец на предходната година е регистриран при полските домати (77%). Цените на българските оранжерийни домати и тези от внос са се повишили с около 50%.

Поскъпване на годишна база има и при краставиците, което 10-31%, а цените на картофите и зрелия лук се повишават с около 55%.

Повишение на цените на годишна база в диапазона 12 - 30% е отчетено при останалите зеленчуци, предмет на този анализ.

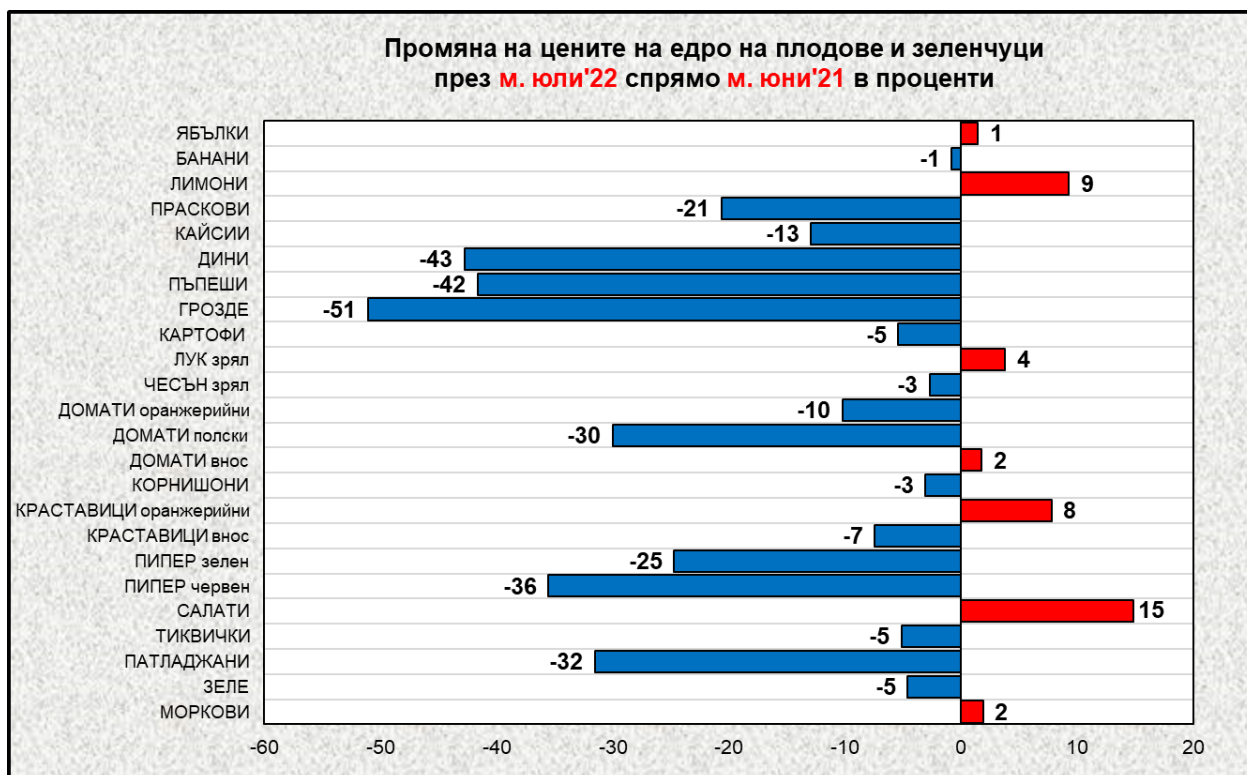
При цените на плодовете има поскъпване спрямо същия месец на предходната година на лимоните и бананите съответно с 31% и 21% и на прасковите, дините и гроздето с 3-10%. По-ниски цени спрямо същия месец на миналата година са отчетени при ябълките (9%), кайсиите (4%) и гроздето (10%).

Таблица 8, фигура 51

Таблица 8 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за юли на месечна и годишна база^{*13}

СТОКА	юни'22	юли'22			юли'21		
	цена	цена	промяна в%	промяна в лв.	цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.37	1.39	▲ 1	0.02	1.52	▼ -9	-0.13
БАНАНИ	2.51	2.49	▼ -1	-0.02	2.06	▲ 21	0.43
ЛИМОНИ	2.69	2.94	▲ 9	0.25	2.25	▲ 31	0.69
ПРАСКОВИ	2.52	2.00	▼ -21	-0.52	1.95	▲ 3	0.05
КАЙСИИ	2.40	2.09	▼ -13	-0.31	2.17	▼ -4	-0.08
ДИНИ	1.17	0.67	▼ -43	-0.50	0.61	▲ 10	0.06
ПЪПЕШИ	2.09	1.22	▼ -42	-0.87	1.36	▼ -10	-0.14
ГРОЗДЕ	7.17	3.51	▼ -51	-3.66	3.39	▲ 4	0.12
КАРТОФИ	1.11	1.05	▼ -5	-0.06	0.67	▲ 57	0.38
ЛУК зрял	1.05	1.09	▲ 4	0.04	0.71	▲ 54	0.38
ЧЕСЪН зрял	4.11	4.00	▼ -3	-0.11	3.86	▲ 4	0.14
ДОМАТИ оранжерийни	2.55	2.29	▼ -10	-0.26	1.55	▲ 48	0.74
ДОМАТИ полски	3.80	2.66	▼ -30	-1.14	1.50	▲ 77	1.16
ДОМАТИ внос	2.22	2.26	▲ 2	0.04	1.50	▲ 51	0.76
КОРНИШОНИ	1.63	1.58	▼ -3	-0.05	1.21	▲ 31	0.37
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1.54	1.66	▲ 8	0.12	1.51	▲ 10	0.15
КРАСТАВИЦИ внос	1.75	1.62	▼ -7	-0.13	1.28	▲ 27	0.34
ПИПЕР зелен	2.59	1.95	▼ -25	-0.64	1.60	▲ 22	0.35
ПИПЕР червен	3.49	2.25	▼ -36	-1.24	1.97	▲ 14	0.28
САЛАТИ	0.74	0.85	▲ 15	0.11	0.78	▲ 9	0.07
ТИКВИЧКИ	0.98	0.93	▼ -5	-0.05	0.90	▲ 3	0.03
ПАТЛАДЖАНИ	2.41	1.65	▼ -32	-0.76	1.52	▲ 9	0.13
ЗЕЛЕ	0.87	0.83	▼ -5	-0.04	0.73	▲ 14	0.10
МОРКОВИ	1.05	1.07	▲ 2	0.02	1.03	▲ 4	0.04

¹³ * Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

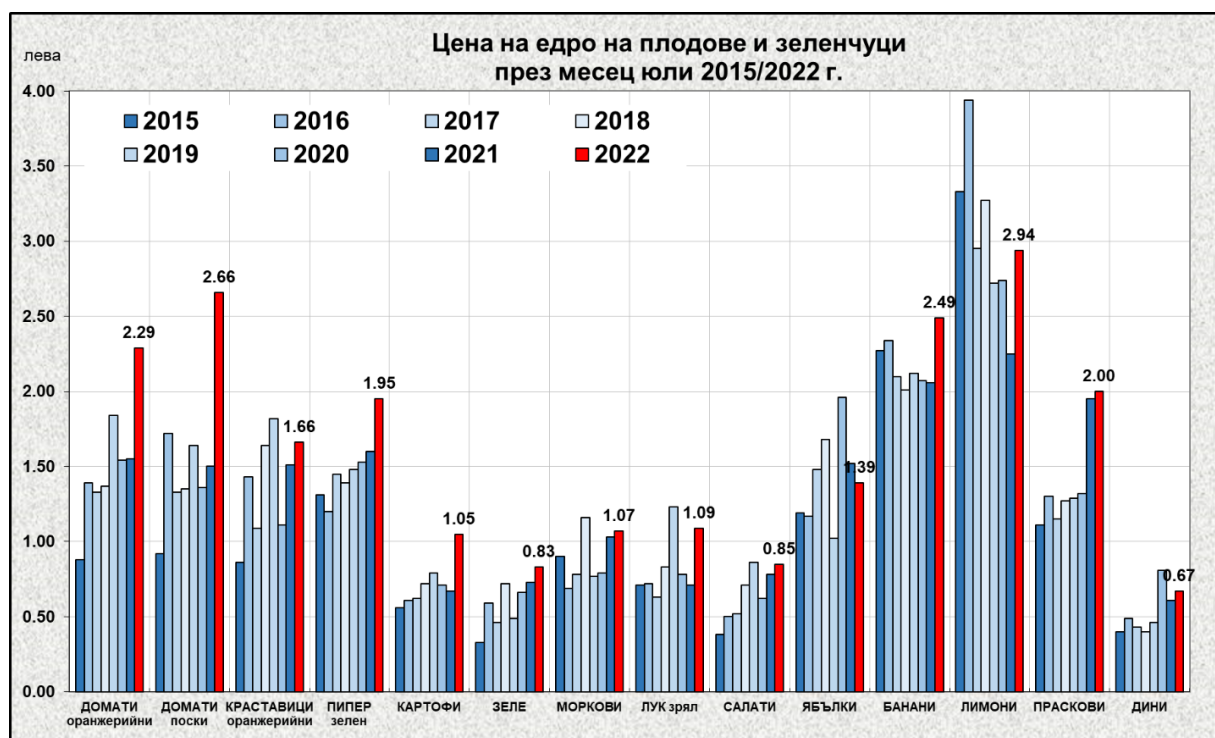


фигура 50 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. юли'22 на месечна база



фигура 51 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. юли'22 на годишна база

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през юли 2015/2022 г.



фигура 52 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли 2015/2022 г.

Таблица 9 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец юли за периода 2015/2022 г.*¹⁴

ЮЛИ	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ лоски	КРАСТАВИЦ и оранжерийни	ПИПЕР зелен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	САЛАТИ	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ПРАСКОВИ	ДИНИ	стойност на единица продукт
2015	0.88	0.92	0.86	1.31	0.56	0.33	0.90	0.71	0.38	1.19	2.27	3.33	1.11	0.40	15
2016	1.39	1.72	1.43	1.20	0.61	0.59	0.69	0.72	0.50	1.17	2.34	3.94	1.30	0.49	18
2017	1.33	1.33	1.09	1.45	0.62	0.46	0.78	0.63	0.52	1.48	2.10	2.95	1.15	0.43	16
2018	1.37	1.35	1.64	1.39	0.72	0.72	1.16	0.83	0.71	1.68	2.01	3.27	1.27	0.40	19
2019	1.84	1.64	1.82	1.48	0.79	0.49	0.77	1.23	0.86	1.02	2.12	2.72	1.29	0.46	19
2020	1.54	1.36	1.11	1.53	0.71	0.66	0.79	0.78	0.62	1.96	2.07	2.74	1.32	0.81	18
2021	1.55	1.50	1.51	1.60	0.67	0.73	1.03	0.71	0.78	1.52	2.06	2.25	1.95	0.61	18
2022	2.29	2.66	1.66	1.95	1.05	0.83	1.07	1.09	0.85	1.39	2.49	2.94	2.00	0.67	23

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли 2022 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2015 – 2022 г.) показва следните тенденции: *Таблица 9, фигура 52*

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина

¹⁴ * Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините на периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година

цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. юли на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносните.

- Цените на домати, зеления пипер, картофите и зелето минават значително над нивата от предходните години на периода.

- Цените на картофите се доближават до нивата от 2019 г. Най-висока цена на картофите е регистрирана през месец юли 2019 г.

- Цените на морковите, салатите и зрелия лук през тази година остават под нивата от 2018 г.

- Цената на зрелия лук остава под нивото от същия месец на 2019 г., когато са отчетени пикови стойности.

- Цените на едро на ябълките през юли 2022 г. са по-ниски спрямо същия месец на предходните години, като остава над цената от същия месец на 2015, 2016 и 2019 г.

- Цените на бананите през месец юли тази година бележат ръст спрямо същия месец на предходните седем години. Покачване на цените на бананите се наблюдава и на международния пазар

- Цената на лимоните се доближава до цените от 2018 г. и остава много под ценовите равнища през 2016 г.

- Цената на прасковите през тази година е най-висока, като се доближава само до нивото от месец юли миналата година.

- Дините през този сезон се търгуват на цени по-ниски спрямо 2020 г.

Анализът на стойността за единица продукт на 14 плодове и зеленчуци, включени в потребителската кошница показва, че през месец юли 2022 г. сумата е 23 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е само 5 пункта (27,8%). Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г. Увеличението на стойността на плодовете и зеленчуците в потребителската кошница за последните осем години е 8 пункта или 53%. *Таблица 4, фигура 14*

- Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на зеленчуците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са около 60-110%. Таблица 10, фигура 53

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Пловдив (3,20 лв./кг), а най-ниските съответно в област Стара Загора (1,80 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 2,43 лв./кг. В 33% от областите цената е била по-висока от средната, в три области цената е била на нивото около средната за страната, а маржът е 78%.

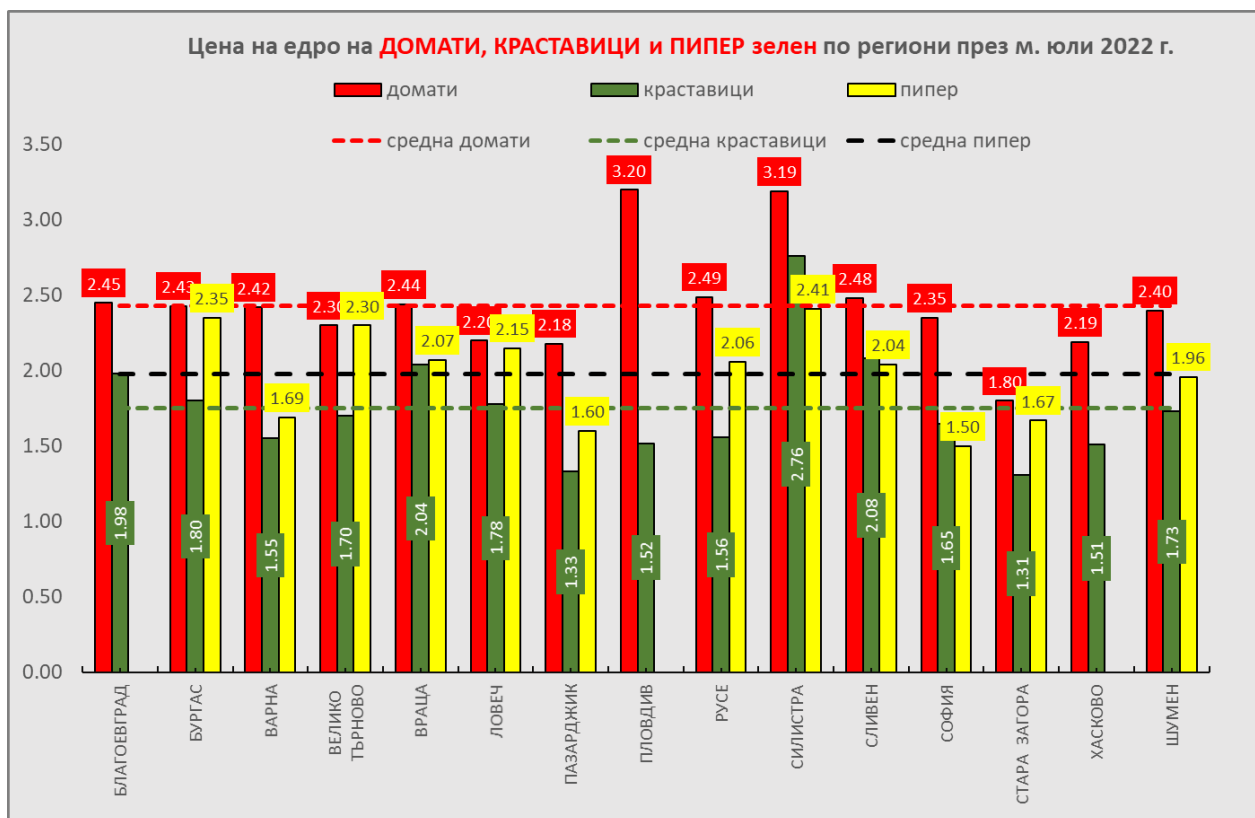
Краставиците са се търгували на най-високи цени в Силистра (2,76 лв./кг), а най-ниските цени през юли са регистрирани на тържищата в Стара Загора – 1,31 лв./кг. При средна за страната цена на краставиците за месеца 1,75 лв./кг, в 40% от областите цената е била по-висока, в една област тя е била на нивото на средната за страната, а маржът на цените в различните региони е 111%.

Средната цена на зеления пипер през месец юли е 1,98 лв./кг. Най-високите цени са отчетени в Силистра – 2,71 лв., а най-ниските са в София – 1,98 лв. Маржът в цените на различните региони е 61%. В 58 % от тържищата, на които са регистрирани продажби цената на пипера е по-висока от средната, а в един регион пиперът се е търгувал на цена близка до средната.

Таблица 10 Цени на едро на зеленчуци по области през юли 2022 г. *¹⁵

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната	ПИПЕР зелен	средна пипер	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▲ 2.45	2.43	1	▲ 1.98	1.75	13		1.98	
БУРГАС	■ 2.43	2.43	0	▲ 1.80	1.75	3	▲ 2.35	1.98	19
ВАРНА	■ 2.42	2.43	0	▼ 1.55	1.75	-11	▼ 1.69	1.98	-15
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	▼ 2.30	2.43	-5	▼ 1.70	1.75	-3	▲ 2.30	1.98	16
ВРАЦА	■ 2.44	2.43	0	▲ 2.04	1.75	17	▲ 2.07	1.98	5
ЛОВЕЧ	▼ 2.20	2.43	-9	▲ 1.78	1.75	2	▲ 2.15	1.98	9
ПАЗАРДЖИК	▼ 2.18	2.43	-10	▼ 1.33	1.75	-24	▼ 1.60	1.98	-19
ПЛОВДИВ	▲ 3.20	2.43	32	▼ 1.52	1.75	-13		1.98	
РУСЕ	▲ 2.49	2.43	2	▼ 1.56	1.75	-11	▲ 2.06	1.98	4
СИЛИСТРА	▲ 3.19	2.43	31	▲ 2.76	1.75	58	▲ 2.41	1.98	22
СЛИВЕН	▲ 2.48	2.43	2	▲ 2.08	1.75	19	▲ 2.04	1.98	3
СОФИЯ	▼ 2.35	2.43	-3	▼ 1.65	1.75	-6	▼ 1.50	1.98	-24
СТАРА ЗАГОРА	▼ 1.80	2.43	-26	▼ 1.31	1.75	-25	▼ 1.67	1.98	-16
ХАСКОВО	▼ 2.19	2.43	-10	▼ 1.51	1.75	-14		1.98	
ШУМЕН	▼ 2.40	2.43	-1	▲ 1.73	1.75	-1	■ 1.96	1.98	-1

¹⁵ * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.



фигура 53 Цени на едро на домати и краставици през м. юли 2022 г. по области

Таблица 11 Цени на едро на плодове по области през юли 2022 г.*¹⁶

ОБЛАСТ	ябълки	средна ябълки	изменение спрямо средната	ДИНИ	средна дини	изменение спрямо средната	ПРАСКОВИ	средна праскови	изменение спрямо средната	КАЙСИИ	средна кайсии	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕГРАД	▲ 2.15	1.64	31	▲ 0.99	0.73	36	▲ 2.99	2.34	28	▲ 3.07	2.32	32
БУРГАС	▲ 1.65	1.64	1	▲ 0.90	0.73	23	▲ 2.13	2.34	-9	▲ 2.23	2.32	-4
ВАРНА	▼ 1.05	1.64	-36	▲ 0.80	0.73	10	▼ 2.09	2.34	-11	▲ 2.21	2.32	-5
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	▲ 1.75	1.64	7	▲ 0.75	0.73	3	▲ 2.50	2.34	7	▲ 2.40	2.32	3
ВРАЦА	▼ 1.62	1.64	-1	▼ 0.68	0.73	-7	▼ 2.25	2.34	-4	▲ 2.72	2.32	17
ЛОВЕЧ	▲ 2.00	1.64	22	▼ 0.70	0.73	-4	▼ 2.00	2.34	-15	▲ 2.53	2.32	9
ПАЗАРДЖИК	▼ 1.30	1.64	-21	▼ 0.50	0.73	-32	▼ 1.72	2.34	-26	▲ 1.83	2.32	-21
ПЛОВДИВ	▼ 1.40	1.64	-15		0.73		▲ 3.40	2.34	45	▲ 3.20	2.32	38
РУСЕ	▲ 1.65	1.64	1	▼ 0.62	0.73	-15	▲ 1.94	2.34	-17	▲ 2.12	2.32	-9
СИЛИСТРА	▼ 1.29	1.64	-21	▲ 0.92	0.73	26	▲ 2.78	2.34	19	▲ 2.81	2.32	21
СЛИВЕН	▲ 2.65	1.64	62	▲ 0.73	0.73	0	▲ 3.30	2.34	41	▲ 2.33	2.32	0
СОФИЯ	▼ 1.03	1.64	-37	▲ 0.55	0.73	-25	▼ 1.66	2.34	-29	▲ 2.15	2.32	-7
СТАРА ЗАГОРА	▼ 1.51	1.64	-8	▲ 0.85	0.73	16	▲ 2.41	2.34	3	▲ 1.76	2.32	-24
ХАСКОВО	▲ 1.74	1.64	6	▼ 0.51	0.73	-30	▲ 2.30	2.34	-2	▲ 2.22	2.32	-4
ШУМЕН	▲ 1.76	1.64	7	▲ 0.73	0.73	0	▼ 1.60	2.34	-32	▲ 1.20	2.32	-48

Наблюденията на цените по региони на плодовете показват, че разликите в цените в страната са в диапазона 98-167% като най-големият марж е при цената на кайсиите. Таблица 11, фигура 54

При средна цена на дините през месеца 0,73 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Благоевград (0,99 лв.), а минималните съответно са били в Пазарджик – 0,50 лв. Отклоненията в цените на дините в различните региони са

¹⁶ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

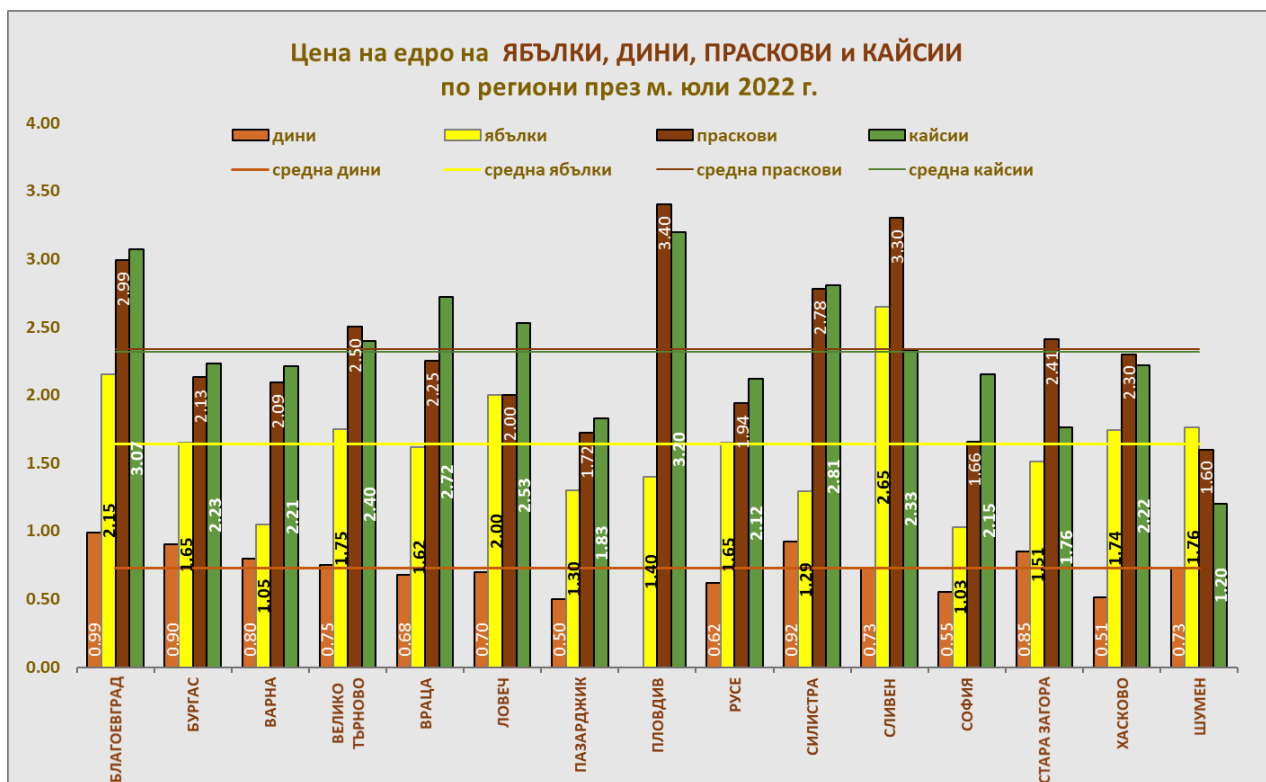
98%, а в 43% от областите цената е над средната за страната. В Сливен и Шумен дините са се търгували на средната за страната цени.

Наблюденията на цените на ябълките по региони през юли показват, че при средна цена за месеца 1,64 лв./кг, най-високата цена е регистрирана на стоковите тържища в област Сливен – 2,65 лв./кг, а най-ниска в София – 1,03 лв./кг. В 40% от областите цената е над средната за страната, а в две области тя се доближава до средната за страната. Маржът между цените в отделните области е 157%.

Прасковите са се търгували през месеца най-скъпо в област Пловдив (3,30 лв./кг), а най-евтини са били в област Шумен (1,60 лв./кг), при средна цена на прасковите 2,34 лв./кг. В 40% от областите цената е била над средната за страната, а в една област тя се доближава до средната за страната. Отклоненията в цените в различните области е 113%.

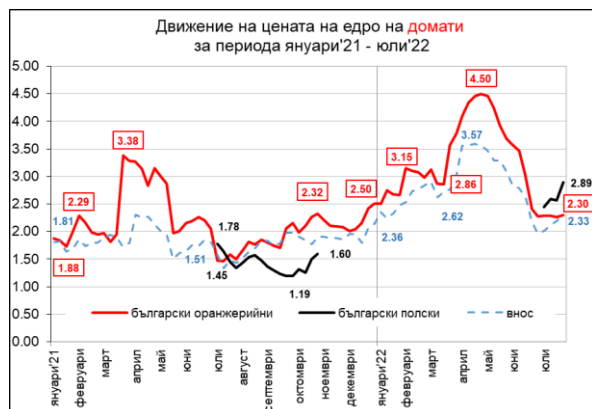
Средната цена за месеца на кайсиите е 2,32 лв. Най-високите цени са регистрирани в Пловдив – 3,20 лв., а най-ниските съответно в Шумен – 1,20 лв. Маржът на цените за различните региони е 167%. В 40% от областите цената е била над средната за страната, а в една област тя се доближава до средната.

Отклоненията в цените на плодовете в различните региони се дължи на различените сортове, които се търгуват, както и на различното качество на предлаганите плодове.



фигура 54 Цени на едро на плодове през м. юли 2022 г. по области

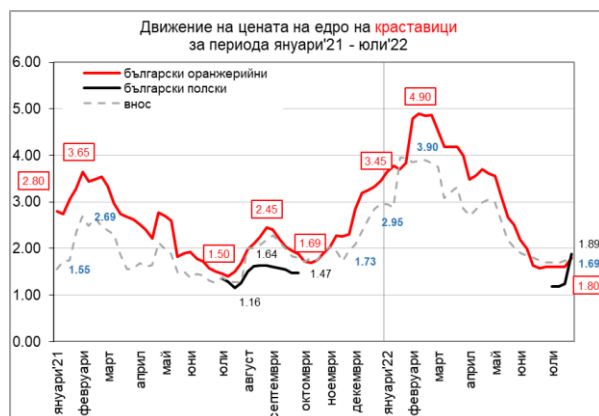
- **Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**



фигура 55



фигура 56



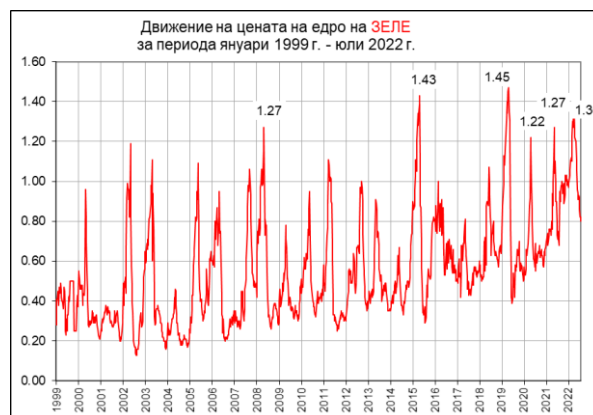
фигура 57



фигура 58



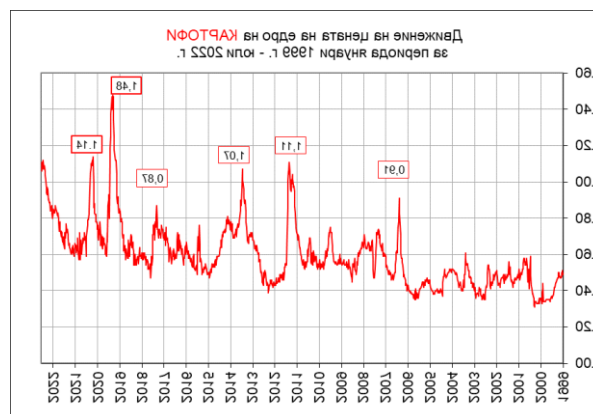
фигура 59



фигура 60



фигура 61



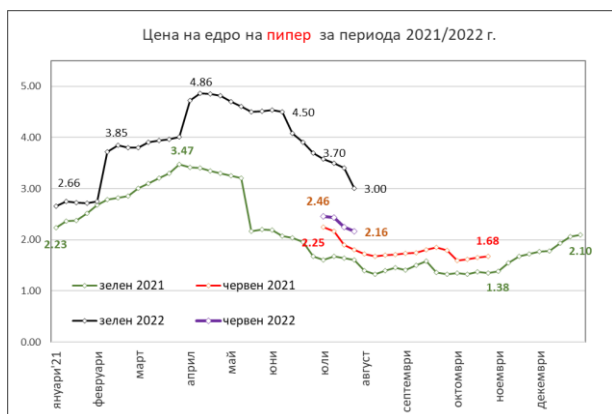
фигура 62



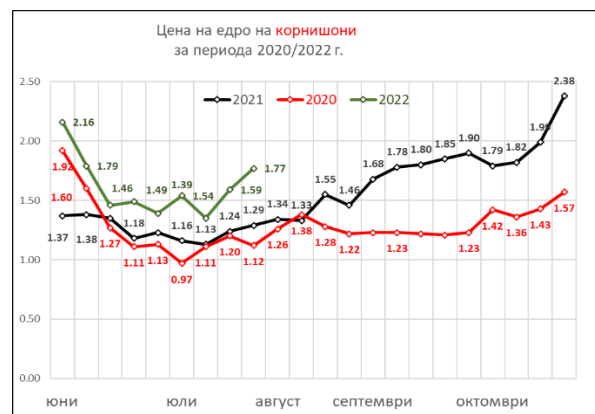
фигура 63



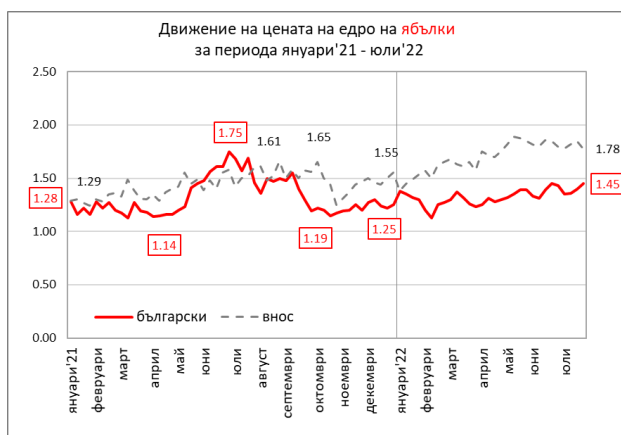
фигура 64



фигура 65



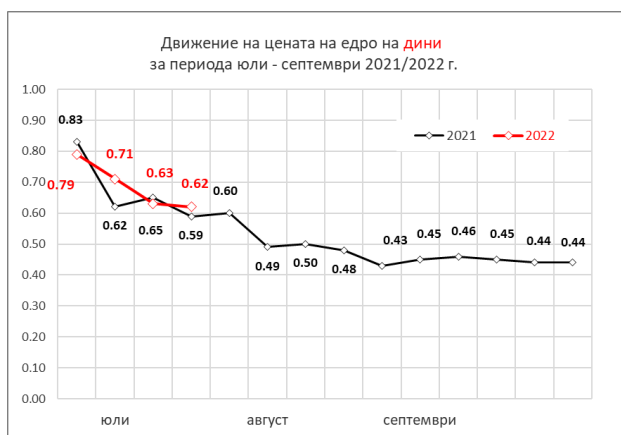
фигура 66



фигура 67



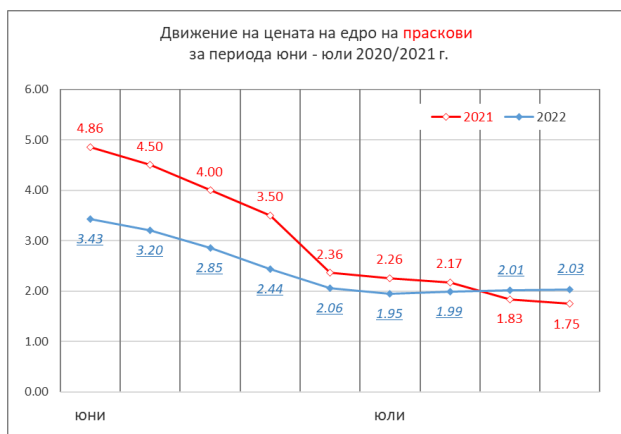
фигура 68



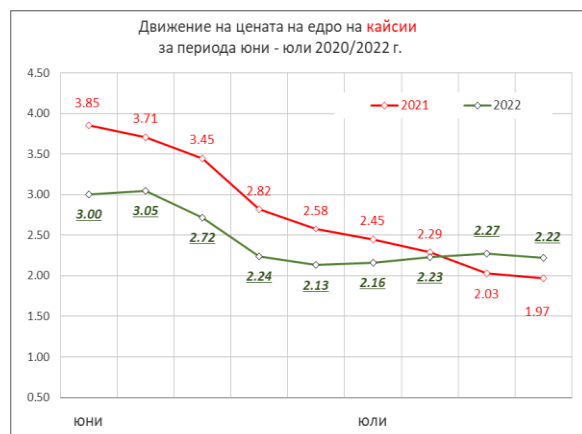
фигура 69



фигура 70



фигура 71



фигура 72



фигура 73



фигура 74

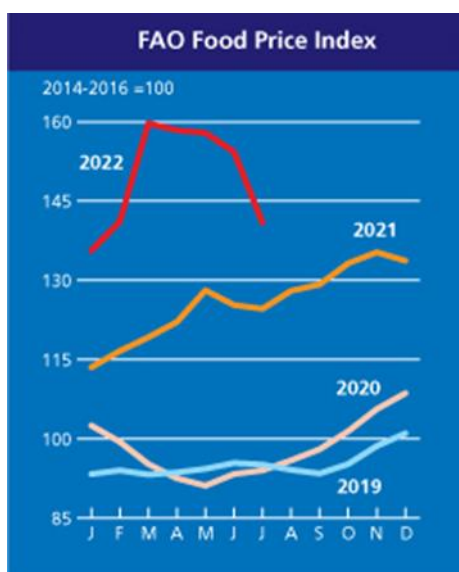


фигура 75

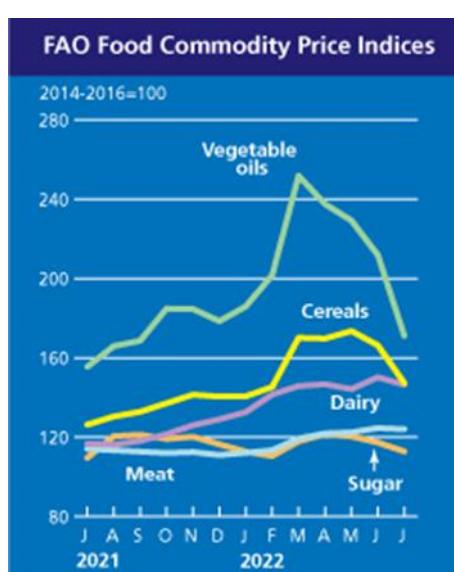
Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН¹⁷

През юли Индексът на цените на храните¹⁸ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) отбелязва рязък спад. *фигура 76*



фигура 76 ФАО индекс през юли'22



фигура 77 ФАО индекс на храните през юли'22

¹⁷ [Food and Agriculture Organization of the United Nations](https://www.fao.org/)

¹⁸ FFPI – FAO Food Price Index

Таблица 12 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към юли 2022 г. ^{*19}

FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2021-01	113.5	96.0	111.2	125.0	138.9	94.2
2021-02	116.6	97.8	113.1	126.1	147.5	100.2
2021-03	119.2	100.8	117.5	123.9	159.3	96.2
2021-04	122.1	104.3	119.1	126.2	162.2	100.0
2021-05	128.1	107.4	121.1	133.7	174.9	106.8
2021-06	125.3	110.7	119.9	130.3	157.7	107.7
2021-07	124.6	114.1	116.7	126.3	155.5	109.6
2021-08	128.0	113.5	116.2	130.4	165.9	120.5
2021-09	129.2	112.7	118.1	132.8	168.6	121.2
2021-10	133.2	112.0	121.5	137.1	184.8	119.1
2021-11	135.3	112.5	126.0	141.4	184.6	120.2
2021-12	133.7	111.0	129.0	140.5	178.5	116.4
2022-01	135.6	112.1	132.6	140.6	185.9	112.7
2022-02	141.1	113.4	141.5	145.3	201.7	110.5
2022-03	159.7	119.3	145.8	170.1	251.8	117.9
2022-04	158.4	121.9	146.7	169.7	237.5	121.5
2022-05	157.9	122.4	144.2	173.5	229.2	120.4
2022-06	154.3	124.6	150.2	166.3	211.8	117.3
2022-07	140.9	124.0	146.4	147.3	171.1	112.8

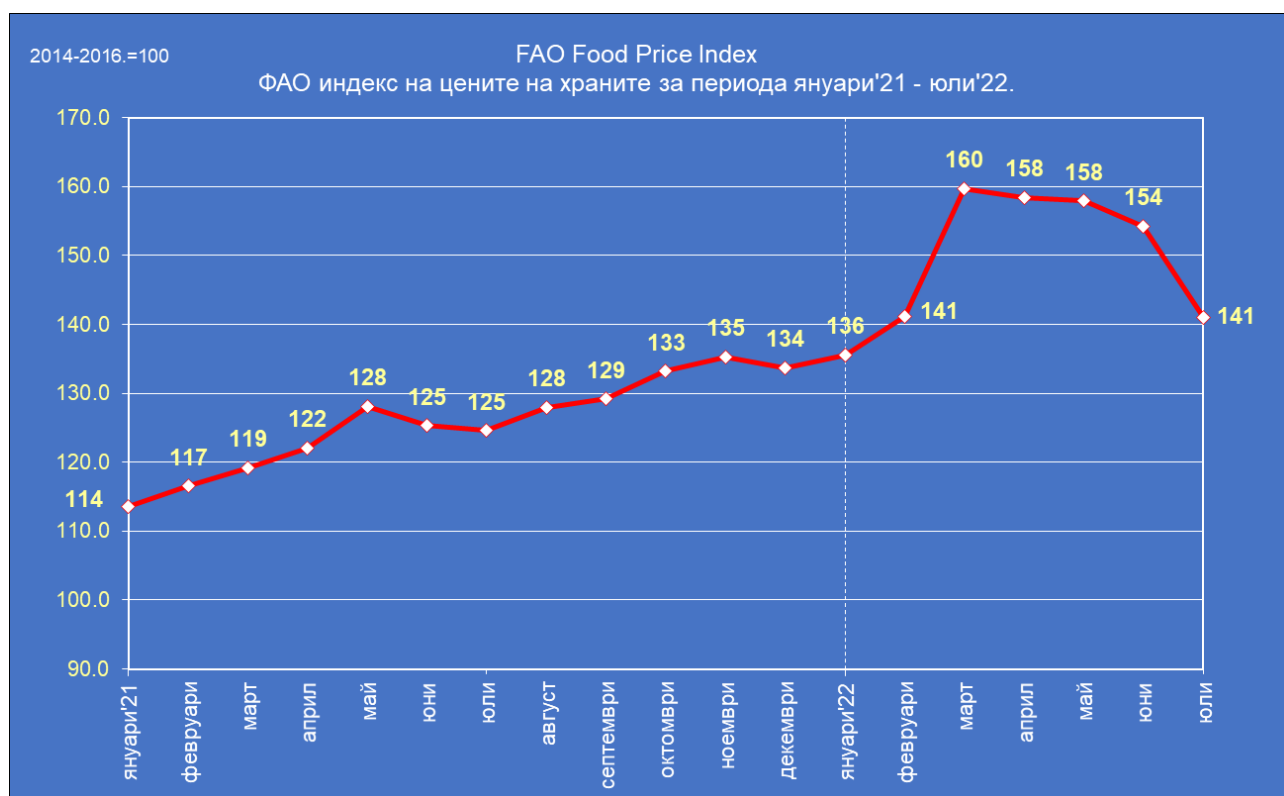
Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.²⁰

Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през юли продължава да спада за четвърти пореден месец и достигна 140,9 пункта, като е с 13,3 пункта (8,6 %) по-ниска от нивото през юни и с 16,4 пункта (13,1 %) по-висока от същия месец на миналата година.

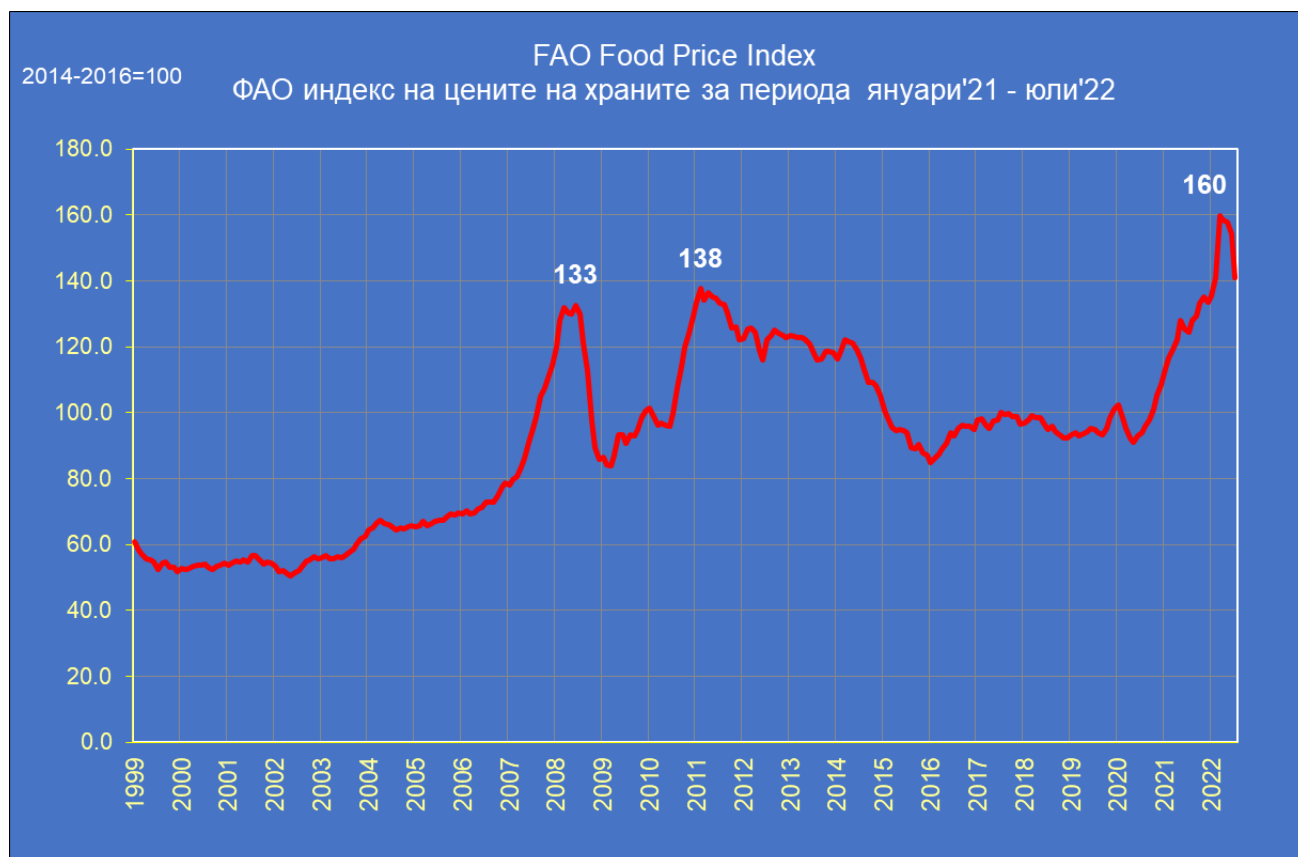
Отчетеният спад на този индекс през юли е най-силно изразеният от октомври 2008 г. насам и се дължи на голямото намаление на индексите на цените на растителното масло и зърнените храни. Малко по-слаб спад е отчетен при индексите на цените на захарта, млечните продукти и месото. *Таблица 12, фигура 79, фигура 78*

¹⁹ *Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

²⁰ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.



фигура 78 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.



фигура 79 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – юли 2022 г.

- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)²¹**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд²² отразява движението на цените на хранителните стоки²³ и включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

Поради по-различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в движението на кривите на двата индекса (ФАО и МВФ), но като цяло тенденциите им са сходни.

Таблица 13 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към юли 2022 г.*²⁴

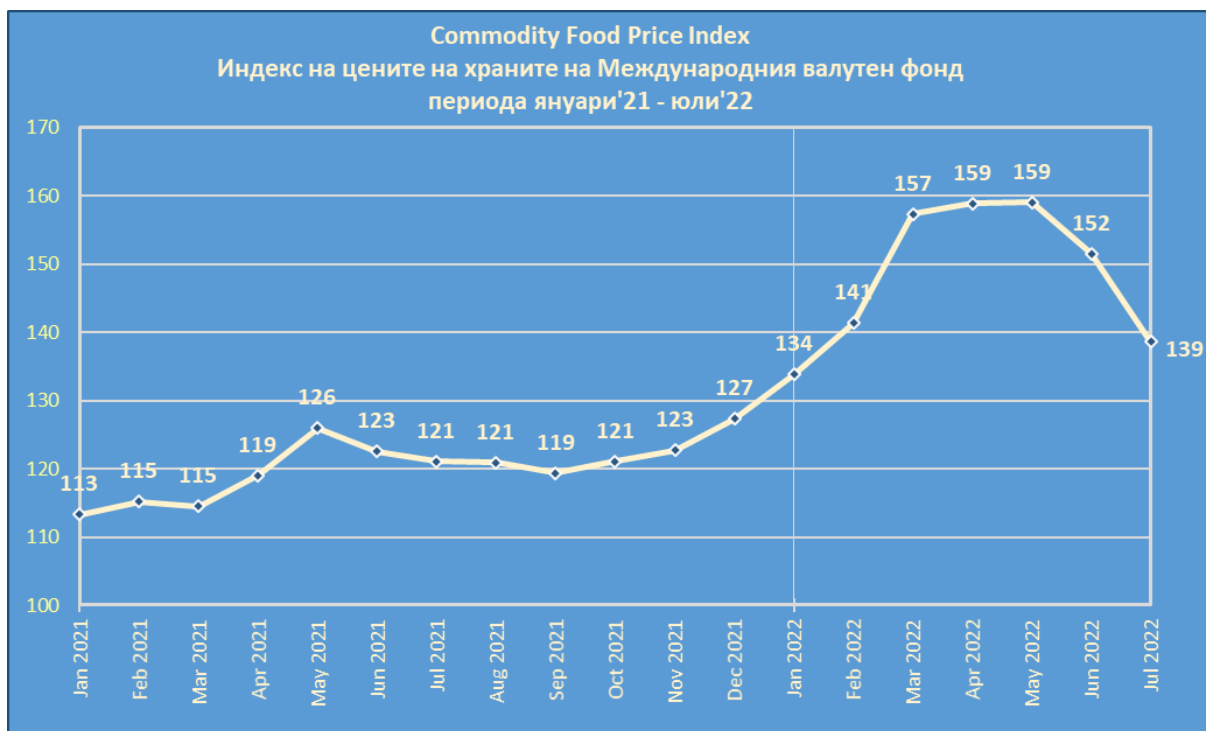
Commodity Food Price Index - Monthly Price		
Month	Price	Change
Jan 2021	113.32	7%
Feb 2021	115.15	2%
Mar 2021	114.50	-1%
Apr 2021	119.04	4%
May 2021	125.91	6%
Jun 2021	122.53	-3%
Jul 2021	121.08	-1%
Aug 2021	120.89	0%
Sep 2021	119.39	-1%
Oct 2021	121.06	1%
Nov 2021	122.68	1%
Dec 2021	127.31	4%
Jan 2022	133.82	5%
Feb 2022	141.36	6%
Mar 2022	157.35	11%
Apr 2022	158.87	1%
May 2022	159.04	0%
Jun 2022	151.50	-5%
Jul 2022	138.63	-8%

²¹ <https://www.imf.org/en/Home>

²² Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi)

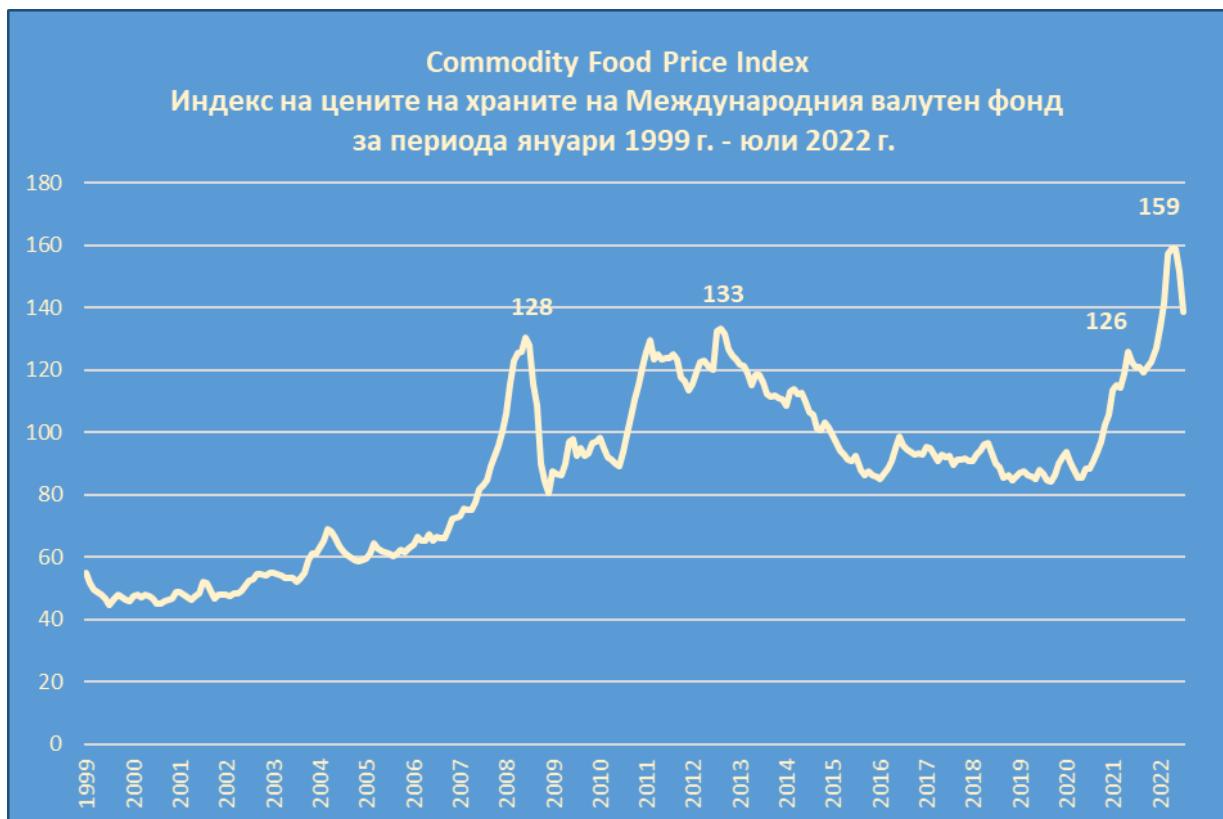
²³ Индексът на МВФ включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

²⁴ *Оцветяването в клетките в колоната на цената визуализира движението на индекса през месеците, а в колоната на промяната, съответно изменението в двете посоки спрямо предходния месец



фигура 80 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'21 – юли'22

През м. юли стойността на този индекс е 138,63 пункта и отбелязва спад спрямо предходния месец от 13 пункта (8,5%) В периода януари – април е отчетен ръст от 25 пункта (18,7%). През месец май стойностите се стабилизират на ниво от около 159 пункта. През месец юли индексът се е повишил на годишна база с 18 пункта (15%). Таблица 13, фигура 80, фигура 81



фигура 81 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – юли'22

- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²⁵ през юли е средно 147,3 пункта, което е спад от 19,1 пункта (11,5 %) спрямо юни, но е с 21,0 пункта (16,6%) над нивото от юли 2021 г. Спадът на международните цени засяга всички видове зърнени култури, включени в този индекс.

Световните цени на пшеницата падат през юли със 14,5%, отчасти отразявайки споразумението, постигнато между Украйна и Руската федерация за деблокиране на основните черноморски пристанища на Украйна и сочейки предстоящото възобновяване на износа на зърно от Украйна. В допълнение, началото на прибирането на реколтата в Северното полукълбо и в резултат на това увеличаването на предлагането допринася за по-ниските цени. В същото време международните цени на пшеницата все още са с 24,8% по-високи от юли миналата година.

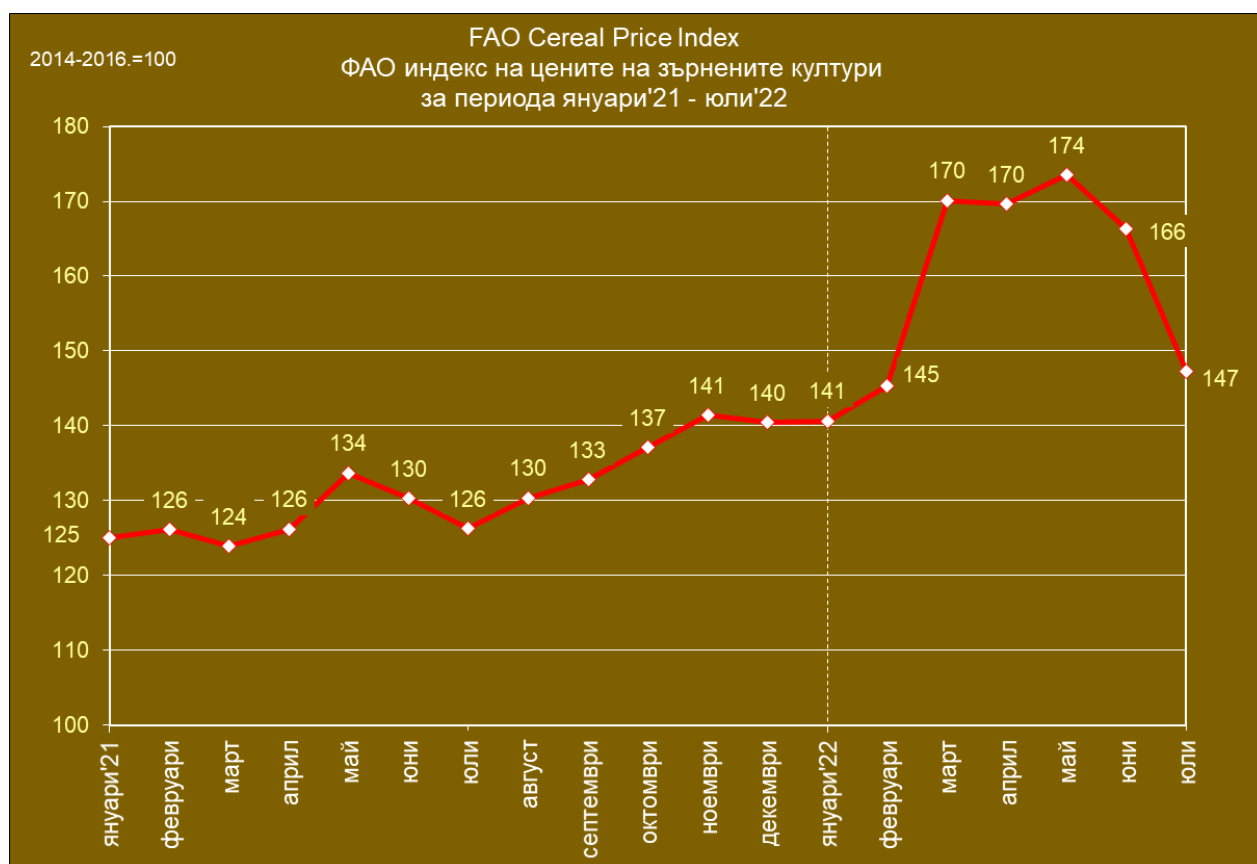
Международните цени на фуражните зърна също продължават да показват низходяща тенденция за четвърти пореден месец. Те намаляват с 11,2% спрямо предходния месец, но остават с 12,1% по-високи от миналата година.

Основната причина за спада на световните цени на царевичната с 10,7% е сключването на споразумение за деблокирането на украинските пристанища. Сезонното увеличение на предлагането в Аржентина и Бразилия също допринася за спада на цените, където прибирането на реколтата изпреварва миналогодишните данни.

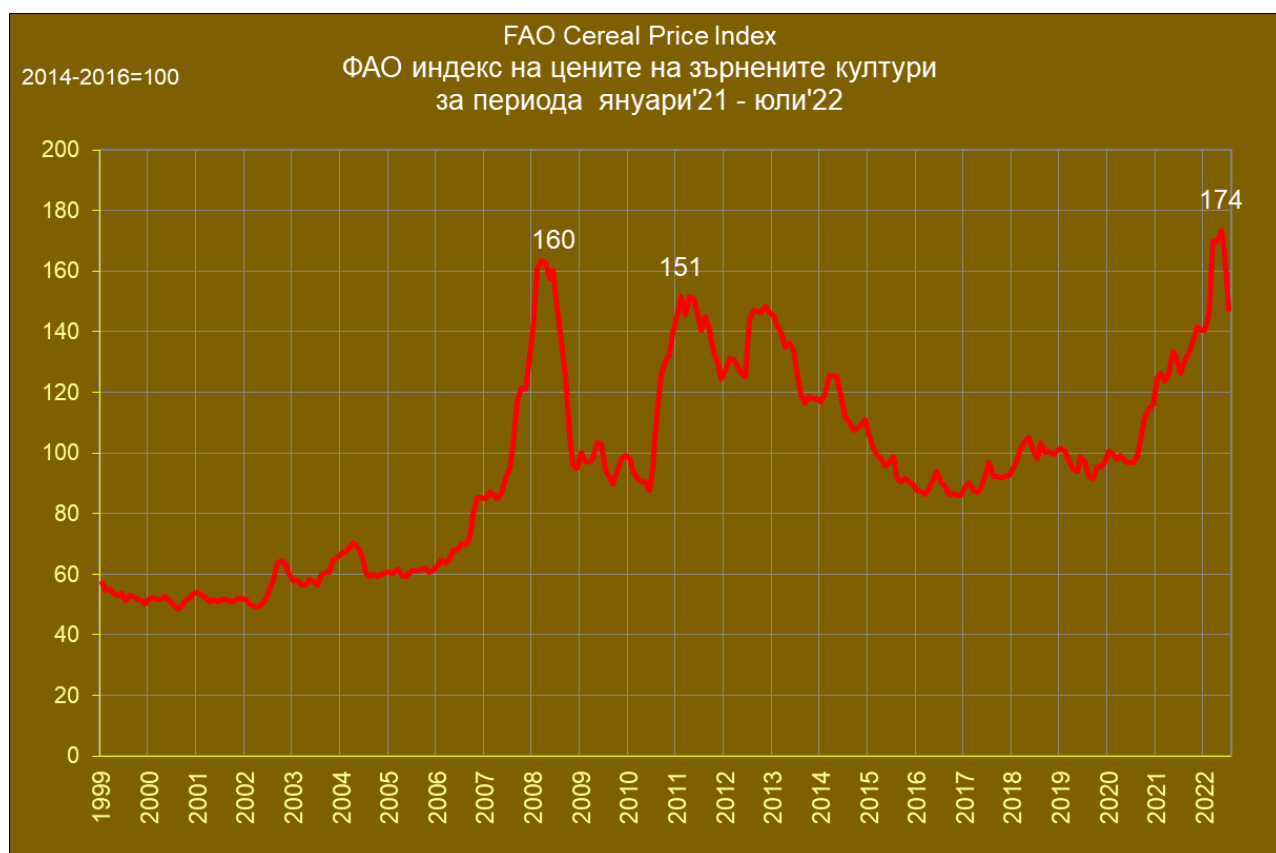
Намаляването на котировките на пшеницата и царевичната провокира и спад в цените на соргото и ечемика съответно с 12,8% и 12,6%.

През юли международните цени на ориза се понижиха за първи път от началото на 2022 г. поради нестабилното търсене и колебанията на обменния курс в основните страни износителки. *фигура 88*

²⁵ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичната и ориза

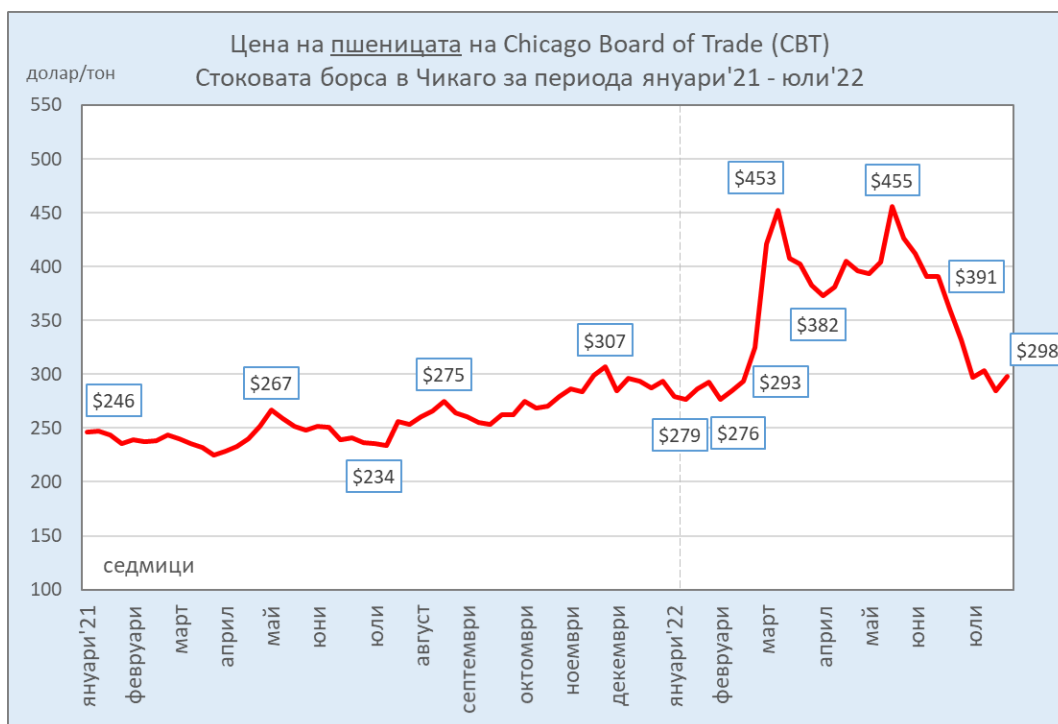


фигура 82 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'21 - юли'22

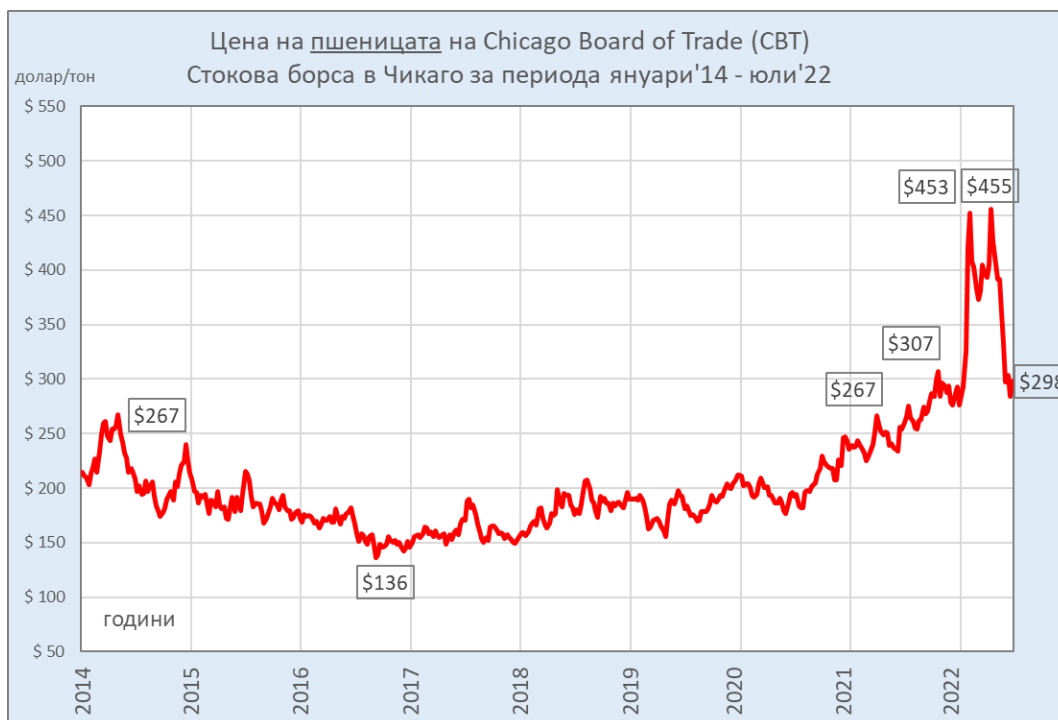


фигура 83 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - юли'22

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго²⁶ през м. юли стартира от ниво 297 долар/тон и се стабилизира около това ниво през следващите седмици. В края на месеца стъпва на ниво от 298 долар/тон. В сравнение със същия период на миналата година средномесечната цена за месец юли тази година е с 51 пункта (20,8%) по-висока. *фигура 85* На най-ниски нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. *фигура 84*



фигура 84 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – юли'22



фигура 85 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – юли'22

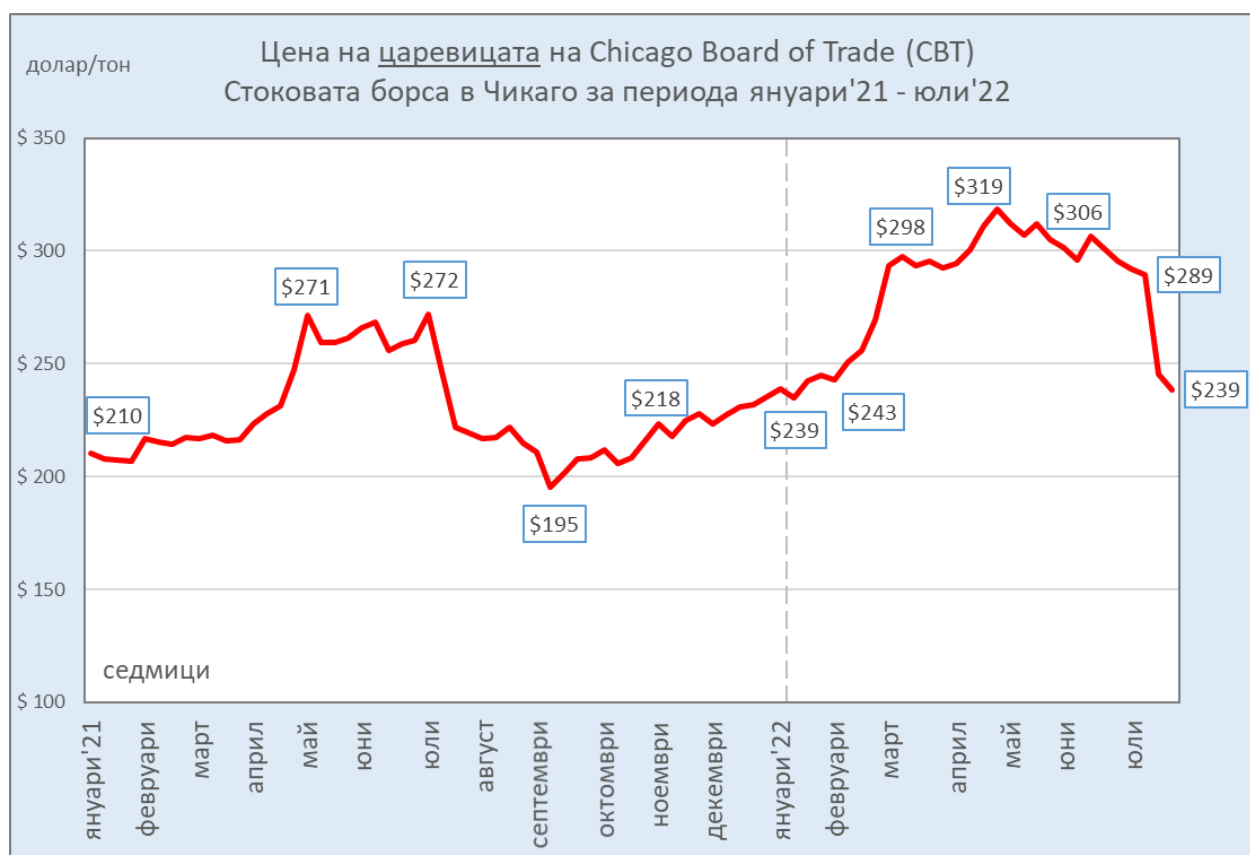
²⁶ <https://www.cmegroup.com/>

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през първата седмица на юли 2021 г. достига пикови до онзи момент нива от 272 долар/тон. През следващите два месеца стойностите бележат рязък спад, но от началото на септември същата година трендът отново се обръща и се запазва и до месец април 2022 г., когато през последната седмица на месеца цената стъпва на ниво от 319 долара.

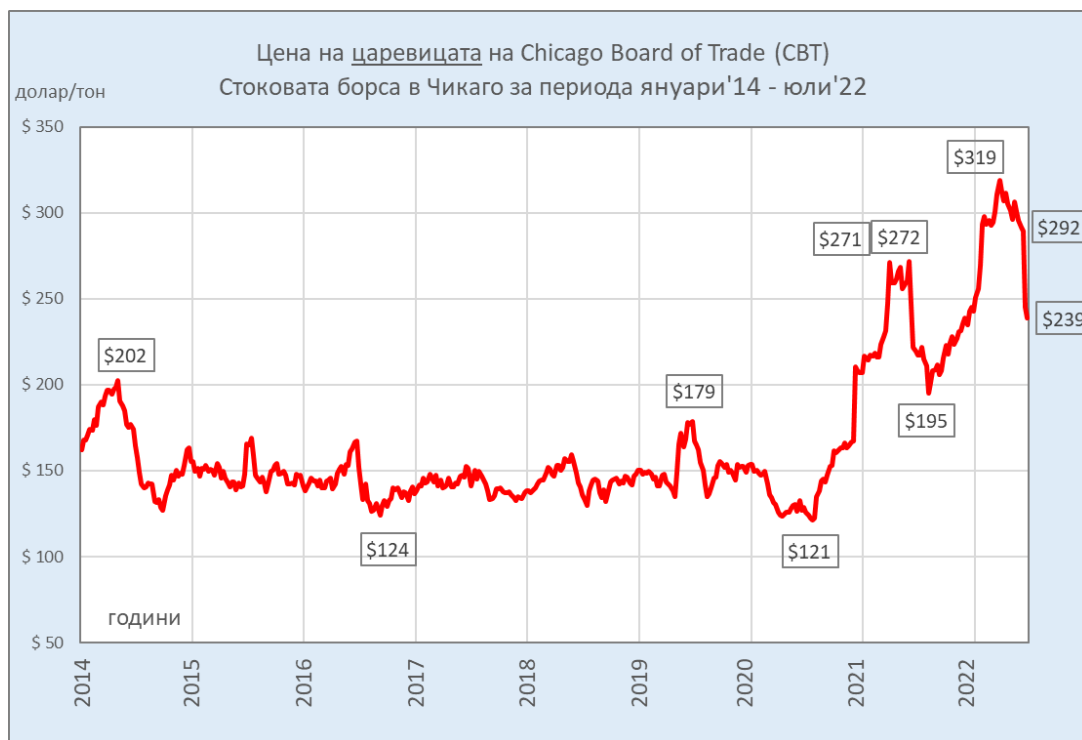
В началото на месец юли 2022 г. кривата стартира от 292 долар/тон, след което стойностите с известни отклонения в двете посоки започват да се понижават. През последната седмица на месеца цената на царевичата на борсата в Чикаго е 239 долара. Спрямо края на април е отчетен спад от 25%.

Въпреки наблюдаваното понижение на цената през последните месеци, на годишна база е отчетено поскъпването е 10,8% (26 пункта). *фигура 86*

Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите, достигнати през месеците април и юли 2021 г. През месец април настоящата година са достигнати нови пикови нива, които са най-високите, регистрирани през последните години. Най-ниските регистрирани нива са през лятото на 2020 г. *фигура 87*



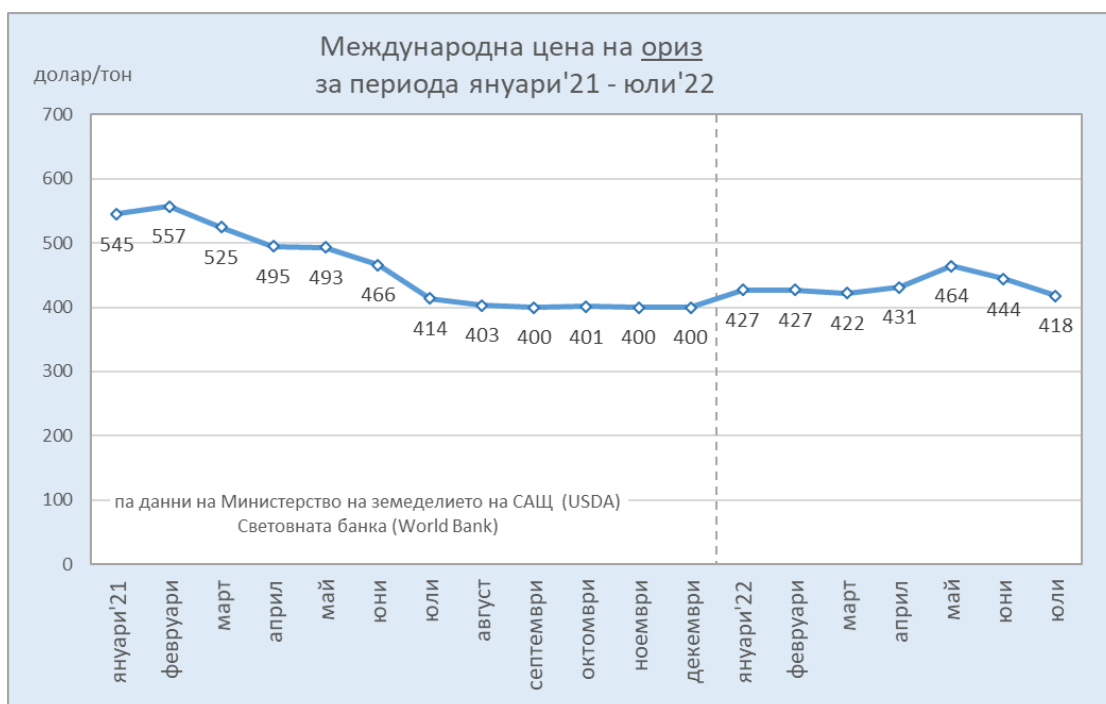
фигура 86 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – юли'22



фигура 87 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14 – юли'22

През месец юли международната цена на ориза по данни на Министерство на земеделието на САЩ (USDA)²⁷ е 418 долар/тон. Наблюдава се спад спрямо предходния месец от 26 долара (4,3%). На годишна база е отчетен спад на стойностите от 5,9% (22 долара). *фигура 88* Пиковите стойности на международната цена на ориза са регистрирани през 2008 г. – 907 долар/тон.

фигура 89



фигура 88 Международна цена на ориз за периода януари'21 – юли'22

²⁷ <https://www.usda.gov/>



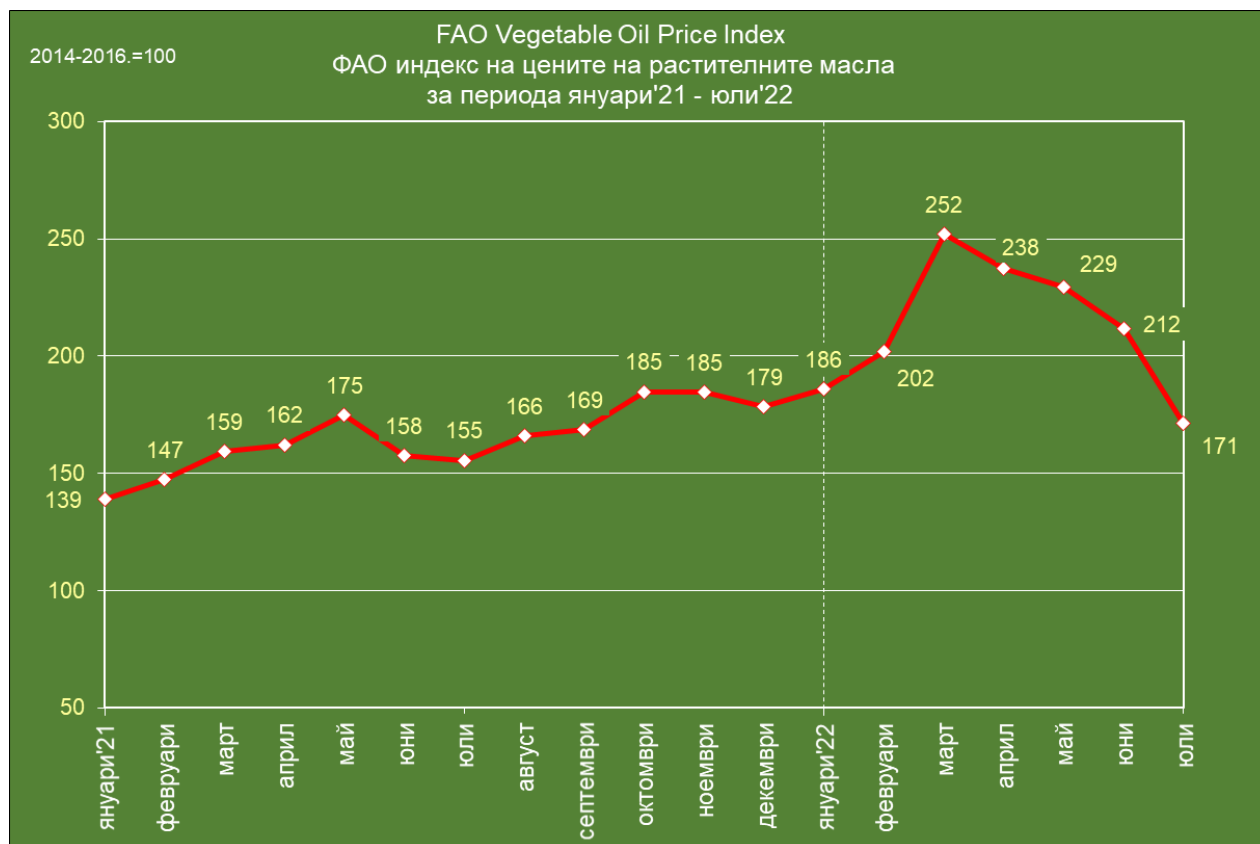
фигура 89 Международна цена на ориз за периода януари'99 – юли'22

• **Международни цени на растителните масла**

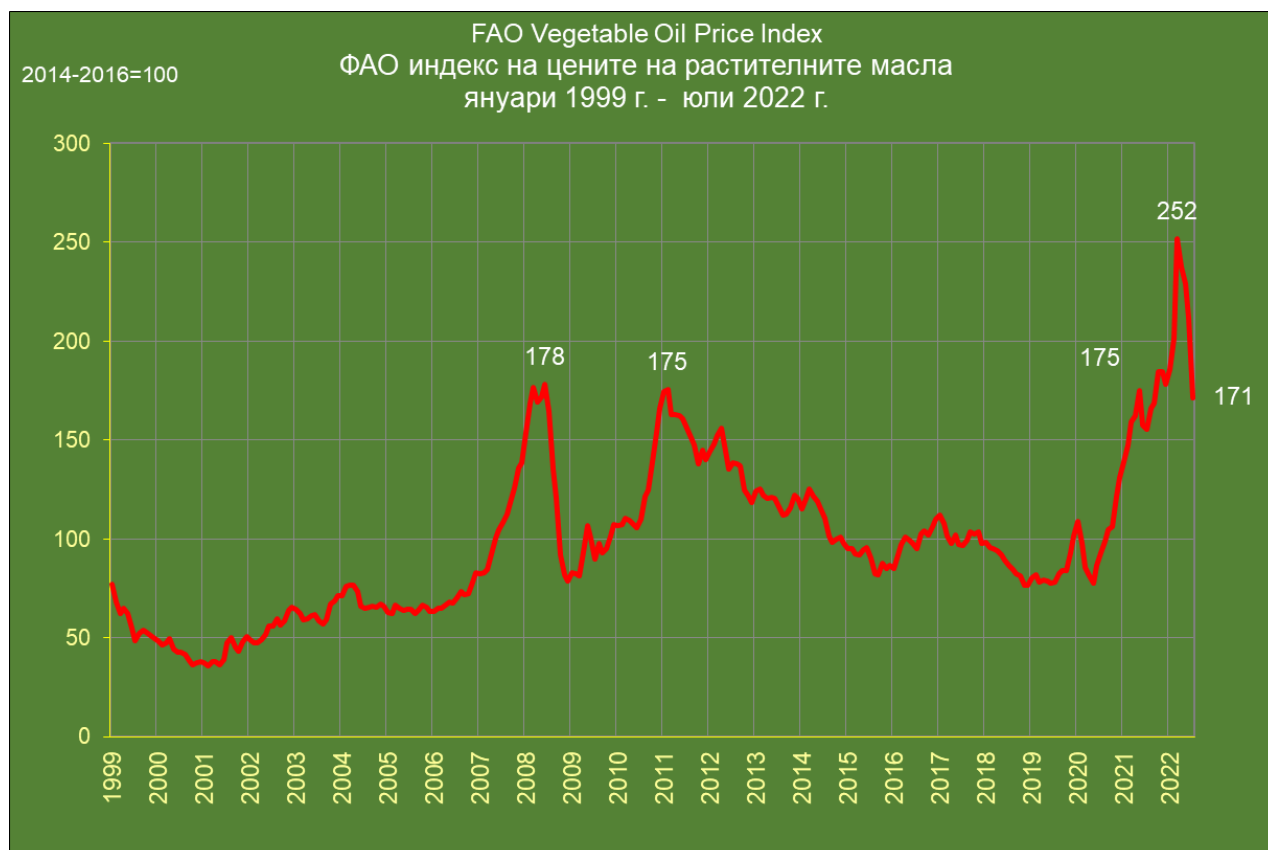
Индексът на цените на растителните масла на ФАО²⁸ през юли е 171,1 пункта като е отбелязан спад спрямо юни от 40.7 пункта (19,2%). Това е най-ниското регистрирано ниво за последните десет месеца. Този рязък спад е причинен от спада на световните цени на палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масло. През юли международните цени на палмовото масло продължават да се понижават за четвърти пореден месец, главно поради очаквания силен ръст на предлагането в Индонезия, водещият износител на палмово масло в света. В същото време спадът на международните котировки на соевото и рапичното масло се дължи съответно на дълъг период на слабо търсене и очаквана богата реколта. Що се отнася до слънчогледовото олио, въпреки продължаващата несигурност с логистиката в Черноморския регион, международните цени се понижиха значително на фона на намаленото търсене на внос в света като цяло. Намаляването на световните котировки на растителни масла също беше улеснено от намаляването на цените на суровия петрол. *фигура 90*

²⁸ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

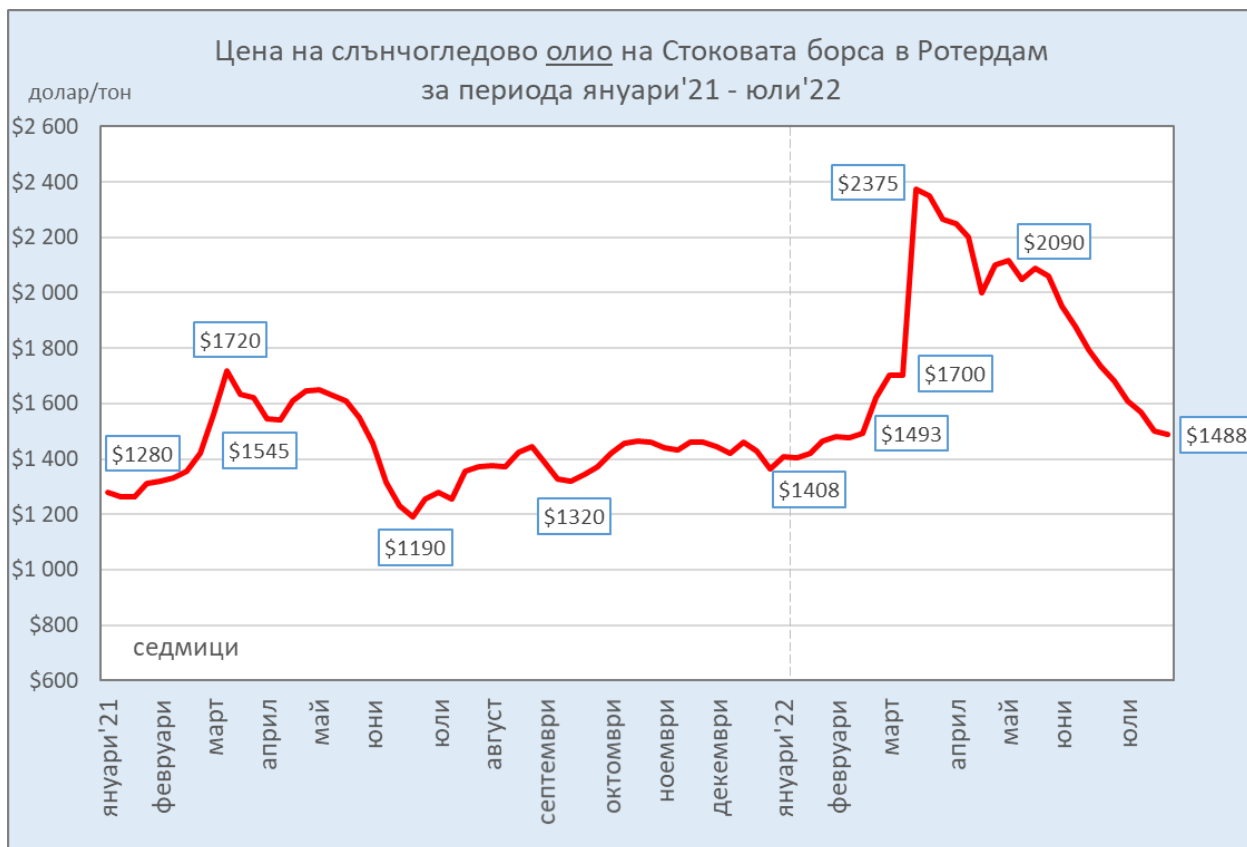
Преди достигане на пиковите стойности от март тази година (252 пункта), най-високите стойности на този индекс бяха през месец октомври 2021 г. (185 пункта), както и през 2008 г. (178 пункта). *фигура 91*



фигура 90 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'21 – юли'22



фигура 91 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – юли 2022 г.



фигура 92 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'21-юли'22

От началото на годината цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам²⁹ има плавен и устойчив възходящ тренд. В средата на месец март беше регистриран рязък скок на стойностите и на 21 март беше регистрирана най-високата цена от 2350 долар/тон.

След достигане на тези пикови стойности, кривата придобива плавен низходящ тренд.

Стартирайки през първата седмица на юли от ниво 1610 долар/тон, цената стъпва в края на месеца на 1488 долара, като отбелязва спад в рамките на месеца от 7,6%.

На годишна база е регистрирано покачване на цената с 40%. *фигура 92*

Най-високите стойности на олиото в Ротердам са регистрирани праз месец март 2022 г., като продължават да надвишават високите нива от 2021 г. *фигура 93*

²⁹ <https://commoprices.com/en/series/DF7PS/sunflower-oil-crude-ex-tank-rotterdam-global-market>



фигура 93 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'13-юли'22

Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд³⁰, за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив³¹.

През март цената по тези данни е 2361 долар/тон. През април се наблюдава лек спад на стойностите и кривата стъпва на ниво от 2276 пункта. Низходящият тренд на цената по тези данни се запазва и през месец май, юни и юли и през последната седмица на юли отчетните стойности са 1557 долара.

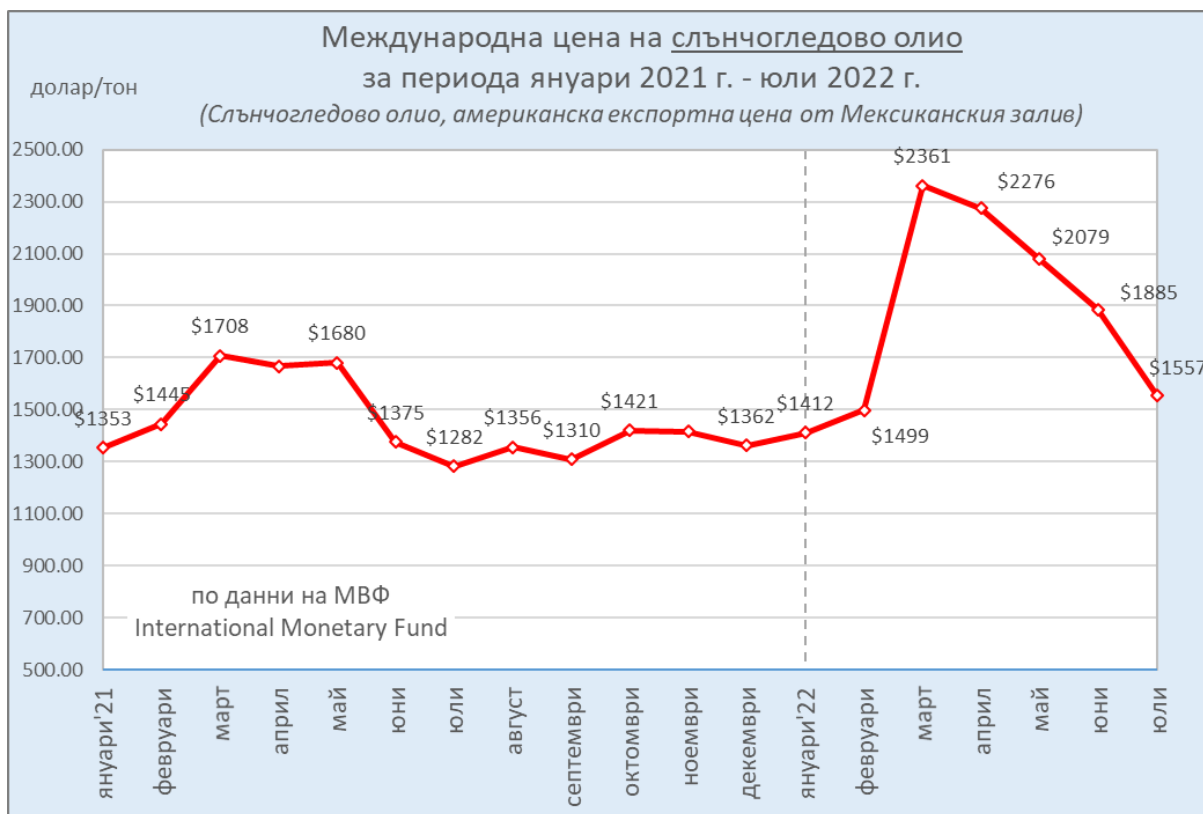
На годишна база е отчетен ръст от 21%. *фигура 94*

Пиковите стойности, достигнати през март 2022 г. 2361 долар/тон са най-високите за последните девет години.

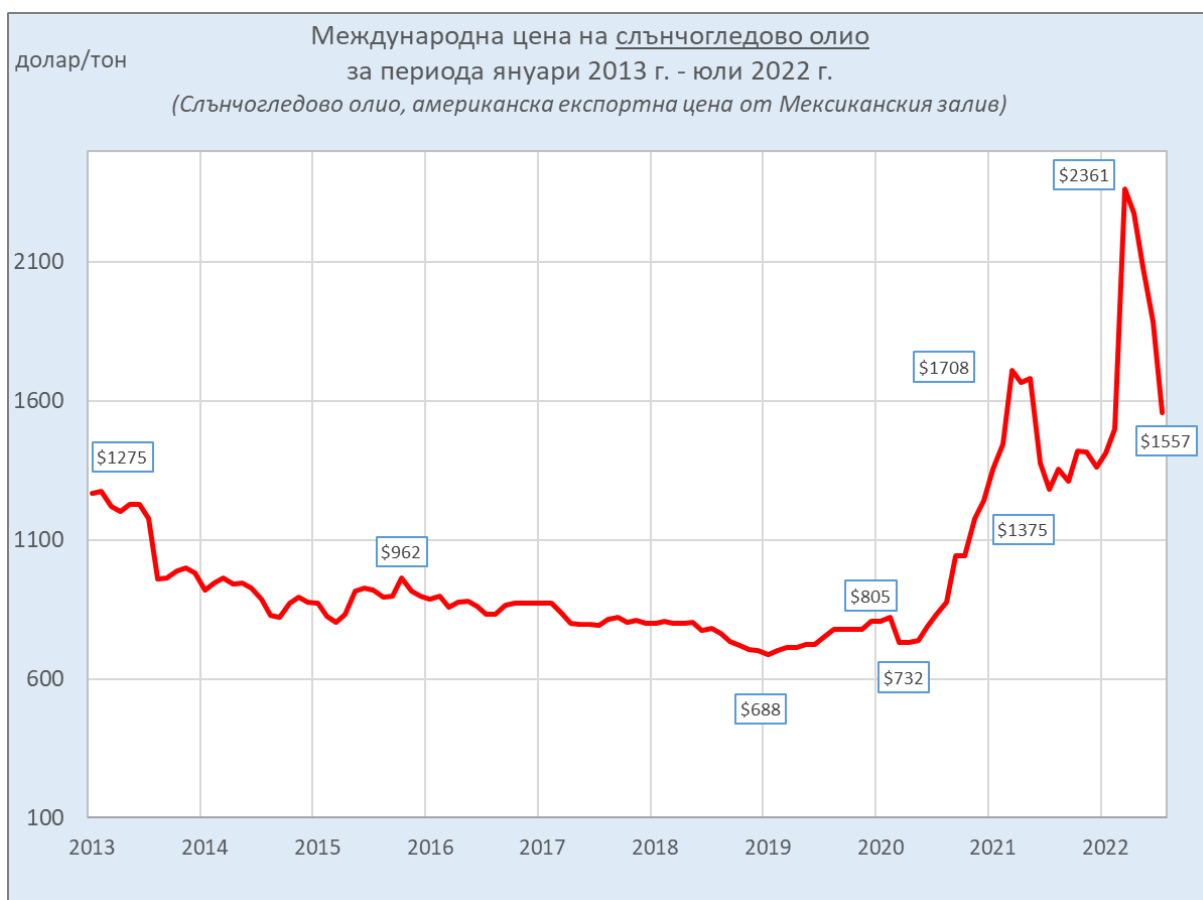
Преди това покачване на цената, най-високото ниво беше през 2013 г. – 1275 долар/тон. *фигура 95*

³⁰ [International Monetary Fund](#)

³¹ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton



фигура 94 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'21 – юли'22



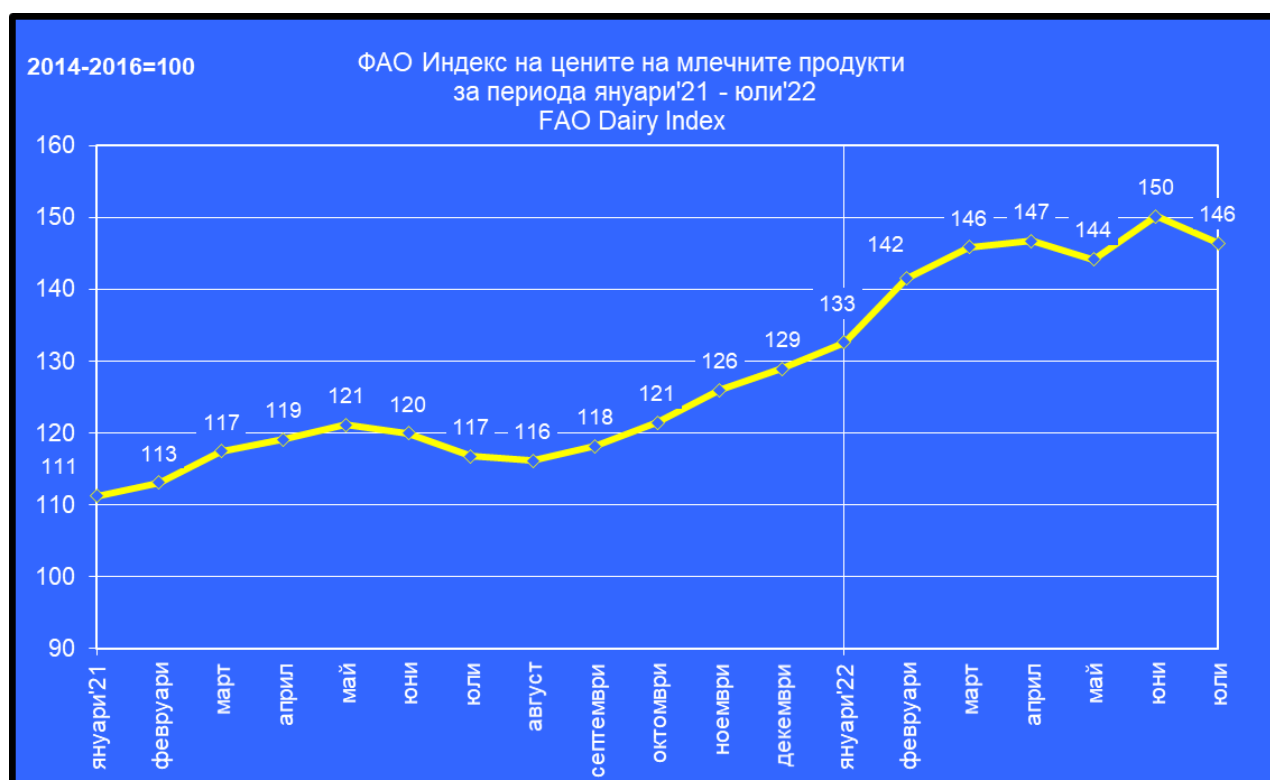
фигура 95 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – юли'22 г

- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО³² през юли е средно 146,4 пункта, което е спад от 3,8 пункта (2,5%) спрямо юни, но е с 29,7 пункта (25,4%) по-висок спрямо юли миналата година.

Международните котировки на обезмасленото мляко на прах и маслото и пълномасленото мляко на прах се понижават най-много, водени от слабата пазарна активност в Европа, поради началото на летните отпуски. Освен това повечето купувачи са натрупали достатъчно запаси, за да задоволят настоящите си нужди, което в комбинация със слабото търсене от Китай и високите цени на млечните продукти доведе до намаляване на търсенето на спот пазара и в резултат на това по-ниски международни котировки. В същото време световните цени на сиренето остават стабилни, тъй като силните вътрешни продажби в европейски туристически дестинации компенсират слабото търсене на внос на международните пазари.

фигура 97



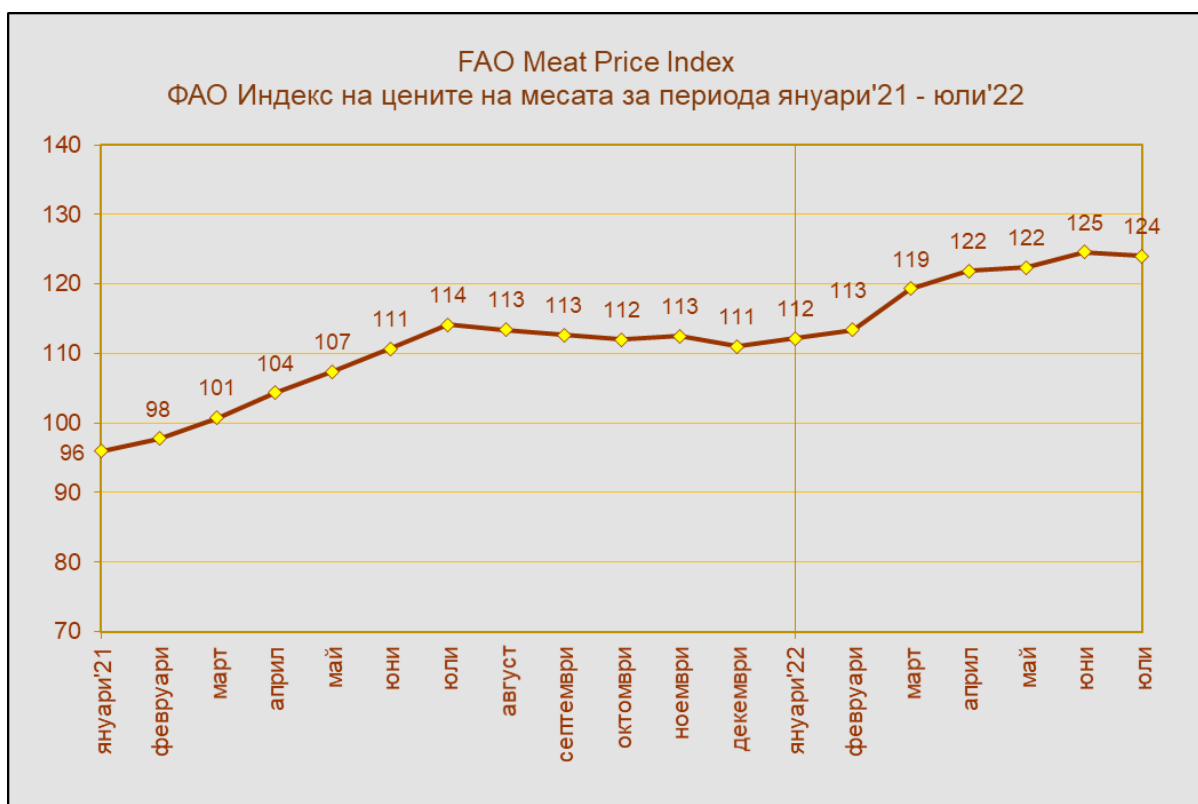
фигура 96 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'21 – юли'22

³² В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене



фигура 97 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.

- Международни цени на месата**



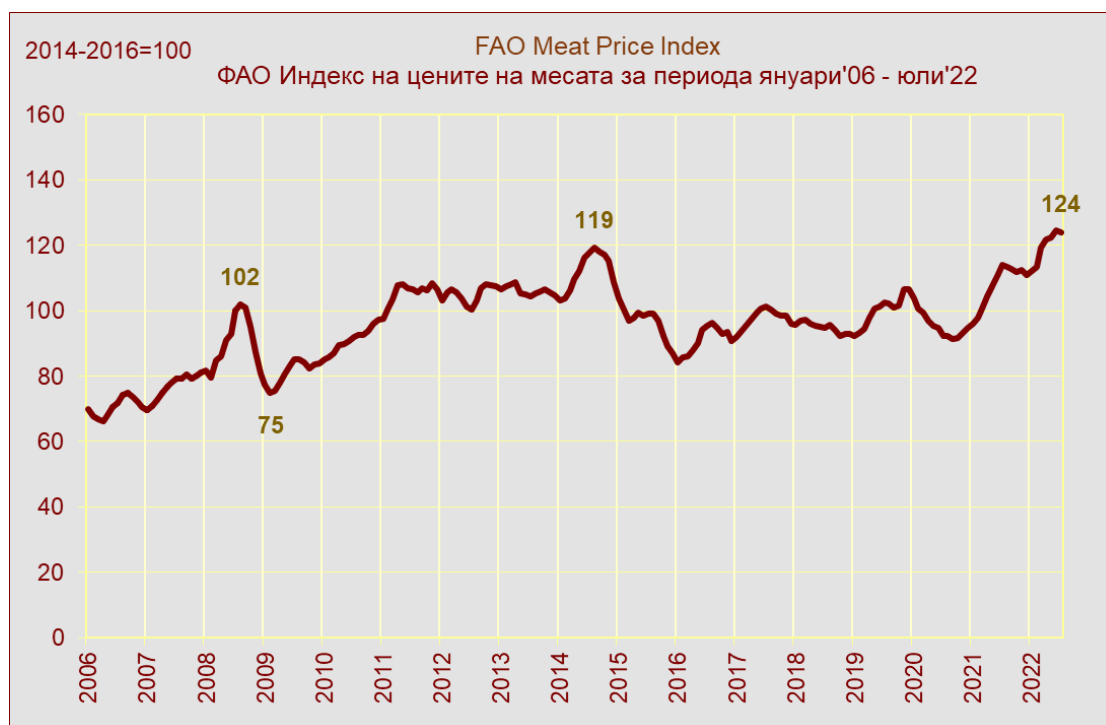
фигура 98 ФАО индекс на месата за периода януари 2021 г. – юли 2022 г

Стойността на Индекса на цените на месото FAO³³ през юли е средно 124,0 пункта като е отчетен спад от 0,6 пункта (0,5 %) от стойността му през юни и е първото понижение на стойностите след устойчивия шестмесечен възходящ тренд..

През юли световните котировки на овнешко месо падат рязко поради увеличените възможности за износ в Австралия, в резултат на увеличеното клане и очакваното по-нататъшно увеличаване на предлагането на овнешко месо на фона на по-ниското търсене на внос. Международните цени на говеждото месо намаляват в резултат на увеличените възможности за износ в основните производствени региони в сравнение с глобалното търсене. Цените на свинското месо се покачват във връзка с ниското търсене на внос, което компенсира ограниченото предлагане на прасета за клане, предимно в Съединени Американски щати.

Въпреки неотдавнашното увеличение на износа от Украйна, световните цени на птичето месо са най-високи за всички времена, водени от силното световно търсене на внос и намаленото предлагане след огнища на инфлуенца по птиците в Северното полукълбо. Все пак през юли има известно стабилизиране. *фигура 98*

Преди достигнатите през юни тази година пикови стойности (126 пункта), най-високите стойности, регистрирани за този индекс е през 2014 г. – 119 пункта. *фигура 99*

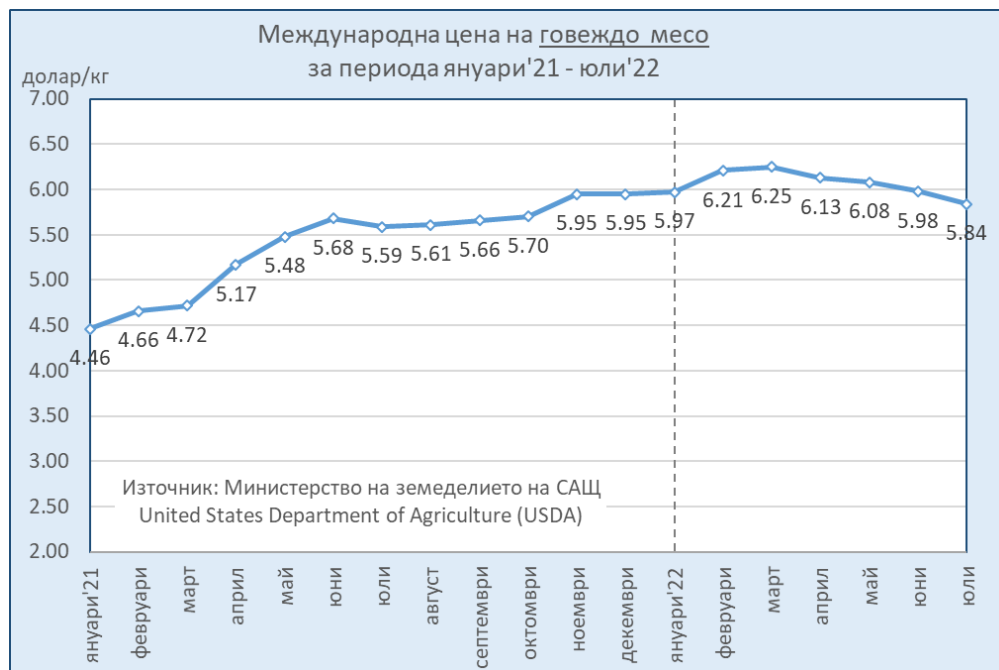


фигура 99 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – юли 2022 г.

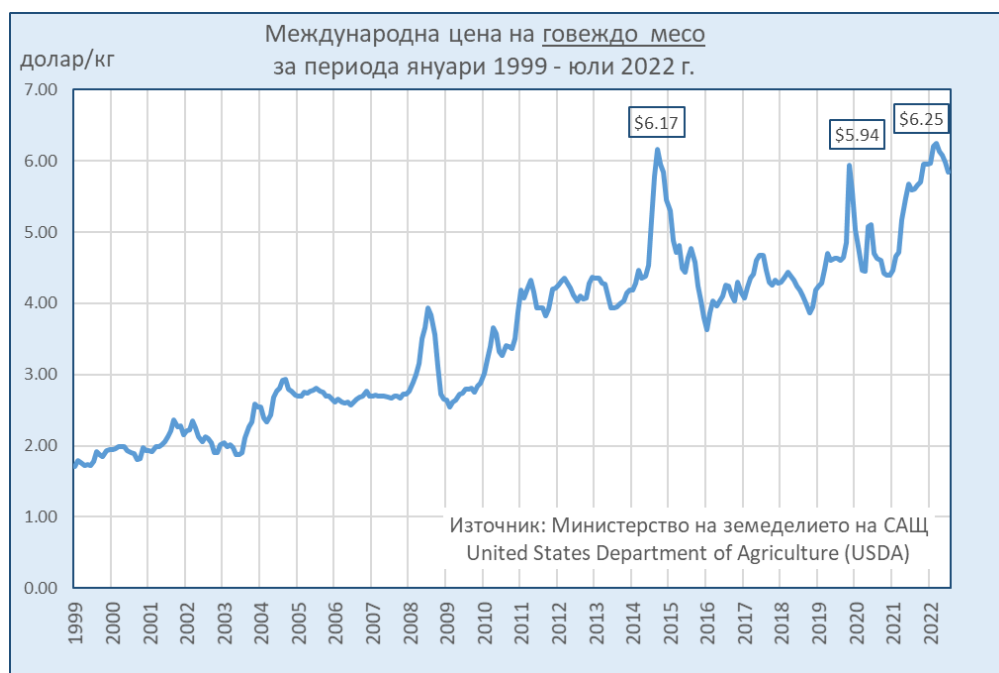
³³ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Наблюденията на цените на говеждото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ³⁴ показват стабилизиране на кривата около ниво от 6,15-6,20 долар/кг в периода февруари - април 2022 г. През май цената на говеждото стъпва на ниво от 6,08 долар/кг. През юни цената на говеждото месо бележи лек спад и е 5,98 долар/кг, който се запазва и през юли. Отчетената стойност през юли е 5.84 долар/кг. На годишна база има ръст на стойностите от 4,5%. *фигура 100*

При международната цена на говеждото месо се наблюдава пик на цената през 2014 г. (6,17 долар/кг). *фигура 101*



фигура 100 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'21 – юли'22



фигура 101 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – юли'22

³⁴ United States Department of Agriculture (USDA); Министерство на земеделието на САЩ

Наблюденията на цените на свинското месо по данни на CME Group³⁵ показват, че от месец юни 2021 г. кривата има низходящ тренд, който се задържа и до края на декември, когато цената е 1,32 долар/кг.

От месец януари настоящата година се заражда възходяща тенденция и през март цената стъпва на ниво от 2,27 долар/кг. Покачването на цената за този период е 52%.

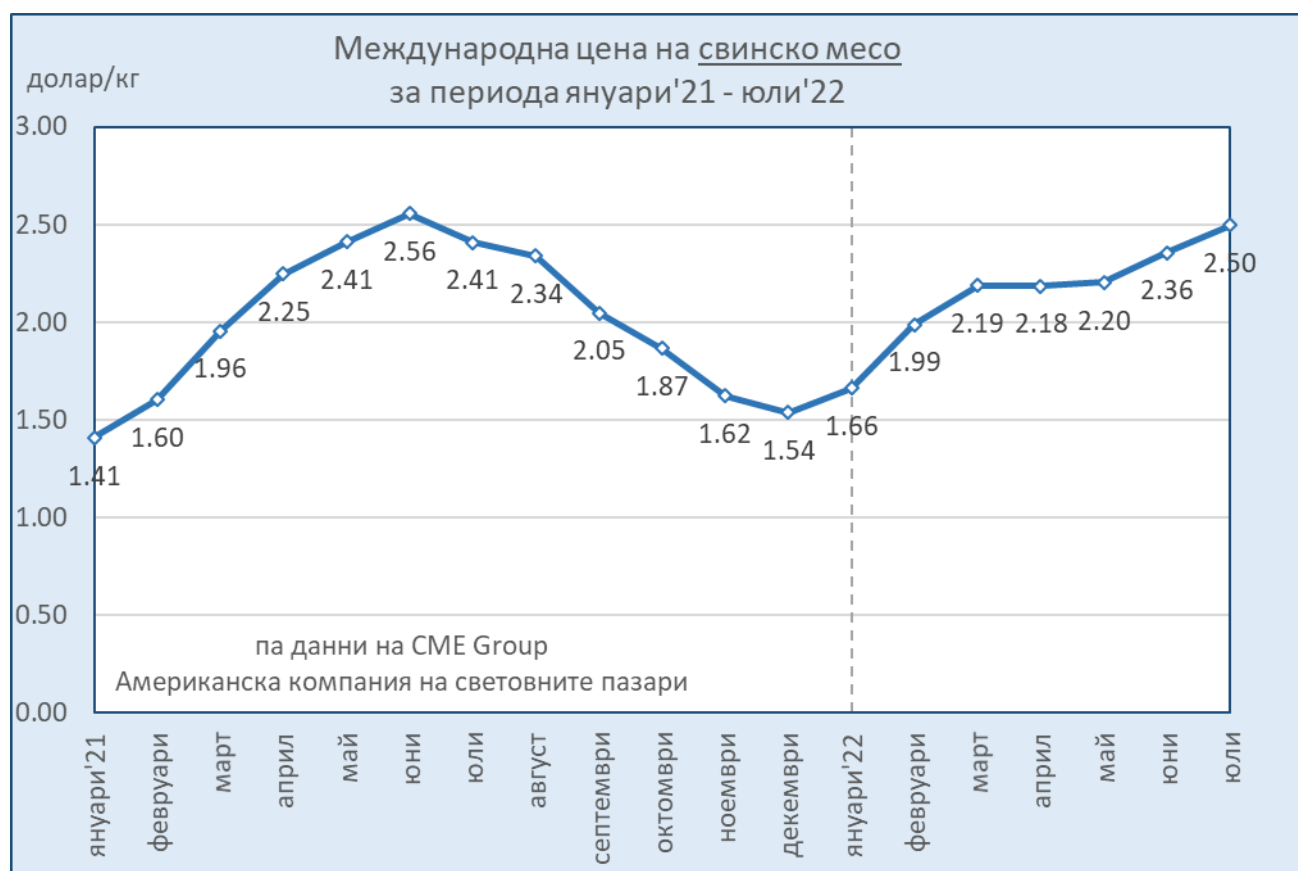
През месец април кривата се стабилизира, а от май си наблюдава зараждаща се възходяща тенденция и кривата стъпва на ниво от 2,39 долар/кг.

През юни и юли трендът се запазва и цената отново се покачва до ниво от 2,50 долара.

Поскъпването за последните два месеца е 13,6%.

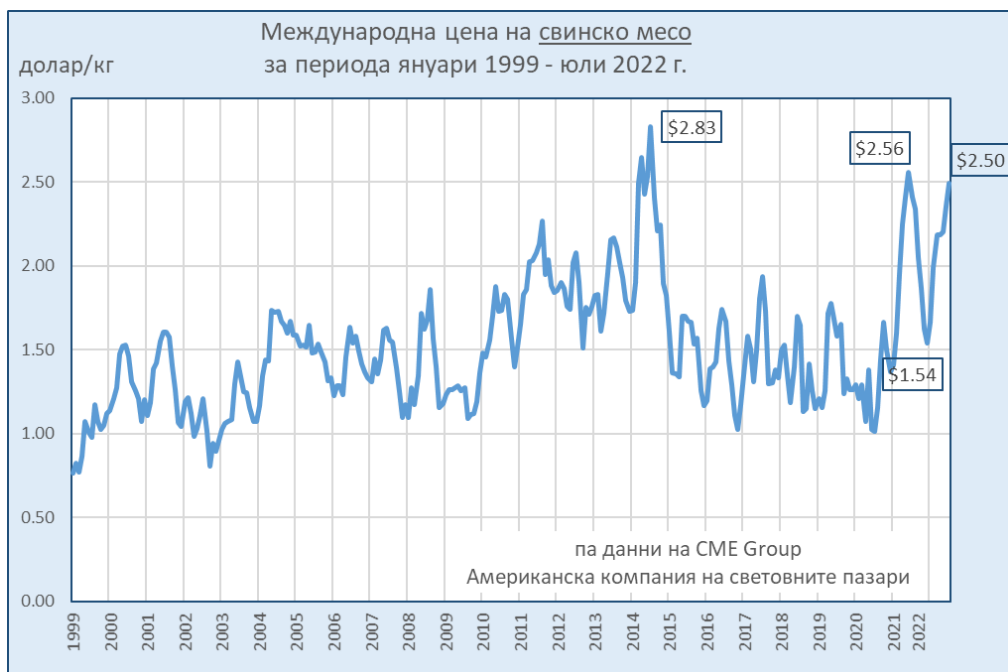
Международната цена на свинското месо през месец юли тази година се доближава до нивото от същия месец на предходната година. *фигура 102*

Най-високите регистрирани цени за последните години са през 2014 г. – 2,83 долар/кг. *фигура 103*



фигура 102 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'21 – юли'22

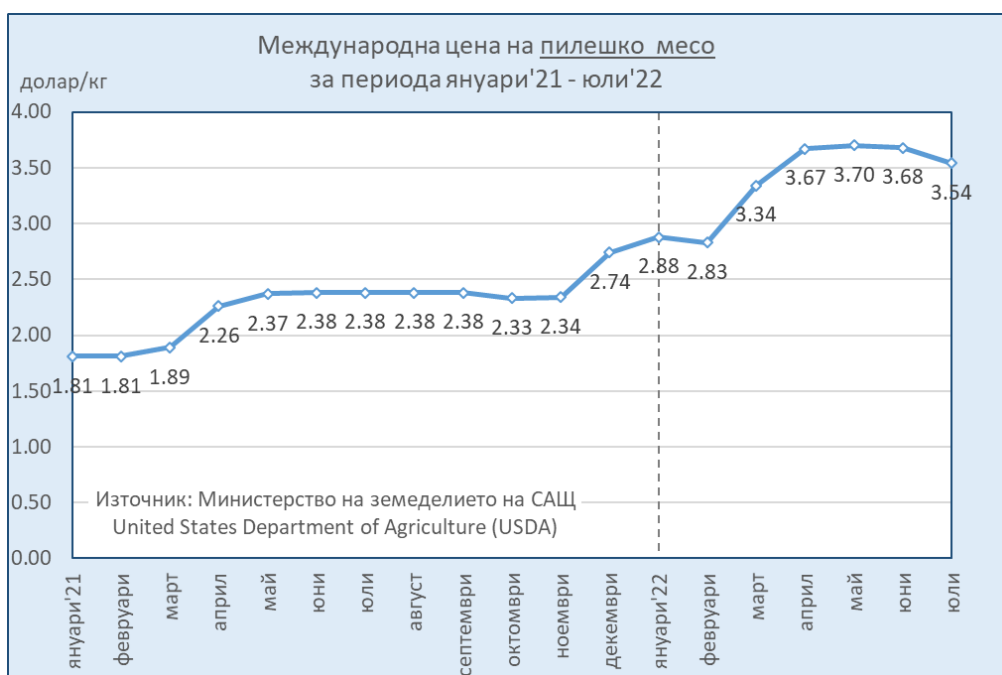
³⁵ CME Group - американска компания на световните пазари



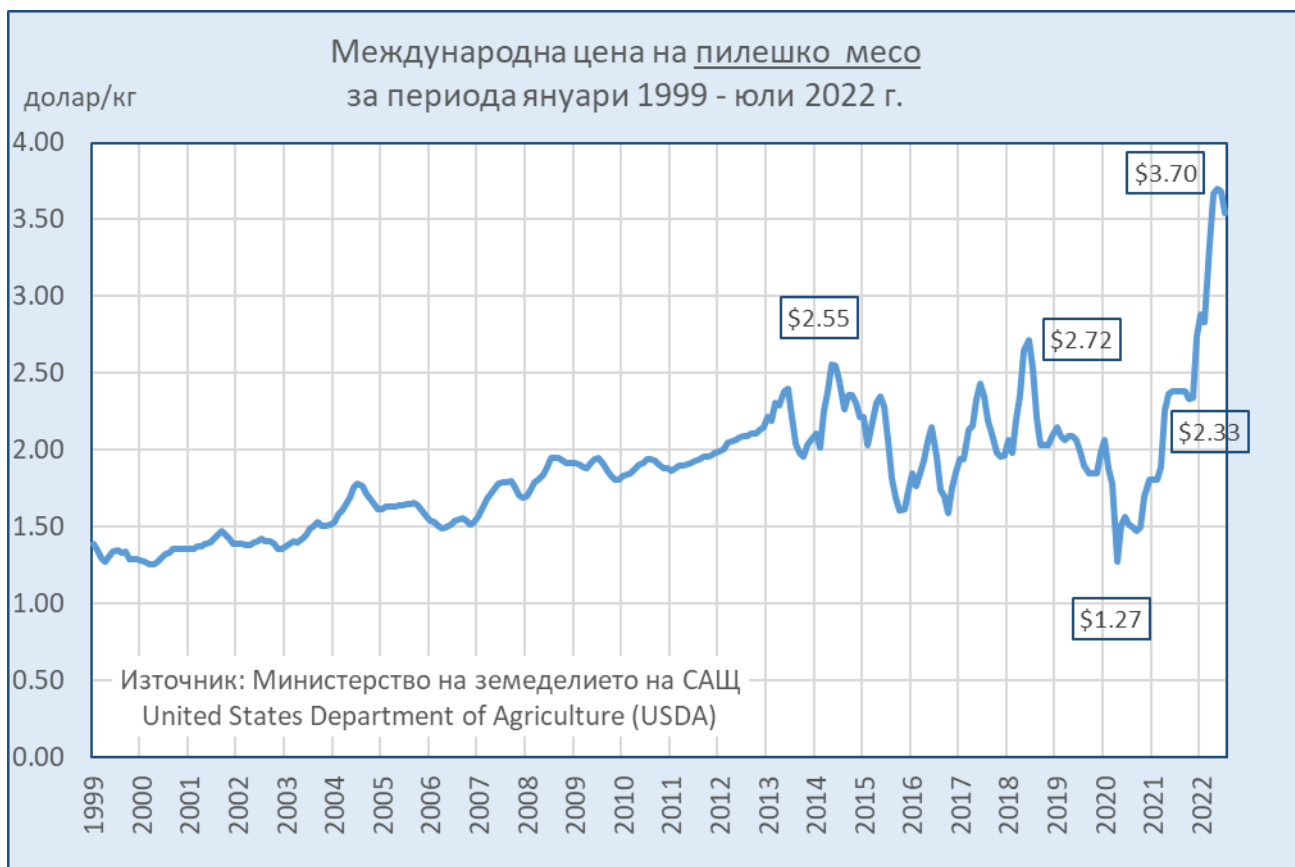
фигура 103 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99 – юли'22

От месец февруари се заражда възходящ тренд на цената на пилешкото месо. По данни на Министерство на земеделието на САЩ през април цената е 3,67 долар/кг. Отчетеният ръст в сравнение с февруари е 30%, а покачването на стойностите на годишна база е 62%. През месец май цената се стабилизира и стъпва ниво от 3.70 долара. В резултат на поскъпването на пилешкото месо в периода февруари - април, цената му през април и май е на най-високото ниво за последните 20 години. Стабилизирането на кривата на цената на пилешкото месо продължава и през юни, а през юли е отчетен лек спад и цената е 3,54 долар/кг.

фигура 104, фигура 105



фигура 104 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 2021 - юли 2022



фигура 105 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 1999 - юли 2022

• Международни цени на захарта

Индексът на цените на захарта FAO³⁶ през юли е 112,8 пункта, което е спад от 4,4 пункта (3,8%) спрямо стойността му през юни. Този индекс, който продължава да се понижава трети пореден месец, достигна най-ниската си стойност за последните пет месеца.

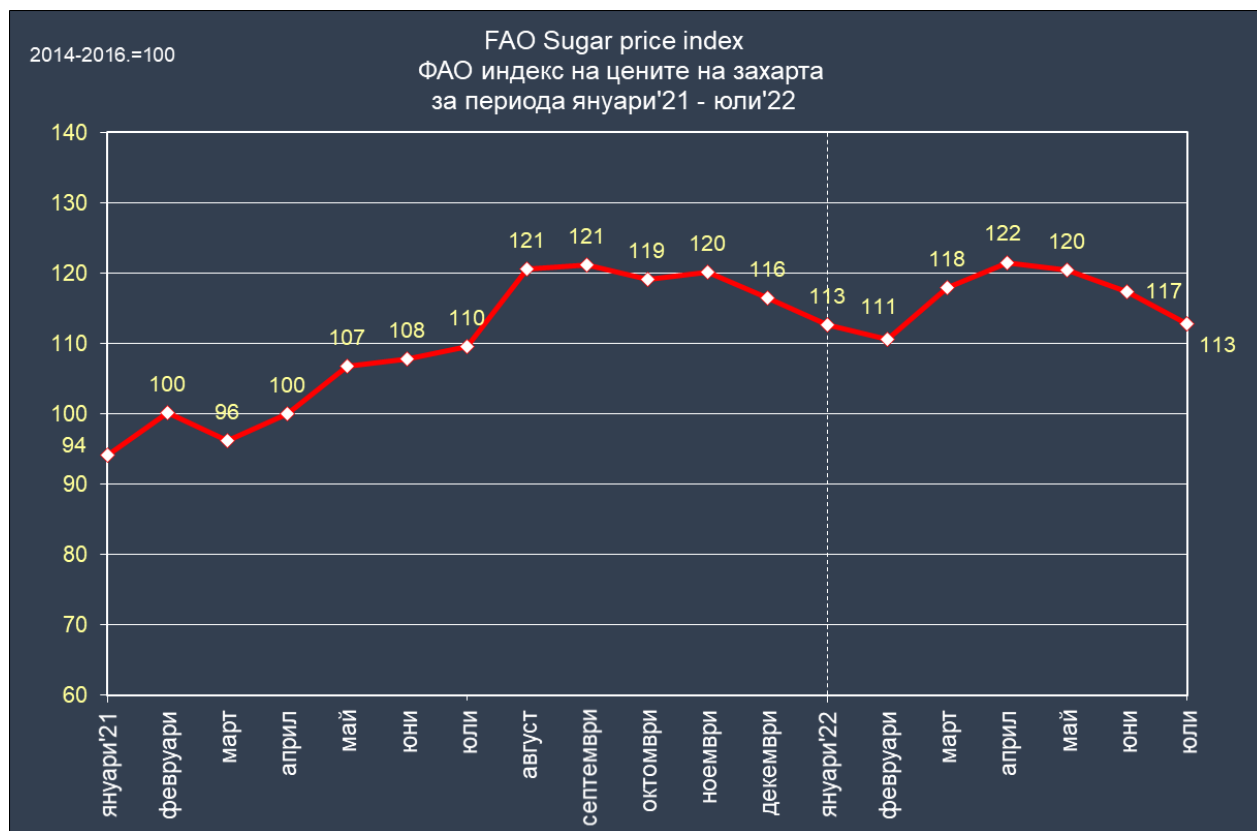
Международните котировки на захарта са повлияни от опасенията относно очакваното по-нататъшно забавяне на световната икономика през 2022 г. и произтичащия от това спад в търсенето.

Освен това цените са понижени във връзка с отслабването на бразилския реал спрямо щатския долар. Друг фактор е намаляването на цените на етанола, което води до увеличаване на производството на захар в Бразилия през първата половина на юли в сравнение с предишни прогнози.

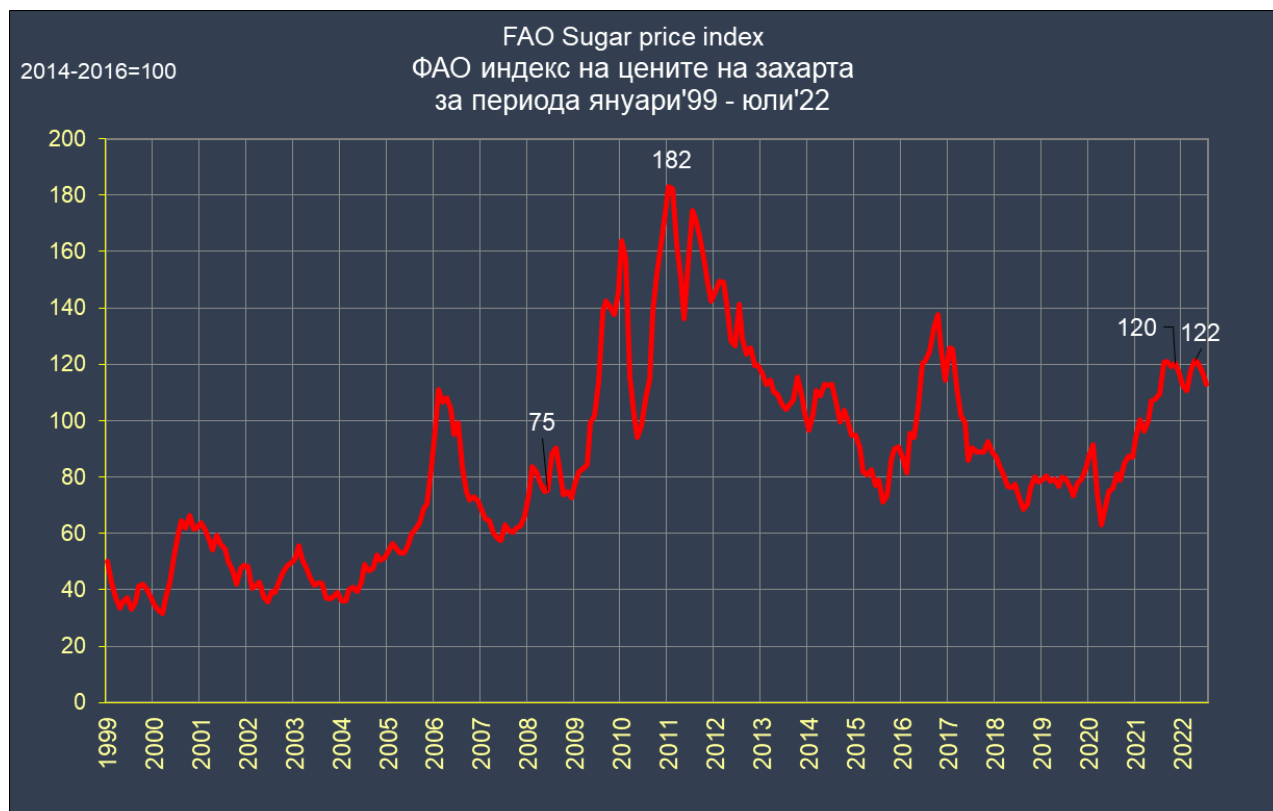
Възможно увеличение на износа от Индия и благоприятните производствени прогнози за този сезон също допринасят за спада на международните цени на захарта, регистриран през юли.

³⁶ FAO Sugar price index

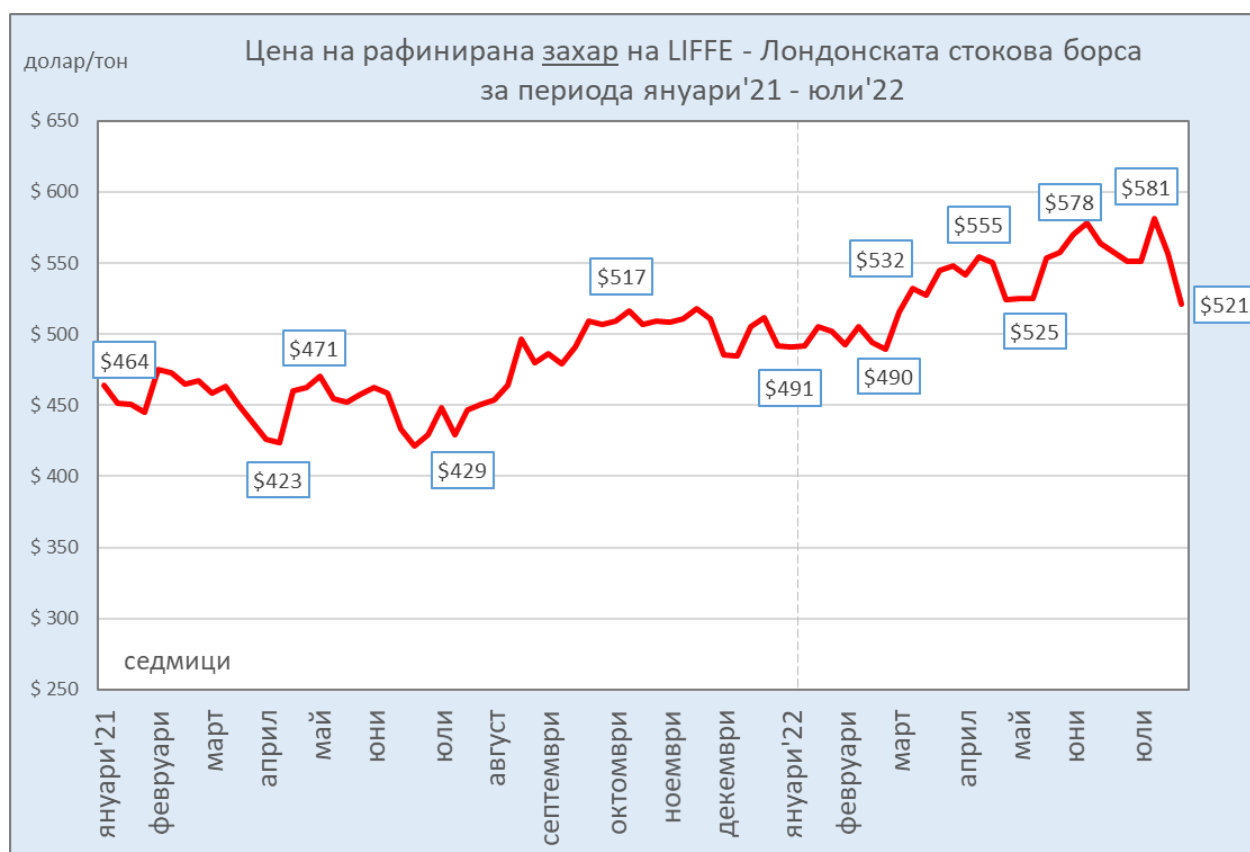
Въпреки това опасенията относно въздействието на продължителното горещо и сухо време върху културите в Европейския съюз попречи на цените да паднат повече. *фигура 106, фигура 107*



фигура 106 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2021 г. – юли 2022 г.



фигура 107 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – юли 2022 г.



фигура 108 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'21– юли'22

През втората седмица на април цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса³⁷ достига до най-високото ниво от началото на годината - 555 долар/тон, като на 13 април цената е 563,40 долара. *фигура 109*

В началото на май цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса стартира от ниво 525 долара. Тази цена се задържа и през втората седмица, а през следващите две седмици се наблюдава покачване на стойностите.

В началото на юни цената на захарта е 570 долара и продължава да се покачва през втората седмица на месеца. От средата на юни цената започва да пада и през последната седмица стъпва на ниво от 551 долара.

Цената през месец юли стартира от ниво 552 долара. През втората седмица е регистриран рязък, но краткотраен скок и от третата седмица кривата отново се стабилизирана на нивото от началото на месеца.

Средномесечната цена на захарта през месец юли е 553 долара. На годишна база има ръст на стойностите на захарта от около 25%. *фигура 108*

³⁷ <https://www.londonstockexchange.com/>

След голямото покачване на цените през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г.



фигура 109 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – юли'22

Сходни тенденции се наблюдава при международните цени на захарта по данни на Международната организация за захар³⁸.

Тя е междуправителствена организация със седалище в Лондон, която се стреми да насърчи търговията и потреблението на захар чрез събиране и публикуване на информация за пазара на захар, проучване на нови употреби на захар и свързани продукти и като форум за междуправителствени дискусии относно захарта. Членството му се състои от 87 държави.

Цената на захарта по тези данни през април и май е на едно ниво – 430 долар/тон. В периода февруари – април има покачване на стойностите от 40 долара През юни има леко падане на стойностите да ниво от 420 долара. През юли низходящият тренд се запазва и кривата стъпва на ниво от 400 долара.

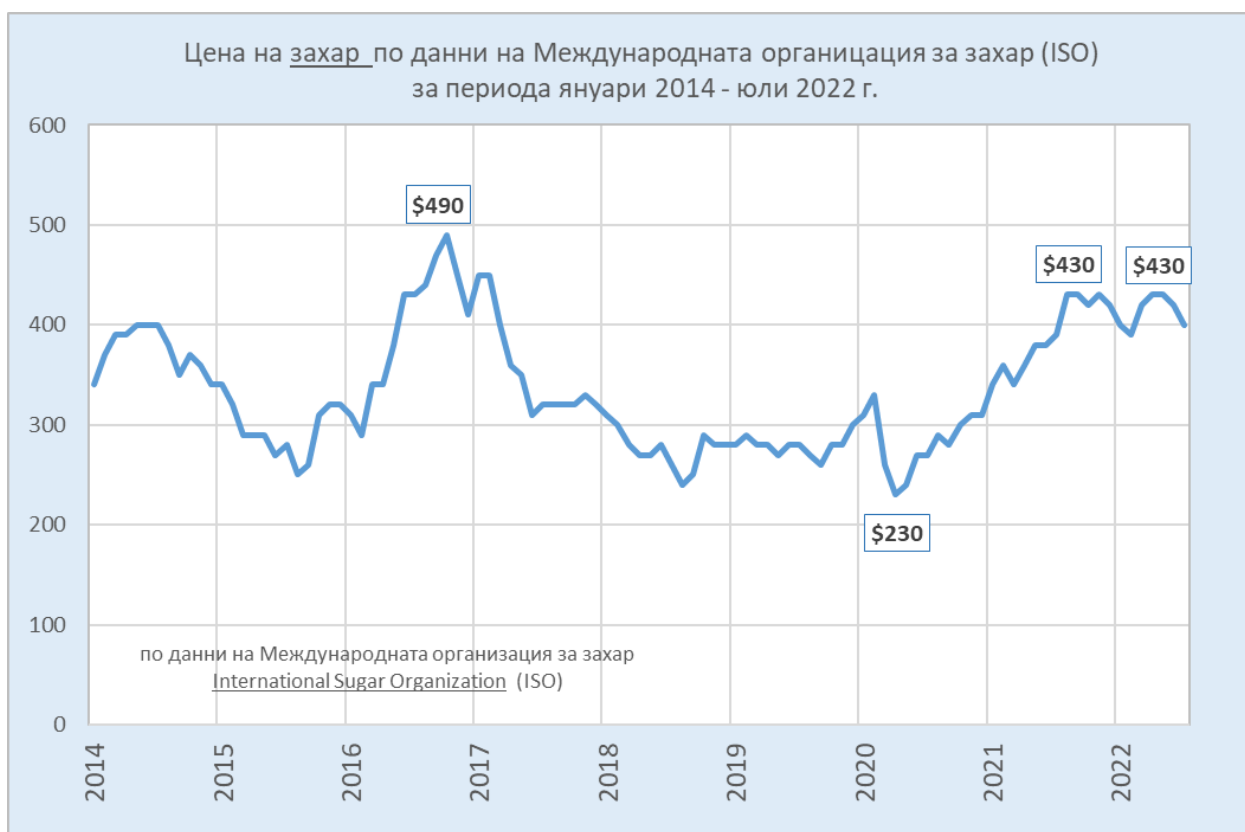
На годишна база е отчетено поскъпване от 2,5% (10 долара). *фигура 110*

³⁸ <http://www.isosugar.org/>

Най-високи стойности по тези данни са отчетени през 2016 г., когато цената е била 490 долара/тон. *фигура 111*



фигура 110 Цена на захар от Международната организация за захар през януари'21- юли'22



фигура 111 Цена на захар от Международната организация за захар през януари'14-юли'22

- **Международни цени на плодовете**

Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

Международната цена на бананите през първия месец на 2022 г. е 1160 долар/тон, като е на нивото от предходния месец и остава под кривата от същия месец на миналата година. През следващите месеци кривата има възходящ тренд и през месец април цената на бананите е 1460 долар/тон. През месец май цената се запазва на нивото от предходния месец, а през месец юни леко се понижава и стъпва на ниво от 1440 долара. След краткотрайния спад регистриран през месец юни, през юли отново цената се покачва до ниво от 1530 долара. *фигура 114*

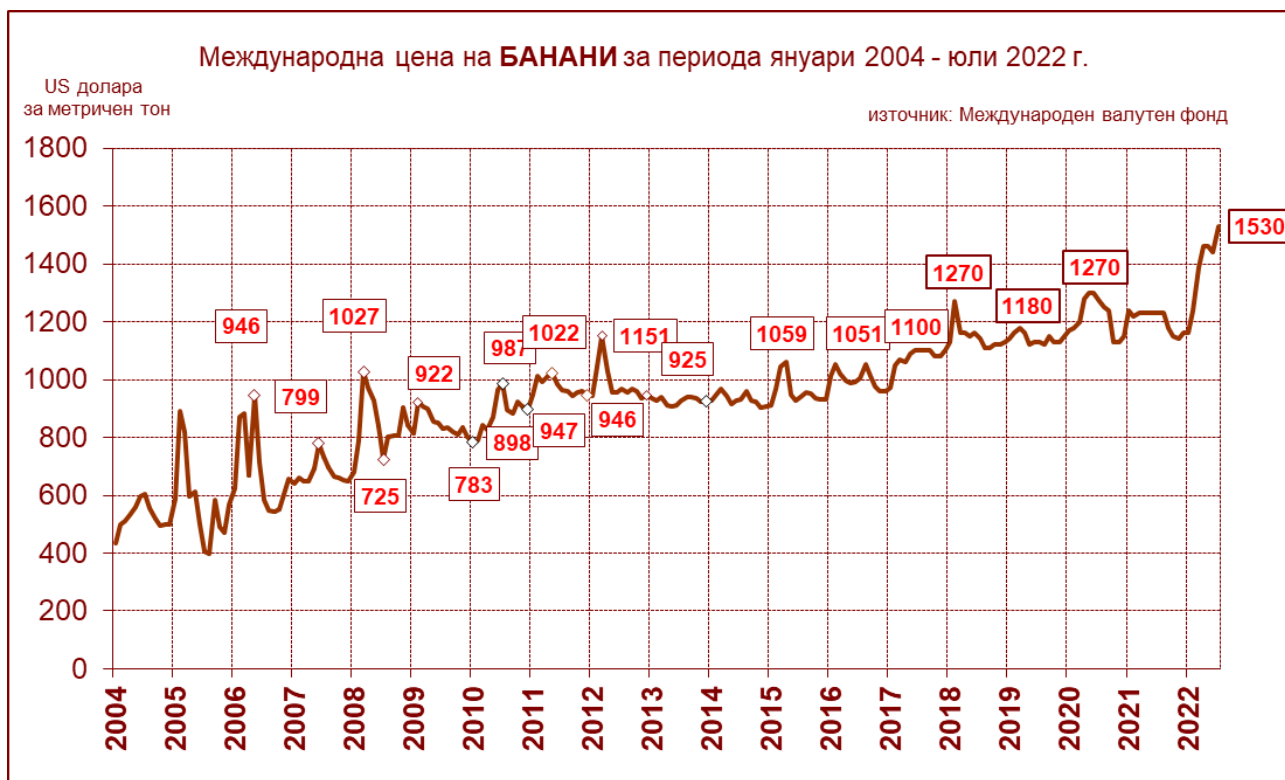
В резултат на покачването на стойностите през последните месеци, международната цена на бананите през юли 2022 г. е на най-високо ниво от 2004 г. до сега. *фигура 112*

През януари 2022 г. международната цена на портокалите е 790 долар/тон. През февруари се наблюдава известен спад на стойностите, но през март и април те отново се покачват. През април е отчетена цена от 910 долар/тон. а през май цената на портокалите има незначително повишение от 10 долара. През юни има също леко покачване и кривата стъпва на ниво от 940 долара.

Цената на портокалите през юли бележи спад и стъпва на ниво от 840 долара/тон. *фигура 113, фигура 114*

Спрямо същия месец на миналата година цената на портокалите е по-висока., като увеличението на годишна база е 21,7%.

Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон. *фигура 113*



фигура 112 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – юли 2022 г.



фигура 113 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – юли 2022 г.



фигура 114 Международна цена на банани и портокали за периода януари'21 – юли'22

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ